

312/31

వత్తిడి నము వకటిం వంబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

నంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 16-వ తేది శనివారము } No 267
Vol. 18 } శ్రీ విభవనాథ నంపత్తర మాఖమాన శుద్ధ సప్తమి. } సంచిక ౨౬౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారితో
వేలకువేలు యోగ్యత

పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో
6, 7 లంబు కెట్టివీధి, మద్రాసు
తేక
109, ఫ్రేరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

గిలాజితురసాయనము

జగత్ప్రఖ్యాతమైనది. రోగులకు నిరోగులకును అమృతమనబడింది. మనుజుని దేహమనకు (పొడవునందలి) చాతములు 24 పైర్లములు, 20 మేహరోగములు, ఫిరంగి, కొలెక్ట, ప్రణాములు మొదలగు పాపాంకటములు, బొంబు ద్రవ్యములగు పర్మిటోగములు, సామాన్యపుష్కరోగములు, మలబద్ధము, అజీర్ణము, తదరము, ఋతుబద్ధవాతము, కుల, పొండురోగము, అండ్లవృద్ధి, గుండెనొప్పి, స్నాయురూర్ధ్వలము, బలహీనము, రక్తక్షీణము, మొదలగు అన్ని అత్యధురముగ కలుగజేయు వ్యాధులకు రాజమని లక్షలకొలది జనులవలన కీర్తిగడించింది. దీనిపేరు ప్రఖ్యాతి రొక్కడను యుండదని చెప్పవచ్చును. 20 కులముల డబ్బి రూ- 8/- పొట్టేకి 5 అం.

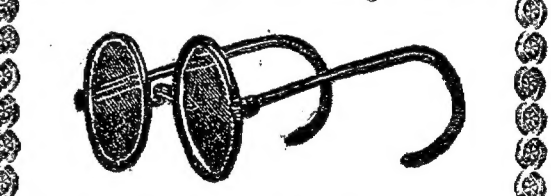
శుక్రసంజీవినివట్టి

నలువడిదినములు పుచ్చుకొనిన శుక్రము అమితముగా వృద్ధి యగును. జనసేంద్రియమునకు దాని సర్వములకు పేసీకెము, మేదస్సుకును మంచిబలము, కలుగుచును, కీర్తి శ్రీమముగ కలుగును. దేహ మనోబలములు వృద్ధిచేయెను. ముఖమునకు మంచి కళకలలులు ప్రసాదించును. మోతనముగ యవ్వన మొకటింపజేయును. మంచి ఉత్సాహముపుట్టును. జీర్ణకీర్తి కలుగును. రక్తము శుభ్రపరచును, శుభముగ సేద్రపట్టును. మలబద్ధము గాకుండజేయును. స్వప్నస్థలనము, రక్తపథలనము, ఇంద్రియవృద్ధినము, కీర్తిండ్రియము, సప్తేంద్రియము మొదలగు శుక్రవృద్ధి ముఖ్యమని వర్తింబి దీర్ఘ జీవితకీర్తి గలిగించును. పురుషవృద్ధికి, ఆంగళిలను ఏకాదశమవలన జరించినను శుక్రము కీర్తింబి (ను, నీర్ణ పోయినను యిది ముఖ్యముగ కలుగజేయును. జనసేంద్రియము పరిపూరియగును, పదలిపోయినను, కీర్తిహీనమైనను 'మండ' తైలము దగ్ధి ఈవట్టి కలు సేవించిన నూతన జీవకీర్తి దృఢపడును. సవాసంసార శుభ మనుభవించుకోరు రోగులకును, నిరోగులకును యిదికీర్తి లము దేహవృద్ధిమై రక్షించును. మాటలతో ప్రయోజనములేదు. అనేకులందరొగించి యున్నాడు. 40 మాత్రము రూ- 2-8-0 పొట్టేకి 5 అంబా.

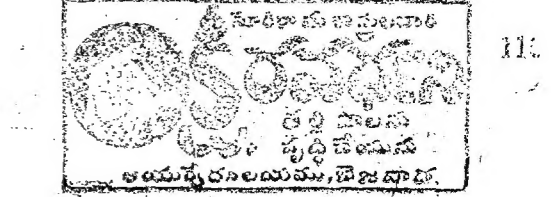
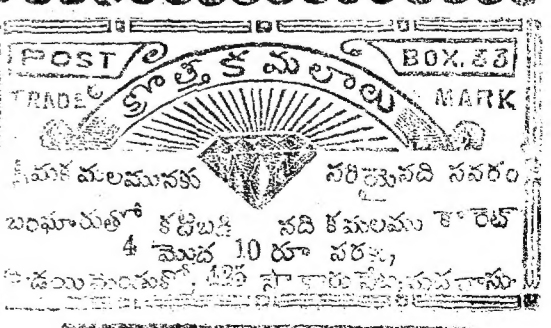
ఆయుర్వేదరత్న, బి. యస్. రావుబదర్సు,
నెం 1. గంజాం ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, బరంపురం, (గంజాంజిల్లా)

ట్రాపికల్ ఇన్స్యూరెన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్
వారి ప్రత్యక్షవిజయము గమనించుడు
ప్రథమసంవత్సరముననే 24 లక్షలకు పించిన సంపూర్ణవ్యాపారము.
ట్రాపికల్ పాలిసీకి దరఖాస్తుపెట్టుట మూలమున దేరియవ్యాపారమునకు పాహాయ్య మొనరించి, ప్రయాణము, వృద్ధాప్యము, అకాలమరణము, అనిరీక్షిత కష్టములనుండి రక్షింపబడుట కందు.
సమగ్రముగ ఓకెంటు కావలయును, కష్టతులకు ప్రాప్తెక్తనుకొరకు నిట్లు వ్రాయుడు.
మదరాసు ప్రతినిధి, 121, ఆర్మీనియన్ వీధి, మదరాసు.

ఈవోళ్ళకు సంబంధించిన సమస్త సామానులకు
దైవాద్యులకులు మాన్యును అతివత్తుకగను, నమ్మ
కముగను దొరకగల ప్రదేశము యిచ్చు దొక్కటియే!

దైత్యు యాంబోర్డర్లు, ఇండియా కెల్ల సప్లయిచేయ
గొప్ప వ్యాపారము. కండ్లవ్యాధులకు సంబంధించి
సమస్త ప్రీస్క్రిప్షనులు చక్కగ చేయబడును.
ఒకసారి మాతో వ్యాపారము చేయును.
కోరినవారలకు కేటారు ఉచితము.
యూనివర్సలు ఆప్టికలు కరిపెనీ,
హోల్ సేలు కండ్లజోళ్ల వ్యాపారస్తులు
340, కాల్యదేవీరోడ్డు, బొంబాయి.
5284

దత్తాత్రేయ అజీర్ణ మాత్రలు

దత్తాత్రేయభార్య సీమంగళగిరి, గుంటూరుజిల్లా
దామిని లోట వేంకటేశ్వరస్వామి వారి దేవాలయము.

బి. ఎం. ఎస్. పంపిన దత్తాత్రేయ అజీర్ణ మాత్రల సందర్శించి, పెద్దవారికి పెద్దమాత్రలను పిల్లలకు చిన్నమాత్రలను కలపి, పెద్దవాండు 2, 3, పెద్ద మాత్రలను పిల్లలు 2, 3, చిన్న మాత్రలను తినినచో బాగుగావిరచనమగును. రాత్రిపడుకొండుపు వపుడు, మాత్రలను నోటిలోవేసుకొని ఒక గ్లాసు మంచినీళ్లను చర్మిల్లను త్రాగవలెను.

నెలపుడు గడవిన శిశువుకుగానీ నీమాత్రల నియమమును అయిదేండ్లలోపు బిడ్డ కందరికిని ఒక చిన్నమాత్రను పాలతోగాని నీళ్లతోగాని యియ్యవలెను. 5 యేండ్లు చాటివారు రాత్రివేళ భోజనానంతరము పడుకొనివున్నపుడు ఒకటిరెండు పెద్దమాత్రలను (మింగి చర్మిల్లను యెక్కవగా త్రాగవలెను) మలబద్ధమగువాడను గర్భిణీస్త్రీలను శుభమారులను తొట్టి ప్లావము చేయువారును ఒక పెద్దమాత్రను (చాతుషండులో పెట్టి తినివలెను. చర్మిల్లను యెక్కవగా త్రాగవలెను. పథ్యమలేదు. ఉదయమున మామూలుకారము ప్లావము గూడ చేయవచ్చును. మలవిసర్జనము పరిగా నున్నచో మల బద్ధము, అజీర్ణము, అగ్నిమాంద్యము, అనువాత్యకోశము, ఉదరకుల, కడుపు ఉబ్బవము, క్రిమిలు, కడుపులో మంట, తిండి, తినినవెంటనే వారియగుట, కడుపు నొప్పి, పులి లేపులు, నోటిబొమ్మలు, అకలి లేకపోవుట, నోటిపూత పరిణామము, అప్లుపిత్తము, మూలవాధి, పడితెను, దగ్గు, జ్వరము, మున్నగునవి కలుగును. ఈ మాత్రలను సరిగవారు చున్నచో యిట్టి బాధ అన్నియునుగూడ తొలగిపోవును. ఇవి చనిపిల్లలకుక్కల వగా నుపయోగించును. జంతువులకును నశులకును పెట్టవలెనుగూడ నివి వ్యాధులను కడుతల్చును.

పాకకాలాధికారులు కోరినచో నీమాత్రలు వారికి సగ ము వలెనే వంపబడును. 150-200 మాత్రలుగల కాలు బొమ్మ సీసా నెల 0-4-0 నాలుగకాలు మాత్రమే. వలయువారు మంగళగిరికి వ్రాయవలెను.

అఖిలభారత చరఖానంఘము ట్రస్టీలబోర్డు యెన్నిక

అఖిలభారత చరఖానంఘ కార్యదర్శిగా రిట్లు (తక టిండును) వ్యాక:-

సంఘ నిబంధనలలో 2 (బి) నిబంధన ప్రకారము సంఘ మయొక్క ట్రస్టీల బోర్డుకు ఒక సంవత్సరమువరకు పథ్య త్యము పరంబుటకు యెన్నిక ట్రస్టీలు ఏదానికొకసారి యెన్నికొనబడవలెను. (ఏ) తరగతి పథ్యలమాత్రమే ట్రస్టీలుగా నెన్నికొనబడగల రనియు, రెండుసంవత్సరముల కాలమువరకు (ఏ) (బి) తరగతుల పథ్యలుగానుండి తమ చుదాలను పూర్తిగా చెల్లించిన వారు మాత్రమే ఎన్నికతో వోటుచేయుట కర్హులగురని యు, నిబంధనలలో నున్నది. ఎన్నికకు నిలుచుటకును, వోటు చేయుటకును అర్హులగు పథ్యలపట్టిక తయారుచేయబడుటకు, సడల యెన్నికకు పూర్వపు సెప్టెంబరు 31 లేదా నిర్ణయంపబడి యున్నది. పట్టిక తయారుచేయబడి, పట్టికలోగల ప్రతిపథ్యన కను ఒక్కొక్క నకలు వంపబడినది. పట్టికను తయారుచేయుటలో, ఇదే మొదటిసంవత్సరము గావున, సెప్టెంబరు 31 లేదా తో అంతమును చుదాలు ఆ లేదీ సరి గానన్నను, డిసెంబరు 31 వ లేదీసరికి చేరిన చుదాలన్నియు లెక్కలో చేర్చబడినవి. పట్టికయొక్క అచ్చుప్రతులు అనాన్యువాదాదు, కేంద్ర కార్యాలయముందును, సంఘమయొక్క రాష్ట్రీయకార్యాలయి యొక్క కార్యాలయములందును, దొరకును. ఒక్కొక్క ప్రతికి రెండవాయి ఖరీదు చెల్లించ బడవలెను. పట్టిక విషయ మన సెట్టి యాత్రేకం లయినను లిఖితపూర్వకముగా ఫిబ్రవరి 28 వోగా యాకార్యాలయమునకు చేరవలెను.

పథ్యలయొక్క అంత్యపట్టిక మార్చి 15 లోగా అధ్యక్షులకును అందరు వోటరులకును వంపబడును. కామి నేమలు పిలువబడును. ఈకార్యాలయముచే సప్తయికాబడు అచ్చుపావులు విద అధ్యక్షులు కామి నేలు కాబడవలెను. అందుకోర బడిన భాగట్టుయంతయు పూర్తిగా నోపగబడవలెను. వోటుచే యవాక్కుగల యిద్దరపథ్యల వంతకము లంఘవలెను. అధ్యక్షి గూడ తనయంగీకారమును దెలుపుటకు అందు సంతకము పెట్ట వలెను. కామి నేమన ప్రతములు మార్చి 31 లోగా యాకార్యాలయమున చేరవలెను. వోటింగుప్రములు వోటు చేయ వా క్కుగల ప్రతిపథ్యనకను ఏప్రిల్ 15 లోగా యాకార్యాలయ

మునుండి వంపబడును. వోటింగు సింగిలు ట్రాన్స్మిగ్రిటెం వోటు కడతిప్రకారము జరుగవలెను వోటరు తనకు ముఖ్యముగా దోడు అధ్యక్షులపేర్ల కెదురుగా 1, 2, 3 గురతులను పెట్ట వలెను. వోటింగు ప్రక్రమలు యథావిధిగా పూర్తి గావించబడి మేనెల 15 లోగా ఈకార్యాలయమున చేరవలెను. అటుతరు వాత చేరెడి నోటింగుప్ర మేషియును చెల్లువట్టుగా భావించ బడవలెను.

“పాలి నీ గ్లొ”
గ నో మి క్చ ర్లొ”

గనరీయా, లెకోరియాకు అమోఘమైన శాస్త్రీయపరిశోధనము. 5 దినములలో వ్యాధిని నమూనాముగా నాశనమొనర్చును. వైద్యులందరిచే స్థాపింపబడి అనేకులచే వాడబడుచున్నది.

1. మొదటి డోస్ తో వెంటనే విముక్తిగలుగును.
  2. 12 గంటలలో స్రవించుట ఆగిపోవును.
  3. 5 దినములలో పూర్తిగా నయమొనర్చును.
- ఒకమారు వాడినచూచిన, దానిఅద్భుతగుణ మునమీరే కనుగొనెదరు.

16 డోసులకు నరిపోపు సీసా 1 క రు 3/-
పోస్టే ప్రత్యేకం రు 0-7-0 5078

ఈ క్షరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.
D. POLINES & Co.,
Manufacturing Chemists,
5, Harimohan Roy Lane,
Beliaghata, CALCUTTA

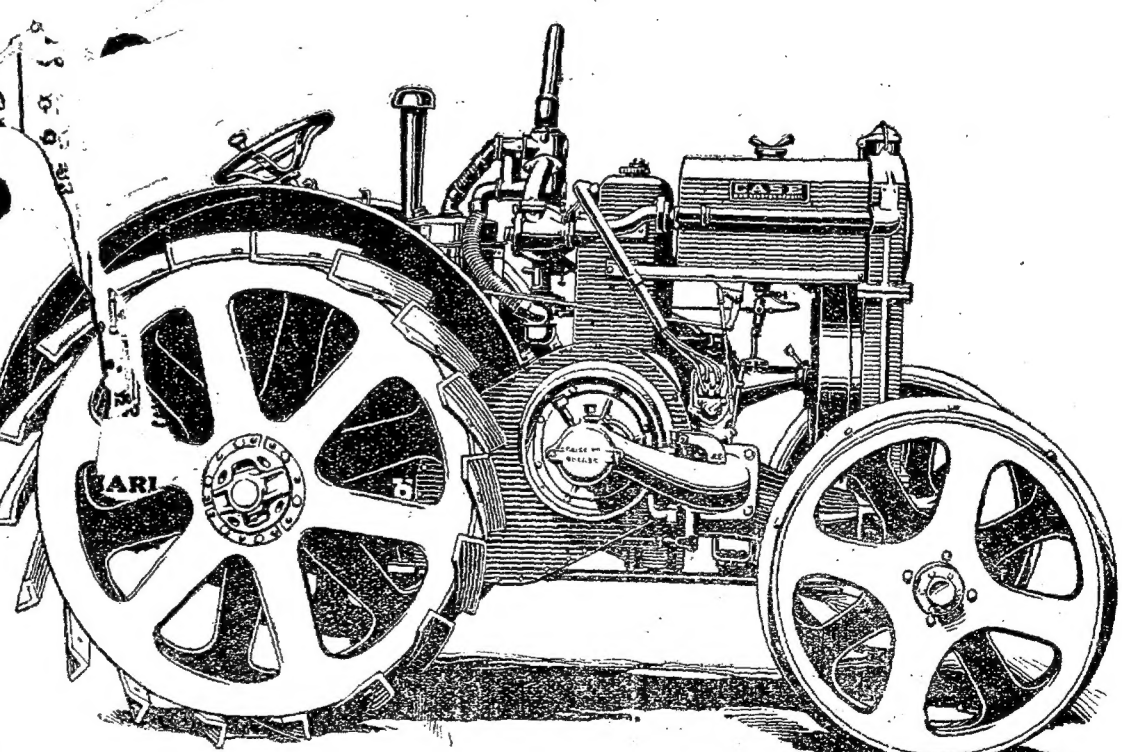
కేస్
కిరోసన్ ఆయిల్
ట్రాక్టర్లు

భూస్వాములకు చాల
యువయు క్తమైనది.

ట్రాక్టర్లు నువయోగిం
చిన ఎక్కువ లోతుగాను,
త్వరితము గాను చక్క
గాను భూమిని దున్నుకొన
వచ్చును

కేస్ ట్రాక్టర్ల నువయో
గించిన ఎట్టి గట్టి నేల లందై
నను సులభముగా దున్న
వీలగును

మంచి గిలక నొకదాని
నువయోగించిన వివిధ
పనుల కువయోగించును.

పూర్తి వివరములు, ధరలు గోరువారలకు చిత్రలిఖితమైన
కేటలాగులను పంపనిండు

మా సీస్ అండు కో లి మి టె డ్

ఇంజనీర్లు

పోస్టు బాక్సు నెం 60, మదరాసు.

ప్రాంచి:- ట్రిచీ రోడ్డు, కోయంబత్తూరు

ఏజన్సీలు:- బెజవాడ, కాకినాడ.

విజయనగరము

బిజినెస్ చంద్రపాలుగారి యువనానము

విజయనగరము, ఫిబ్రవరి 9.

7-2-29 మధ్యాహ్నము కలకత్తా నుండి వచ్చు మొయి లలో శ్రీయత బిజినెస్ చంద్రపాలుగారు, వారి మనుషులు ఈ యూరు దయచేసిరి. రైలుస్టేషనువద్ద ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ ప్రధానియగు డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావుగారు మనమునుమ్యగతి మొనరిరి. పాలుగారు బ్రాహ్మసమాజపు కళాబోధనము నందర్పమున తూర్పుతీరపు జిల్లాలలో కర్వటనము నలంకరించుచుండిరి. ఈ రిక్కిడనుండి విశాఖపట్నము, పితాపురము, కాకినాడ మీదుగా ముద్రాను బోవుదురు.

సాయంత్రము రక్త గంటలకు మహారాజావారి కాలే జిలో బహిరంగపథ జరగబడెను. చాలమంది పురజనులు విచ్చేసిరి. శేషగిరిరావుగారు పాలుగారిని సభ్యుల కెకకవరచి వారిని యువనానము మొనరించెడిరి. పాలు బాబుగారు వృద్ధుల యిత్యటికి కలహమునందు అట్టిదేమియు నగడలేదు. అంగ భావము గంభీరముగా నూతన మతోద్దేశములు, రాజారామ మోహన రామగారి వని, సంస్కరణముల విషయ ముతన్య నించిరి. "పాలుగారి కాంధ్రదేశము పరిచితము. 1907 లో నీ, అదివరకు, ఈ ప్రాంతములవా రుతన్యనించిరి. ఆంధ్రుల పైవారి కెక్కడభిమానముగలదు. వారు దేశహితైక కార్యము ల్గదా బాల్యమునుండి పాల్గొనుచుండిరి. చిన్ననాటనుండి బ్రాహ్మసమాజములు. వారు ఇతర కార్యములలో నిమగ్నులై

నప్పటికి బ్రాహ్మసమాజమున కెప్పుడు విధేయులై యుండిరి. కాలక్రమేణవచ్చు పూర్వాచారములందు నీ రికి హితవు లేదు. నూతన సిద్ధాంతములు స్వయంకృషిచే స్వానభవముమీద యేర్పడిన సత్వమును నుద్దేశముల నాదరింతురు. హిందూమతము కాలక్రమేణ మ్మిదగిరించెను. బ్రాహ్మజనులుగూడ గూఢార్థ మును దానిలోని సత్వమును విడనాడి పై గులకనుబోలు మూ ఢాచారములు తంత్రములు భేదములచే కాలము గడపుచుండిరి. బ్రాహ్మజేతరలకు సంస్కృత విజ్ఞానము బొందజుటగాని చతుర హస్తములను దెలిసికొనుటక గారి కలవిగావుండెను. వట్టిపూజ లు, బలులు యజ్ఞములు వివాహములు మున్నగునవి వర్తము తెలి యకుండ జరుగబడుచుండెను. అట్టివములలో రాజా రామ మోహనరామగారు హిందూదేశమునుపూర్వాచార తరాయణ మును మతదాస్యమునుండి విముక్తిచేసిరి. ఇంగ్లండులో విక్టిఫ్ జేసినటులు రామమోహనరామగారు సంస్కృతమతగ్రంథము భావలోనికి ఇంగ్లీషులోనికి తర్జుమాజేయించి మతవిజ్ఞాన మందరి లకు బంగారి సా సుగతముగనట్లు చేసిరి. అప్పటినుండి శ్రా త్రయు గము ప్రారంభింపబడెను. ప్రజలు నూతనసంఘ సంస్కారముల గావించి దొడగిరి. అప్పటికి ఇప్పటికి అద్భుతమైన మార్పులను దేశము దెల్లడ గ న బ డు చు న్ను డి. ఆదువారికెక్కువ స్వా తంత్ర్య ముండేది, విధవా వివాహముండేది రజస్వలనంతర వివాహములు, స్త్రీ విద్యయును, విదేశయాత్ర యును, వివాహము మొదలగు కార్యములందు విశేషమైన మార్పు కనబడుచున్నది. ప్రజలు సత్వమును గనికెట్టువలయును. బ్రాహ్మము అన్ని జాతులందు మనవులందును కనబడుచున్నది. అట్టిది అన్నిటియందును ఉన్నదని గ్రహించి మనయొక్క నడ

కలో జీవితములో మనకు దేవునికిగాని మనలో మనకుగానిగల సంబంధములలో వ్యవహారములలో దానిని గ్రహించి యానంది ము పొందవలెను. అదిగాక అస్పృశ్యులని, తక్కువవారని భ్రమించుటకప్పు. మనము యోచింపవలసిన ముఖ్యవిషయము మతదా స్యము కాని విదేశీయుల దాస్యముకాని, ఎక్కువజాతివారి దా స్యముకాని, భవముగలవారి దాస్యముగాని, ఎట్టివిధమైన దాని సత్వమైనను మనము నశించజేసి స్వేచ్ఛగా నిర్మలమైన ఒక్క దేవుని మనము గొలువలయును" ఈ యత్యంతములు ముచ్చటించి పాలుబాబుగారు మాతృస్మృతిపద దేవరకొండ జగన్నాధరావు ఎం. ఏ. గారు ఉపన్యాసకలకు ఆదిధులకు నందనములు దిచ్చి సభ ముగింపజేసిరి.

పాలుగారు తిరిగి ఇచ్చటకు మార్చి మొదటివారములో రాగలరు.

మార్కాపురం

వివేకానందసమాజము

పై సమాజము వారి యాజమాన్యముక్రింద శ్రీయత నేపూరి లక్ష్మీనరసయ్య ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి. వివేకానందుని సంచీకము గూర్చి యుపన్యసించిరి. వి. నుబ్బరాయన్ అసిస్టం టు పోలీసునూపరింటెండెంటు అధ్యక్షతనవహించిరి. ఉపన్యా సము ముగిసిన తరువాత వివేకానంద మొమాయిలు బాడేమిం టును టూర్ను మొంటులో గెలిచినవారికి వండినతకములు యివ్వ బడెను.

(ఒకవిలేఖరి)

సర్వోత్కృష్టమైన

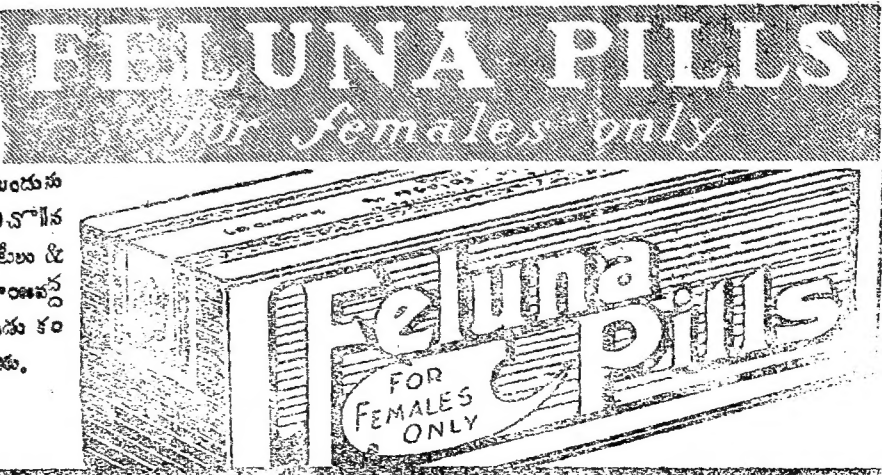
మాతృత్వము యొక్క సాఖ్యము
ఆరోగ్యము ద్వారానృప్తికి సాయము
చేయును.

హి. దేశమునందు సంతానవతులై ముఖముగనున్న స్త్రీలు లక్షలకొలదిగలరు. లక్షలకొలది స్త్రీలీషుదానందము నందని వారనుగలరు. అనారోగ్య పక్రమముగ వని చేయకపోవుటయును స్త్రీల సుఖము పరిమించుటకు కార ణముగా కనిపించుచున్నది. జీవనము లుపయో గించినను లాభములేకపోవు స్త్రీలు తమ శ్రమకొనిరి, శస్త్రచికిత్సయు గావించు స్త్రీలు సర్వోత్కృష్టమైన సాఖ్య ము చేకూరలేదు.

వివాహితయై సంతానభాగ్యమునందుటకు కోర్కెగల (వరిస్త్రీకిని మార్కా యొక్క ఆనందము చేకూరును. శస్త్రచి కిత్సయు, వైద్యులు గూడ ఆనందములేదు. ఫెలూనా మాత్ర లు నేవించి ప్రక యజదును. ప్రశంసనీయమైన యా జా నధము ప్రాప్త గలిగియు స్త్రీల ఆనందముల కరికుభవ రచి; బలవంతముగ తరక్రమము సమృద్ధిగ నిచ్చును. స్త్రీల కు కల నొప్పలను, బాధలను, తదితర వ్యాధులను నివారించి కాల క్రమమున వారి హృదయములందలి కోర్కెల సఫలీకృత మొన రించును.

ఎగుమతిచేయునపుడు జంతువుల క్రొవ్వ కలుతలేదు. హిందూ దేశ ము, బర్మా, సిలోను లందన్ని స్థానములను కెమిస్టులవద్దను సీసా-1 కి రు.2-4-0 నొస లభించును. లేదా సోత్ ఏజెంట్లు పత్రాలు యి థోండి, పొన్నుపాళ్ళ 888 బొంబాయివద్ద లభించును. ఏజెంట్లు:- దాదా అంబు కం పేసి, 260 చై నాబాబా, మదరాసు.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

పోస్టుమెనుల కాన్ఫరెన్సు

ఫిబ్ర 12:— మొన్న ఆదివారము రోజున ఉదయమున 10 ఘంటలకు శ్రీమత రాంపల్లి వెంకయ్యగారి ఆధిపత్యమున తమిళ భీమవరం నరసాపురం తాలూకాలలోని పోస్టుమెనుల కాన్ఫరెన్సు రన్వరలు మొదలగు పోస్టు ఉద్యోగములు గమనించి మా బాలికాపాఠశాలలో సభ జేరినది. పుర ప్రముఖులలో కొందరున్న పోస్టుమెనుల మొదలగు మా పోస్టుమెను ఉద్యోగములను సభకు హాజరైరి. సంఘము యొక్క లాభములు యామెనులద్యోగములు గ్రహించినందుకు కాకు సంకేతము కలుగుచున్నది. అన్ని డిపార్టుమెంటులలో పోస్టు డిపార్టుమెంటుమాత్రము చేకూరినా తనసారము గా గలగల ముందుకు జరుగునదికాదు. నల్లగుల సామ్యముగా యీ ఉద్యోగములు ఎప్పటి, ఎక్కడు ఉద్యోగమున వీరు ప్రారంభించుటలో అచ్చటనే తుదివరకు ఆలాగు చే ఉండుటయేగాని ఎదుగు బాడుగు యామెనులద్యోగములలో గావించుట. కావనసభ్యులుగూడా యే రెవిన్యూ పంక్షులను గూర్చియో విద్యావిషయమైన పంక్షులనుగూర్చియో సభ లలో ప్రభుత్వమువారిని ప్రశ్నింతురగాని యీవిన్న ఉద్యోగములనుగూర్చి ఒక్కరును కనుగొనదు. నూవరంబెం డెంటు గారు సంవత్సరమునకు ఒక్కసారి రెండుసార్లు రావడము వీరిమీర ఆలకింతుటయేగాని అంతకున్న ఎక్కువ నిజమైనవని కావించదు. వారు వై ఉద్యోగములకు ప్రాసినను వారు కాగి తమలను బుట్టదాఖలు జేస్తుండురు. ఈసందర్భములలో యిప్పు టికి వీరికి సంఘములలోని సమ్యక్ముతప్ప యితరులమీద ఆక పెట్టుకొనుట లాభములేదని గ్రహించుటలో మీరు మిక్కిలి ఎంతమాత్రములేదు. వీరు గా విం చు కొనిన తీర్మాన ములన్నియు పోస్టు డైరెక్టరు జనరల్ గారు వెనుకనే ఆశములే నొసంగిన పంక్షులను గూర్చియే అయి ఉన్నవి. ఒక్కొక్క పోస్టుమెను నకు 10 మైళ్లదూరమున్న పాచు గా తండా బీటును సక్రమముగా విధించి

వలెనియు సంవత్సరమునకు కాన్ఫరెన్సు జేసిన 20 రోజుల కా జాయల్ లిప్తుకు తక్కువ ప్రతి పోస్టుమెనునకు ఇవ్వలయు న నియు, హాన్ రెంటును విధిగా నివ్వలయు ననియు పోస్టు మెనులకు క్రింది గుమాస్తాలకు వలసగా తక్కువ నివ్వలయు ననియు పెద్దపెద్ద గ్రామములలో పోస్టుమెనులకు తక్కువ యూనిఫారములను ఇవ్వలయు ననియు మొదలగు తీర్మాన ములను గావించుకొనినది. ఈ తీర్మానములలోని సారాంశముంత యు వెనుక డైరెక్టర్ జనరల్ గారి ఆశములని బొంది కాంక్ష మ గావించుటదే గాని ఒక్క టి ఆదరణలోనికి మాత్రము లేబడినది గాదు. ఇది వ ర ఈ నోటును చెప్పుకొన్న పంక్షులులే లిఖితపూర్వకముగా నివ్వడు యీ పోస్టుమెనులం జెప్పుకొనుచున్నారు. కనుక ఇప్పుడైనను వీరి మొదలగు విని వీరి కోరికలను కొనసాగింతురు గాక యని నమ్ముచున్నాను.

భద్రుత్పత్తి

మా తాలూకాలో భద్ర రక్షణ్ పత్తి నిలకడగా సాగించు టకు ధనికులను ప్రజా గౌరవమును బొందిన నిట్టి శ్రీయు తులు తాల్చూరి కారాయణస్వామి, పెక్కంటి రామకృష్ణయ్య శేరివల్లి ముప్పరాజుగార్లు పూనుకొనరని వివరము పంకసించు చున్నాను. మా తాలూకాలో 500 ల ఎకరముల భూమి దూకి ని పండింపగలదనియు ఒక వెయ్యి లెక్కీయగా మూల విడుమ చున్నారనియు రెండువందల మంది తిరస్కీయగా నీయగలవా రున్నారనియు విరు.ఎస్టి మేలుజేసిరి. ప్రస్తుతము వాటాయొక్కం టికి రు 300 ల చొప్పున నూరుగురు వాటాదారులను ప్రాసజే సి అక్షతికలు రూపాయలతో యీ ఉద్యమమునకు నిరంతరము తాలూకాలో భద్రుత్పత్తిని జేవలయునునని వీరి ఆశములు లు. వీరి ఆశములను కొనసాగిగలవని నేను నమ్ముచున్నాను.

కాకినాడ

గొప్పవత్తదానము

మైదా శ్రీరామకృష్ణయ్య వెంకటాచార్యులు సోదర జమీందారులు ది 9-2-29 తేదిన అనగా పర్యవసమమునందే చొల్లంగి అనువాస్యకువచ్చిన లీదసాదలందరుకు ప్రతి వారిం మువలె విరివిగా గొప్పవత్తదానము చేసిరి.

(2క విలేఖరి)

ప్రపంచమును భ్రమించిన యోగి నమకము లేనివారికి నమిక

శ్రీస్వామి సీతారాంగారు

సర్వసామాన్యములు, కరగిన కంఠు అగ్ని, గంధక ద్రావకములు, భక్షిం తురు. అగ్ని బాల్బలపై మాన్యుదురు. నువోరాజులు, దాక్షకులు, శ్వాయ మూర్తులు పరీక్షించి చూచి అనేక యోగ్య తాత ప్రములు ఒసంగి యున్నార. వారి బొవధకల్పములు, పరప్రసాదములు.

- 1. ప్రజకల్పము రక్షస్థి, నరములకక్షి, మేధాశి క్షిమ, పుంపర్వము ఇయ్యను. శరీరమునందు వ్యాధిరాక కాసా దును, 15 రోజు బుడ్డి రు 8-0-0.
2. మహాగంధకరసాయనము కష్టకోగము, కరి మేహం, గంధి, కంఠము, భగంధరము, తీలని ప్రణములు, పాదలు వీటికి అత్యద్భుత బొవధము. బుడ్డి 1-కి రు 8-0-0.
3. జీర్ణకల్పం అజీర్ణము, గుల్మము, క్షేక్కుములు, పరి కామకూట, భేమిలు, ఉబ్బునలు, వారికి, యొక సగేక ఉపర రోగములకు అతి శ్రేష్ఠమైన బొవధము. బుడ్డి 1-కి 1-4-0
5059 స్వామి సీతారాం ఆయుర్వేద డిపో, 2/174 బాల్కీ, మదరాసు.

ఆరం సాయనశాల 2

ముక్త్యాం (కృష్ణా) ప్రకృతమైనది. కాశ్మీరమైనది. ఆయుర్వేద బొవధ ములు దొరకుచోటు. మీ శ్రమందు కొనసాగింతునాకే ప్రాయా దు. కేబలాగు ఉచితము. మా చెన్నపురి ఏజంటు- కే. వి. శేషయ్య 8/15 నల్లతంబిడి, తిరువల్లిక్కోట, మద్రాసు.

80 - సంవత్సరములనుండియు ప్రసిద్ధి చెందినది.

షణ్ముగం నశ్యము

80- సంవత్సరములకు మునుపు మద్రాసునందు మొదట జన్మించి, జగత్ప్రసిద్ధి అడవిన మా అసలు కలుగుచున్న విషయము అందరికి తెలిసియే యున్నది. ప్రతిదినము మాకులకొలది పోస్టులకు తపాలాద్వారాను మద్రాసున పోవుచున్నది. నశ్యము శ్రేష్ఠతరమైనదిగా నుండుట చేతనే మా ఏజంటులకు వుండికీ ర్తినిచ్చి, ఉపయోగించు వారలకు ఆనందమునిచ్చి హిందూజాతీయందంతటకు వి శ్రీ భుక్తుచున్నది. ఇదివరకు వాడనివాడు మాషణ్ముగం నశ్యము తెప్పించి ఉపయోగించి అనందించుడు.

Table with 5 columns: వలములు, ధర. (ర. అ. పై.), పోస్టుఖర్చు (ర. అ. పై.), ప్యాకింగు (ర. అ. పై.), మొత్తం (ర. అ. పై.). Rows for 40, 80, 120 units.

డాక్టర్ ఆర్. కే. పరిమళ నశ్యము

దీనిలే జలుబు, ఒంటిరలనొప్పి, పొటు మొదలగు కంఠమునకు వైబసిన 108 వ్యాధులు అతిత్వరతముగా నశించును. మరియు ముక్కుపోడి యందు నుగంధ నశ్యమును రెండు చిటికలువేసి, కలిపిన అంతయు నువాసనగావించును.

Table with 5 columns: ధర. (ర. అ. పై.), పోస్టుఖర్చు (ర. అ. పై.), ప్యాకింగు (ర. అ. పై.), మొత్తం (ర. అ. పై.). Rows for 1-బుడ్డి, 2-బుడ్డు, 12-బుడ్డు.

12 కుంకుమగల శ్రేష్ఠమైన షణ్ముగంనశ్యము ఒకబుడ్డి డాక్టర్ ఆర్. కే. పరిమళనశ్యపు పోస్టులను తపాలాద్వారాతో సహా రు 2-0-0 కే యొగింపగలదు. మాదిరి కొకసారి వేడే అర్ధరచ్చి చూడుడు.

ఎక్. సాంబశివశైల, పొట్టికొండ, గార్లియడ్ ప్యాక్టరీ అరువలకాదునంది ప్రాసించి. నేను 84 సంవత్సరముల నుండియు అసలు షణ్ముగం నశ్యమునే వాడు చున్నాను. దానిగుణము ఇప్పటివరకు కొంచమైనను నూరినదిలేదు.

కె. జి. రంగస్వామిఅయ్యార్ సర్తకుడు ప్రాసినది. నేను 12 సంవత్సరములనుండి అసలు షణ్ముగంనశ్యమును ఉపయోగించు చున్నాను, అదిమిగిలిన నశ్యములకంటె గుణమునందును వాసనయందును శ్రేష్ఠమైనదని వాదించి ప్రాయము.

ఏజంటు విలాసములు:— టి. బుగారయ్యగారు, నశ్యము వర్తకుడు, చిన్న బజారు, నల్లూరు. జాకీనేడి లక్ష్మయ్యగారు జనరలు మున్సిరు, తెనాలి. పెదనూళ్ళ భీమయ్యగారు, జనరలు మున్సిరు, ఏలూరు. ఉడుత్త నూర్యరకాశం అండు నశ్య, రాజమండ్రి. ఎక్. గుప్తాచార్య మునియ్యకోడు, అనకాపల్లి. కె. అనంతరావు, మద్రాసు కాపీహోటలు, విజయనగరం. పాంతున నూర్యకారాయణగారు, వీగర్ మున్సిరు, మొంజికోడు విభాఖకట్టగారు.

ఇకర అన్ని పట్టానులందును ఏజంటు కావలయును, వత్తుగను ఏజెన్సీ వర్ధకులకు ఈదిగు విలాసమునకు ప్రాసిన లెజుబును.

పాడ్ అఫీసు:—షణ్ముగం నశ్యము కంపెనీ లిమిటెడ్.

వైద్యపాఠశాలలు మద్రాసులో శ్రేష్ఠ వైద్యులకు మాఖ్యలతో కంఠమును. పోస్టుఖర్చు సం. 140, మద్రాసు.

కందుకూరి వైరరాగిరాధు
 ఈ ప్రాజ్ఞాపతయ ప్రాజ్ఞాపతయైత్యుల యభిప్రాయము
 కరుణయ అనగా ఇదివలనన్న స్త్రీయును వీలయినంతకును
 జన్మచేసి కారంచేతునలను పొందుగిది వీధనాదుల క
 ఉపయోగపడునట్లు ఆయా సంకల్పములతో ఆయా
 గుణతోను ప్రభుత్వమునారితోను సంకల్పించి
 యాశ్రయి నభ్యుత్తో ప్రాజ్ఞాపతయైత్యు ఈ స
 యజ్ఞాదు.

- 1 కర్ణం చిన్నయ్యగారు
- 2 రాజా, మామూరి శంకటకృష్ణవరసామరావుగారు
- 3 వలూరి బసవరాజుగారు
- 4 వమిడి కోటయ్యగారు
- 5 లావు వీరభద్రయ్యగారు
- 6 కాండ్ల మల్లయ్యగారు
- 7 గంధం శాశ్వతరావుగారు
- 8 గొట్టుమక్కల రంగ శాయశంకరగారు
- 9 కరిగోపుల సత్యసింహంగారు
- 10 జాస్తి బ్రహ్మయ్యగారు
- 11 రామూరి శ్రీశైలశర్మగారు
- 12 కందుకూరి బైరాగిగారు
- 13 యేలూరి వీరయ్యగారు
- 14 మావలనేని శాగభూషణంగారు
- 15 దండా శంకటకృష్ణయ్యగారు
- 16 దొడ్డలపూడి శంకటస్వామిగారు
- 17 సోమేశ్వరి కోటయ్యగారు
- 18 కొచ్చర్ల లూత్ మరయన్నగారు
- 19 ముత్తవరపు శంకయ్యగారు
- 20 చెన్నుపాటి రత్నయ్యగారు
- 21 నన్నకనేని చినవీరయ్యగారు
- 22 కోన శ్రీనివాసరామంగారు
- 23 లావు చెంచుబాబయ్యగారు
- 24 రావి వీరయ్యగారు
- 25 ఏలూరు శుభాచార్యుడుగారు
- 26 శంకలూరి శంకటరత్నంగారు
- 27 గుండు సూర్యవరద వరహారావుగారు.
- 28 కూరపాటి పురుషోత్తంగారు
- 29 చింతల రాఘవయ్యగారు
- 30 దొడ్డలపూడి అప్పయ్యగారు
- 31 చల్లా శేషగిరిరావుగారు.

ఇతర శత్రుకొనుటకు అధికార మొదలమైనది.

ఈ కమిటీకి శ్రీ కర్ణం చిన్నయ్యగారు అధ్యక్షులుగను.

శ్రీ వమిడి కోటయ్య, శ్రీ కోన శంకటరాయశర్మగార్లు కా
ర్యదర్శకులుగ నుండి పరిశీలనలయినది యీ పథవారు కోరు
చున్నారు:-

ఉ:-లావు వీరభద్రయ్యగారు.

యేలూరి వీరయ్యగారు.

అ:-గంగరాజు శుభాచార్యుగారు.

సోమేశ్వరి కోటయ్యగారు.

బ:-గుండ ఆదిశేషయ్యగారు.

కొచ్చర్ల లూత్ మరయన్నగారు.

(4) 1929 సం॥రము ఏప్రిల్ లో ఒకటవ తేదీనుండి
మన ప్రాజెక్టు విషయమై విచారణ చేయుటకుగాను గొంతమంది
అధికారులను ఏర్పాటుచేడమని ప్రభుత్వమువారు జవాబిచ్చినం
దులకు ఈ పథవారు సంతోషించుచు నదరు విచారణ సంఘ
మువారి యెడట (Special Staff) ఈ ప్రాజెక్టు కైదుల య
ల్పిస్తుమలను, గవ్వనిప్పురములను నివేదించి పరిశీలించు కీర్తిని
యొనగపంపింపమనగాని ఈ పథవారు ఏర్పాటు చేయు
చున్నారు:-

శ్రీ కర్ణం చిన్నయ్యగారు, - అధ్యక్షులు.

శ్రీ వమిడి కోటయ్యగారు.

శ్రీ కోన శంకటరాయ శర్మగారు. } కార్యదర్శకులు.

ఉ:-లావు చెంచుబాబయ్యగారు.

అ:-చెన్నుపాటి రత్నయ్యగారు.

బ:-1. యేలూరి వీరయ్యగారు.

2. జాస్తి బ్రహ్మయ్యగారు.

(5) మన జిల్లా కమిషనరు మద్రాసు కానవపథిలోనున్న
కానవపథిలోని అనుమతి మన ప్రాజెక్టు విషయమై తగిన కృషి
చేసి ఇదిగోతున్న స్థితిను విస్తృతము చేసి కారంచేడకుటకు
పాడుగించబడుటకై తగిన కృషి చేయవలయునని యీ పథ
వారు వారిని ప్రార్థించుచున్నారు:-

ఉ:-కుందుకూరి బైరాగిగారు

ముత్తవరపు శంకయ్యగారు.

అ:-అవ్వూరి శ్రీబ్రహ్మయ్యగారు,

వమిడి కోటయ్యగారు,

బ:-యేలూరు శుభాచార్యుడుగారు,

జాస్తి బ్రహ్మయ్యగారు.

ఈ తీర్మానములైనవిదవ అధ్యక్షులు తీర్మానములతో
ని సారమునుగూర్చి యంత్యంపించి, తరువాత కర్ణం చిన్న
య్యగారు పథ్యంపను, అధ్యక్షులకును, వందనము లప్పించి,
మంగళగీతములతో సభ ముగించబడినది.

ప్రకటన

శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తి కాశ్మీరీగారిచే తయారుచేయ
బడిన ఆయుర్వేదపథము లన్నియు మానవ్య దోరము.

రాజువైద్య పి. పూర్ణయ్య,

185-8

గంటలమ్మచెట్టుపల్లె, గుంటూరు.

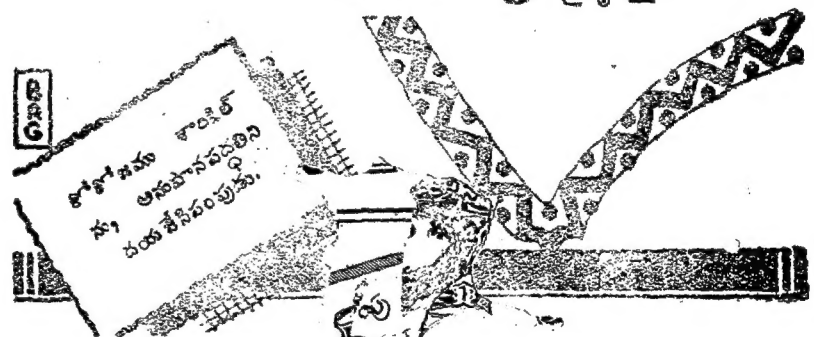

మీ పలనరుకుల జాబితాలో తప్పక
యుండవలసిన కోకొజముయొక్క సాం
పిల్ డబ్బీని, దానిగూర్చిన పుస్తకము
లును కోరినవారలకు పంపెదము. 3

మీ అడ్రసు పేరు లిఖింపబడిన కాగి
తము మీద యీకొపనును అంటించి,
పోస్టేజి ఖర్చులకుగాను 0-4-0 స్టాంపు
లను హెచ్. జె. ఫాస్టరు అండు కో,
లిమిటెడ్. పోస్టుబాక్సు 202, బాంబాయికిపంపుడు. కోకొజముయొక్క సాంపిల్
డబ్బీని పంపెదము. దీనిని వెంటనే
వాడుడు. మీ కష్టములు కడలేరును.

Colocotron

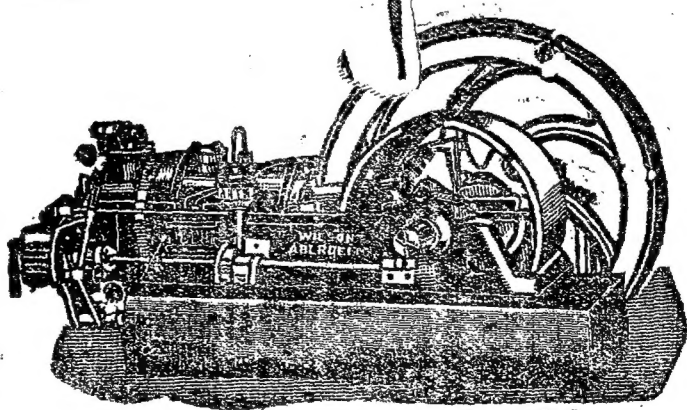
వంటకమునకు శ్రేష్టమైనది.

ప్రసిద్ధికెక్కిన శ్రీ సీతాదాయిలు యింజనులు

నులభమైన మెకానిజమ్.

సేవలెజరులేదు వర్గలో స్వగమను.

మద్రాసు రాజధానికి సోం వీణంట్టు

యెంవైరు యింజనీరింగు కంపెనీ,

308, లింగిజెట్టిపేటి, మద్రాసు.

బ్రాంచిఆఫీసు, బెజవాడ.

సిటీ ప్రొగ్రెసివ్ ఫండ్ లిమిటెడ్

19 వలభ అగ్రహారం, తిరువళ్ళూరు, తిరువళ్ళూరు, మద్రాసు

ఫీల్డ్ డిపార్టుమెంట్ - నెల 1 కి నూటికి రు 0.10-0.15 వడ్డీపైద తీసుకొనబడును. వడ్డీ సెలెక్షన్ కు చెల్లించబడును.

డిప్యూటీ కలెక్టరును చేయూ డిపార్టుమెంట్ ప్రత్యేకపురేట్లు.

సేరింగ్స్ అకౌంట్ - రు 5 లో అరంభించుకొనవచ్చును 100 కి సంవత్సరమునకు రు 8-4-0 చొ॥ వడ్డీ యివ్వబడును

అప్పులు:- నగల తాకట్టుమీదను, స్థిరాస్థిమీదను యివ్వబడును.

87

కు 8.

మొంబయిచేర్చుకొనబడును. ఎక్కువ పదుపాదములు యివ్వబడును.

కె. వి. ఆయ్యర్, సెక్రటరీ.

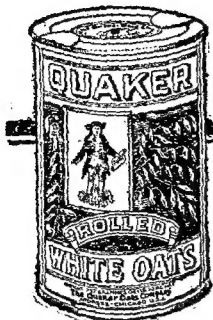

తాజ్-లిగూ డౌలాయా కా గ్రామోద్యోగీయుల

తెలిఫోను, 3708.

8

ఆరోగ్యమును చేకూర్చు
లోహసంబంధమైన
వస్తువులు

కావలసిన ఆరోగ్యమును చేకూర్చుటకు
మనకు లభించిన లోహసంబంధమైన వస్తువులు
క. అందులో కిరణ శక్తి కలుగజేసిన లోహసంబంధమైన
వస్తువులు, ఎరుకలను, కండ్రను, వెండ్రుకలను,
చర్మమును, కణమును, రక్తమును కాపాడును.

అదియుగాక, కిరణ శక్తిని ప్రసాదించు కార్బోమైట్ టేబుల్ కండ్ర
మును పెంచు ప్రాణిని యిందు అపారముగా నున్నది. ఇందు
లో ఆరోగ్యమునకు ముఖ్యముగా కావలసిన విటామిన్ కలదు. ఇది
శ్మశ్మ కిరణ శక్తిని వృద్ధిపొందించు రిఫేజ్ కలదు. ఇంకా శ్మశ్మములను అవసర
ములేదు.

మంచునువాసన గలది, రువ్వమైనదియునైన శ్మశ్మ కిరణ టేబుల్ అం
దలను కాడగనది. కిరణము బలముగాను, ఆరోగ్యముగా నుంచుకొనటకు
(చరిమనజానకు ఆరోగ్యకమైనది మినిక్యూటోజనుండు దీని నొకవదా
ర్థముగా చేర్చుకొనడు. కోజా ఏదోవిధముగా దీనిని భుజింపుడు. తరు
వాత మీరు ఎంత చురుకుగానుండురో గుర్తింతురు.

శ్మశ్మ కిరణ టేబుల్ డబ్బీనే కోజాడు. శ్మశ్మ కిరణ టేబుల్ వేరుకాదు,
డబ్బీమీద నుండు కిరణమైన బొమ్మను కనగొనడు.

Quaker Oats

2051

ఎంపైర్ ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అన్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్
1897 లో స్థాపితము.

1548

నిలకు 1 కి రు 12-8-0 లు చొప్పున చెల్లించిన లాభముతోగూడిన యాక్రివిడి మొత్తములు రాగలవు
ఈ మొత్తములు యికను ముందు ముందు బోనసులు కలుపబడుటచే అభివృద్ధికాగలవు.

25 సంవత్సర ముల నియమము	చనిపోయినదికావాలి యియ్యబడు మొత్తము చెల్లించిన మరణము (కిమియములు)				చనిపోయినదికావాలి యియ్యబడు ఎండా మొత్తము ఎన్యూరెన్సులు లేక.		
	యావత్తుకము	15 సంవత్సరము	20 సంవత్సరము	25 సంవత్సరము	20 సంవత్సరము	25 సంవత్సరము	30 సంవత్సరము
మొ	రూ 6620	8550	4250	1500	8010	8800	4520
80	5140	8290	8930	1500	2980	8620	4220
85	4480	8080	8600	1500	2810	8400	3970

హెడ్ ఆఫీసు:—ఎంపైర్ ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అన్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, బొంబాయి.

**After Malarial
Fever**

మలేరియా జ్వరపీడితు
డైన విదవ గాని

మలేరియా జ్వరము పొందిన వారలకు చేయూ
రినిచ్చి మరణమును నివారించు ఆరోగ్యమును చే
కూర్చుటకు ఆంగర్స్ అమలము దివ్య
విధము, అనేకముంది దాక్కరచే సుఖ
య్యబడి నలుమంటి ఆయుర్వేదమునకు
మధము గుర్రమునను గట్టిమృత్యువుతో ఎట్టి అనుమానము
లేకనే దీనిని నేపించవచ్చును. జ్వరపీడితులైన వారలచే కాక,
క్వావర్ శిశువులు, మలబద్ధక మొదలగు వ్యాధులవల్ల కిరణము
కృశించి పోయినవారు కూడ దీనిని నేపించి లాభమును పొంది
యొన్నారు. ఇండియా యందంతటను ఆంగర్స్ అమలము క్వాతి
గాంచియున్నది. ముఖ్యప్రదేశములందు ముఖ్య ఆంగర్స్ టి
యందును దొలగెను.

జాతు సంబంధమైన చమురు లిందుచేర్చబడవు. కరూ
రగు నవ్వును చేతులతో నంటుడను. గావున వర్తమాముల
వారిచేతను నేపించవలసివచ్చును.

ANGIER'S EMULSION
Of all Chemists and Bazaars.

దొరతనములు

గంగాజిల్లా పర్యాటక కాలాకాలా దొరతనములనే
పేరున కొన్ని ముఖాసామూలములు వచ్చుచి. ఈ మూలములు
సర్వముగా ఏకాంతముగా ఇచ్చుటచేతనే చేకూరుటకు నివర్తన
ములు లేవుగాని కాశ్యపపుత్రులెట్లుంటును మూలా పూర్వమే
దత్తమొనట్లు రూఢిగా వక్కాదించవచ్చు. పిటి సమర్థమిదే
యినాందార్లు దొరలని వ్యవహరింపబడుతున్నారు. పిటి మొ
ట్టమునకు పోతు నాఖరీ వరకు వైదియామూలు దళితుల
దగ్గరి. సవరవార్లు అనే కొందఱులువారు వల్లపునాటి వారిని
దోపిడి మొదలయిన క్రూరచర్యలచేత బాధించుకొని, దొరతన
ములవారు ఒక ధమ్మం పోలిక దళితుగా ఏర్పడి ఉండి అ
వివరము విచ్చింపుడు సరిగలతో పొట్లాడి కూడా తను యినా
ములన్ని ధర్మములు నెరవేర్చుకంటూ ఉండేవారు.

ఇప్పటికి గుర్రుడు నూరు సంవత్సరాలక్రింద వర్ణావే
డి జమిందారీ చాలా అల్లకల్లులములకు పాలై ఉండెను. అప్పు
టి జమిందారు ఆయల్లకుల అయిదోతక పోషకముచేత దళ
మంత అరాజకమై గిర్రు మొంటువారికి చేక్కెను నిమిత్తము
కూడా సామ్యు ననూలు కానిశితి గతులు వచ్చివి. అట్టి సం
దర్భములో జమిందారుగారి ప్రారన ననుసరించి గిర్రు మొం
టువారు వర్ణావేడి ఫీతురీలలో జోక్యము కలగజేసుకొన
జేసివచ్చినది. ఫీతురీలు చల్లార్చి రాజ్యాంగము చక్కచెట్టి ది
రిగి జమిందారుగారిని వట్టప్రదలను చేసేమిత్తమై గిర్రు
మొంటువారితువున రన్నూర్ దొరవారు కమిషనరుగా వచ్చి
నారు. రన్నూలు దొరవారు ఫీతురీలు అందడంతో దొరతన
ములవారి సహాయము తమకు చాలా అవసరమని కళలబుద్ధితో
ఆలోచించి కొందరు దొరలను స్వయముగా తన సైన్యముతో
నికి తెచ్చుకున్నారు. అట్లా రన్నూలు దొరవారి వత్తుము కాక
పోయిన దొరలు చిట్టచివరకు యుద్ధములో పీడిపోయి, కొంద
రు కలాయితులై మరొకందరు పాతులై యీ విధముగా నామ
మాత్రాక్షిప్తులై నారు. తరువాత రన్నూలు దొరవారు దొరత
నముల నిర్ణయించడముతో స్వరక్షతదొరలను తిరిగి పూర్వ
వదికి తెచ్చి ఆధారముగా వర్ణావేడినారు.

కాబట్టి సర్వము ఇకనుండు చేయుటకే కాకుండా
అంతముందు చేసేందుకు కూడా వత్తుతదొరతనములు ఏ
ర్పడినవిని నిదర్శన పూర్వకముగా నిర్ణయించుకొనవచ్చు.

అట్టి యినామూలు ఇష్టమసారము జిరాంతిలుగా
మార్చివేయుటకు అధికారులకు సాధారణముగా వాక్కులేదు,
ఒక కళ మాన్యవ్యతిక్రమి అ జిరాంతి పట్టులు సందహి
యినాందార్లమేనే ఇచ్చుట గెవ్వు మొంటులో ఒక నిర్ణయమైన
వదితి ఉన్నది. (మా బోర్డుస్టాండింగు ఆర్డరు రి) అక్షకా
రము మొదటికిండి ఆదారముకూడా ఉన్నది. ఇందుకు వ్యతి
రేకముగా ఇచ్చుడు గెవ్వు మొంటువారు వైసమేప్పిన దొరతన
ములకు ఆయాదొరల కట్టి అనుమానమున్ను కలగకుండా ఎట్టి
నూదనలన్ను తెలియనియకుండా జిరాంతిలుగా మార్చివేయు
నిర్ణయించుకున్నట్లు ప్రబలమై వందలియున్నది. అంతేకాక
జిరాంతి పట్టులు ఆయా దొరలపేరన ఇచ్చుటకు బహుళ వర్ణా
క్రిమిది రాజాగాకే చేక్కెను కొంత హెచ్చింక. ఆయనపే
రనే ఇచ్చిరి గిర్రు కూడా గిర్రు మొంటు నిర్ణయించుకు
న్నట్లు తెలియవచ్చినది.

ఈ నిర్ణయ మొంటు ఆర్డరు ఏర్పరముగా ఆచరణకు
వచ్చినట్లును లే లాభకారము మొట్టమొదట దొరలు వారివారి
యినాందార్లునుండి తొలగించబడుదురు. తరువాత వారు
కొన్ని జిరాంతిపట్టులు తమ పేర చేయించుకొనవలెనంటే
వర్ణావేడి రాజగారి ఆక్షరగ్రాధియను కావలసి ఉంటుంది.
వర్ణావేడి రాజగారి ఆక్షరగ్రాధియను దొరతనపురూ
ములన్ని వాఖ్యములనుండి రక్షణను నిర్ణయముగా దొర
లకు తిగి పట్టులు వచ్చించవలసిని కాగ్గితలేదు. గెవ్వు మొం
టువారు విధించిన కిన్ను పూర్తిగా స్వయముగా తామే
కల్లుకొంటును దొరలకొకప్పుడేకీ. ఈ సందర్భములో
గెవ్వు మొంటు ఆర్డరుకొకప్పుడే దొరల పేరను పట్టులు పు
ట్టపు నాటి కిన్ను - రాజగారి పట్టుడి ఎన్నాం చేసికొని
దొరల సంబంధ మేనాత్రి అన్నా లేక జంటారు.

ఇక ఇం భూములు జిరాంతిలుగా
మూలములలో రెండు విధములున్నవి. ఒకవిధము నను
సరించి జిరాంతి పట్టులు మొదటి యినాందార్లకు ఇస్తూ
నిన్నులు పూర్తిగా కిరణములు. పిటి రిజంపును అనిపేరు. రెం
డవది సనుసరించి యినాంతరహా ముక్రం మార్పుచేడి క్రిటో
రెంటు వ్యాధముగా విధించి భూములు సర్వము కావ్యతలే
కండా మొదటి యినాందార్లకు వర్తమాములతో ఇచ్చుటే
యంటు. ఈ రెండు విధములలో ఏ విధముకైనా పైన చెప్పిన
దొరతనములు వర్తించవలసివచ్చినప్పుడు, ముఖ్యముగా రెండవ
విధముకే వర్తించవలెనని ప్రీవీకౌన్సిలు తీర్మానములు మొదల
యిన సమల ప్రమాణములున్నవి. గెవ్వు మొంటులోకూడా ఆ
చారమున్నది.
దీనినే ఎక్ ప్రాంచైన్ మొంటు అంటారు. ఎక్ ప్రాంచైన్ మొం
టుకు ఏవిధమైన అన్యంతరమున్ను దొరలపక్షమునలేదు. అట్లు

కాకుండా గవర్న మెంటు రిజిస్ట్రేషన్ విధిస్తూ ఉన్నాడు. ఆ రిజిస్ట్రేషన్ లో కూడా కట్టాల్సి దొరలపేరనకాక రాజాగారి ప్రత్యేక పనదుపైనే భూములు ఇచ్చిస్తూ ఉన్నాడు. ఈ చర్యచూడగా పైన వివరించిన ప్రకారము న్యాయవిద్యమే కాక గవర్న మెంటుచే రిజిస్ట్రేషన్ రాజ్యాంగకడకుటల ప్రతిమ కేవల వ్యతిరేకముగా ఉన్నదని ఉచిత విశ్లేషణలన విశేషము కాగలదు.

దొరలవత్తును నిర్మయకరీయన్న న్యాయవిద్యన మూల విమర్శించుట అగ్రస్తుతము. అయితే కొన్ని విషయములు సంక్షేపముగా పొందుకరచవచ్చును ఈదొరతనములకు సంబంధించిన పూర్వపు కాగితములు తరిక్షించగా దొరలకు "కాశ్యపపు నాభిరీ యనాములు"గా ఈ భూములు ఇవ్వబడినవని నిస్సందేహముగా తెలియవస్తూ ఉన్నది. ఇకాం కమీషనరు కూడా ఈ "కాశ్యపకల్యము" తన యిశాం రిజిస్ట్రేషన్ లో వున్న ముగా నిరూపించియున్నాడు. ఇట్టి నిదర్శనములవల్లను, ఇశాం భూములు ఇశాందార్లకు చిరకాల భుక్తములైనందువల్లను ఇట్టి సమయములో వాటి రిజిస్ట్రేషన్ దురన్యాయమని భూటావళముగా చెప్పవలసి యున్నది. సర్వవిధములసమంజసమై, ఇశాందార్లకు సమ్యక్మైయున్న ఎక్స్ ప్రాంచైన్ మెంటు, గవర్న మెంటుకు ఏల పిలువబడే ఊహించుట కష్టము. కర్నాటక రాజాగారిని అపూర్వవిధులచే నభిమానించుటకా?

ఈ వివరీకరింపితిలో ప్రజలహక్కులు పురస్కరించు కొనియున్న దేశాభిమానులు సాధ్యమైనంత అందోళన చేయవలసియున్నది. ఇశాందార్లకు రానున్న ముప్పులవలన ఆధికార్లకు కూడా అనగాహనము కాలేదుకాబోలు. అయితే యిశాములలోలికి పోకేకూడదు. ఒకవేళ జోక్యంకలుగజేసుకున్నప్పటికీ ఎక్స్ ప్రాంచైన్ మెంటు చేసియుండవలసివచ్చి, కాక, రిజిస్ట్రేషన్ చేసియుంటే వట్టాల్సి మొదటి అనుభవదారులకే ఇచ్చియుండవలసివచ్చి, ఏదీన్నీ లేక నూతనపద్ధతి అవలంబించుట లోగల అశావక్యకర, అశాచరణీయత, అక్రమత, అధికారతలకు పరిష్కరముగా నువ్వకడదునుగాక.

ఒక దొర

నెల్లూరు మండలీయోపకుర్యుని బ్రహ్మచర్యపోషక సంఘము

ఈ సంఘము తరపున యీ పంపత్తిర మాఖమాస తరివ కృష్ణావసా ప్రధానపథి పెంకటగిరి శ్రీ శంకరమఠములో శ్రీ మహారాజావారి పోషణపై సంస్థాన ప్రాసపండితులగు బ్రీ శ్రీ శంకరగోపం శుబ్రహ్మణ్యమనపాతగారి అధ్యక్షతక్రింద యీమాఖ మాస ప్రధాన భాగవతమున జయప్రదముగా జరిగెను. నెల్లూరు శేవసంస్కృత కళాశాల, రాయచోటి పీఠిలోని శంకర విద్యాలయము, రంగనాయకులపేటలోని శ్రీ తల్పగిరి రంగనాథస్వామివారి పాఠశాల, కల్లిపాడులోని శ్రీ లింగవిద్యాలయము, కావలిలో శ్రీ శ్రీకాంతస్వామివారి పాఠశాలలోను అల్లూరులో బ్రీ శ్రీ శేషం నారాయణాచార్యులు వారి యొద్దను, పెంకటగిరిలో బ్రీ శ్రీ శుబ్రహ్మణ్యమన పాఠిగారి యొద్దకు చదువుచుండు శేవ సంస్కృత విద్యార్థులలో శరీరముం దు తీర్చులైన 48 మంది విద్యార్థులకును ఉపాధ్యాయులకును సంభాషణలు యివ్వబడెను. మూలపేట కళాశాల విద్యార్థి వ్యయంపాకుల వెంకట శేషయ్యకృష్ణ స్వామిరక్షణియను విద్యుగల పుస్తకముతోను వర్ణపతకముతోను వర్ణపాసు శ్రీ లింగ విద్యాలయములో శేషవిద్యార్థియు జాత్యంధుడను విద్యుదూరుకు బ్రహ్మణ్యం 17 మా వ్యయం ఉత్తమ సంభావనతోను తక్కిన విద్యార్థుల కంటె దు వారివారి విద్యాయోగ్యతలు ఆచారయోగ్యతల ననుసరించియు పాఠితోషికములు పొందిరి. ఈ పరివత్తు పెంకటగిరిలో జరుగుటకు శ్రీ శ్రీ శ్రీ మహారాజావారు మావిన శేషయ్య దయచేయించిన విశాళములవలన బ్రీ శ్రీ దుర్గా శాశివాస్తి శిర్మగారును తదితర బ్రాహ్మణ పథివారును శ్రద్ధాభక్తులతో చేసిన సహాయము వలనను జయప్రదముగా జరిగినది. వర్ణాశ్రమచారములను శేషకాస్త్రానికి విద్యుగల వృద్ధివరచుటకు మార్గ దర్శకులను సామాధిపతులగు శ్రీ పరమహంస వర్ణవ్రతనంద పరస్పరి స్వాములవారి యుద్ధమును సర్వతోక వందనీయము. ముద్రపటి తినడను శ్రీ శ్రీ శ్రీ పెంకటగిరి మహారాజి గారు ఈ పరివత్తును వచ్చిన అందరికిని కొందరు పురవాసులకును అన్నదానమును విద్యార్థులకు వస్త్రదానమును ఉత్సాహముతో చేసిరి. ఇట్టి సహాయధర్మోద్ధృత్యులందు అధిక ప్రీతివికాసము లతో నాదరించుట శ్రీ మహారాజు దండకులకును వారికుటుంబము వారలకును అయితే రోగ్యాన్యభి సంతదల నిచ్చి మనుచుటకు శ్రీ శంకరగిరి ప్రార్థించు చున్నాము.

చింతలపల్లి రామకృష్ణయ్య.

సీమ కమలములకు (బ్ల్యాజుగరు రకము) బోగితాల్ మంగల్జి కంవెని, 89, సాలవీది, మదరాసు.

4859

వి. యం. యస్. వేకుమహామదు కంపిసి

సీమకమలములు, నగలు వ్యాపారులు, రాజమండ్రి

5082

పాముల నాడించువాడు

పాములవాండ్లలో శ్రేష్ఠులు ఎల్లప్పుడు కోత్రా (మంచిపామునే పెట్టుకొనియుండురు. ఏలనన అది మంచి గుణములను, సామర్థ్యములను గలిగియుండుటయే.

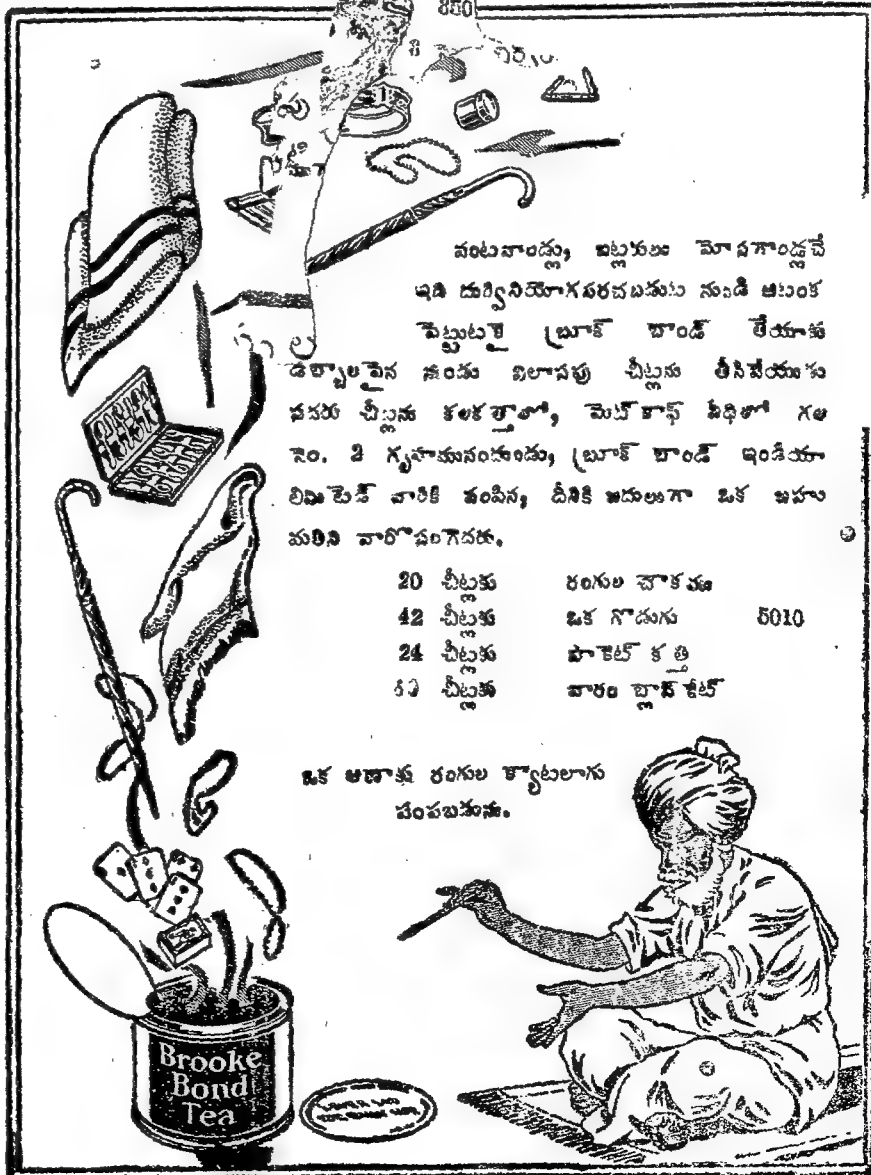
అటులనే మంచిని గ్రహింపగలవారలు ఎల్లప్పుడును కోత్రా పాలిషునే కొందురు. ఏలనన: దానిలో ననేకవిధములగు మంచి గుణములు గలవు. చర్మమును దీర్ఘకాలము మన్నునట్లుచేయును. మంచి కాంతినిచ్చుచున్నది. ధనవ్యయమును తగ్గించుచున్నది.

నలుపు, గోదమ, టాక్ రెడ్ టార్ గా వర్ణములలో తెలుపుసామానులను మిక్కిలి తెలుపుగనుంచును

తయారు చేయువారు

బైట్ ఆండ్ ప్లాట్, లిమిటెడ్. 2250

వాట్ పోర్టు, ఇంగ్లాండు. (2)

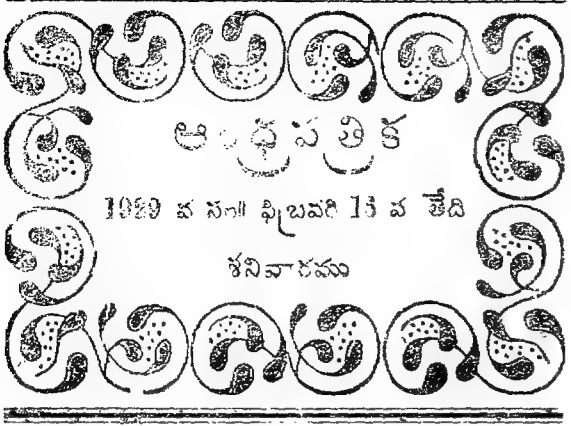
ఒక అణాకు రంగుల క్యాటలాగు పంపబడును.

20 చీట్లు	రంగుల చాకము
42 చీట్లు	ఒక గొడుగు
24 చీట్లు	పాకెట్ కత్తి
50 చీట్లు	వారం బ్లాక్ కట్

5010

ప్రకటనము

సైమన్ కమిషను చెన్నపురికి వచ్చుచున్న ముగిలుచే, 18 వ తేది సోమవారమునాడు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వెలువడదు. సంపాదకాదు.

ల జ ప తి రాయి మ రణ ము

లాల్ బాజపతిరాయిగారి దుర్భరణము గూర్చి దేశమంతయు వినిపించియుండ, ప్రభుత్వమువారు సమగ్రముగా విచారణ జరిపి సత్యము గడుగొనుటకుగాని, తుదకు పశ్చాత్తాపము నయినను చూపుటకుగాని ముందుకు రాకబోయిరి. ప్రభుత్వోద్యోగియగు బాయిదుగారి విచారణ ఎవరిని తృప్తిపరచక బోయెను. నిత్యతపాతమగు విచారణను వీరు నలుపజాలరని ప్రజలు భావించిరి. లజపతిరాయిగారు వీరియెదుట సాక్ష్యమియ్య నిరాకరించిరి. విటరులునుగారు కామన్సునధలో ముచ్చటించుచు లజపతిరాయిగారి మరణము పోలీసువారి దాడికి ఫలముకాదనియు, ప్రభుత్వమువారు తమ పక్షం గోర నవసరము లేదనియు చెలిపి, అవమానకర మగు ప్రత్యుత్తర మొనగిరి. భారతశాసన వారు లజపతిరాయిగారి మరణమునుగూర్చి విచారణ జరుపుటకు హాం మెంబరు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, పండిత మాళవ్యా, సర్ పురషోత్తమ దాసు భాకురుదాసు, సర్ అబ్దుల్ కాయమ్, మాల్వీ మహమ్మదు యాకుబ్, మన్షీ ఈశ్వర చరణగార్లతో కలిసిన సంఘము నేర్పరుప వలయునని, ఈశ్వరచరణగారు చెచ్చిన సవరణ ఆమోదింపబడెను. హాంమెంబరుగారు క్రేరారుగారు దీని నెదిరించుటకు మిగుల తలఁటలు పడిరి. వీరి యవన్యాసము వివిధపక్షములవారికిని ఆసంతృప్తి గలుగజేసెను. పంజాబు అధికారుల చర్యయందు ఎట్టి లోపము లేదని, క్రేరారుగారు చెలువులచోద్యము. లాలా లజపతిరాయిగారు, ప్రజలగుంపుముండుర నిలిచియుండిరి. పోలీసువారు నిర్మించిన అడ్డును వీరు దాటరయిరి. అట్టితరీ, లజపతిరాయిగారిని కొట్టినచో, ప్రజలు అడ్డును దాటెడివారనుటకన్న, వైఫరీత్యము వేరుండదు. లజపతిరాయిగారు మరణమువద్దలు. వీరొకవేళ తలపెట్టినను, తిగెలపై దుఃఖముకలదు. తమను కొట్టవలయుననియే కొట్టిరి. లజపతిరాయిగారు చెలిపియుండిరి. పోలీసువారి చెబ్బలు తగిలియుండనిచో, లజపతిరాయిగారు మరణించెడివారు గారని, వైద్యులు అభిప్రాయపడి యుండిరి. అట్టితరీ, లజపతిరాయిగారి మరణము, మరణము గాదని చెప్పట ఎవరి పొనయిచుచారణ పాతక మయినను, దాని

యందుగూడ పోలీసువారు చెబ్బలుగొట్టినటుల అంగీకరింపబడెను. ఇట్టి ముఖ్యవిషయమై సమగ్రముగా విచారణ నలుపుటకు మారుగ, పోలీసువారిచర్యలను విమర్శింపగూడదని క్రేరారుగారు శాసించుట, విచిత్రము. లజపతిరాయిగారు సామాన్యులా? హిందూదేశమునందే గాక ప్రపంచమున దంతటను ప్రసిద్ధిపడసినవారు. అట్టివారిని సామాన్యోద్యోగియొకరు మర్దించగ, అవిషయమును పరిశీలించనక్కరలేదని చెలువుల దేశదుర్భరణకు నిదర్శనము. ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకోద్యోగలచర్యలను విచారింపరాదని, క్రేరారుగారు చెలువుల జాడ, వారెటుల ప్రవర్తించినను మారుమాటాడ గూడదని తేలును. లాలా హన్స్ రాజుగారుగూడ అప్పుడు చెబ్బలు వినియుండిరి. లజపతిరాయిగారిని కాపాడ బోయి, వీరు పోలీసుదాడికి లోనుగావలసి వచ్చెను. వీరు భారత శాసనసభలో తెలిపిన యదంతమును గమనింపవచ్చును ప్రజల యూరేగింపు అత్యంతశాంతముగ జరిగె ననియు, ఎట్టికోపకారణము లేకయే లజపతిరాయిగారిని కట్టలతో మోది రనియు, లజపతిరాయిగారు ఆహింసావ్రతబద్ధులు గాన తిగి ప్రతికారము నలుపలేదనియు, తాము చెబ్బలగుండు ఎడమచేతి నడ్డముపెట్టితి మనియు, తమకు స్కాటు గారితే రెండుచెబ్బలును, సాండ్పుగారి మూలమున మూడుచెబ్బలును తగిలెననియు, వీరే లజపతిరాయిగారిని గుండెదగ్గర కొట్టిరనియు, పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారు లజపతిరాయిగారి నెరుగ రడట నమ్మదగినవిషయము గాదనియు, హన్స్ రాజుగారు స్పష్టపరచిరి. లజపతిరాయిగారు ఊరేగింపుకు ముందరను పండిత హదనమోహనమాలవ్యాగారు ఊరేగింపుకు వెనుక ను నిలిచియుండిరి. లజపతిరాయిగారికి చెబ్బలు తగిలగనే, మాలవ్యాగారు ముందుకుబోయి విచారించిరి. లజపతిరాయిగారు నిష్కారణముగ కొట్టినటుల, మాళవ్యాగారు చెప్పినను భారతశాసనసభలో తేటపరచిరి. లజపతిరాయిగారికి నెత్తురు గారుచుండ, మాళవ్యాగారు చచ్చిరి. దేశ సత్యపాలుగారు లజపతిరాయిగారికిని, వారిని ముందున్నవారికిని మధ్య నిలిచిరి. ఈ సంగతులన్నియు అప్పటికప్పుడే వెల్లడిచేయబడెను. ఇది వట్టికేసు లని క్రేరారుగారు చెలువుల, మాళవ్యాగారి కాశ్యర్యముగ నున్నది. లజపతిరాయిగారు ఆసత్యవాదులు గారు. వారిప్రతిపదనము నేల నమ్మకుండ నుండవలయును? తమపక్షం నేల గోరకుండ నుండవలయును? లజపతిరాయిగారికి తగిలిన గాయములను మాళవ్యాగారు పరీక్షించిరి. ఇవియే లజపతిరాయిగారి మరణమును చెచ్చిపెట్టెనని, వీరు గ్రహించిరి. ఇట్టిస్థితిలో సత్యమునకు వైఫూత పూయటవలన ప్రయోజన మేముండును? క్రేరారుగారి వైఖరిని జమకరుగారు పూర్తిగ నిరసించుచున్నారు భారతశాసనసభలోని ప్రధాన సభ్యులు చనిపోయినపుడు, వారిమరణహేతువును విచారించుట, ప్రభుత్వమువారి కనీసధర్మము. ఇంగ్లండులో నిట్టిసంఘటనమే జరిగియున్నచో, ప్రభుత్వమువారు ఊరకుండెడివారా యని జయకరుగా తడుగుచున్నారు. విచారణను నిరాకరించుటవలన, ప్రభుత్వవైఖరి విదితమగుచున్నది. లాహోరులోనే గాక, లక్నోలోగూడ బహిష్కారపు టూరేగింపుకు చెబ్బలు తగిలియుండెను. రెండుప్రదేశములలోను నాయకులు లున్నచోటనే, ప్రచారణములు జరిగె నని, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు సూచించిరి.

నాయకులను మోదుతలంపు లేదని శివు వీలు పడదు. ఇట్టిసూచనలలో సమగ్రవిచారణ నలుపుటయే, ముఖ్యకర్తవ్యము. ఇట్టి విషయమునందయినను, యూరపియను ప్రతినిధులు సాయగుద్యకర్తమును జాపకబోవుట శోచనీయము. శివు మూరుగారి ప్రసంగము ఏమాత్రము విచిత్రణ జాపదు. బాయదుగారు గూడ కోపకారణము ప్రజలద్వారా కలుగలేదని తమరిపోద్భుతో సూచించియుండ, మూరుగారు ప్రజాపై నిండమోపుట విచిత్రము. న్యాయవిచారణ జరుగుచో తాము తోడ్పడెద మని లజపతిరాయిగారు వెనుక చెప్పియుండిరి. అయినను, ప్రభుత్వమువారందుకు సమ్మతిపరయిరి. భారతశాసనసభలో జరిగినచర్యబట్టి, నిష్పక్షపాతమగు విచారణ కవసరము గలదని విదితమగును. లజపతిరాయిగారు చనిపోకముందు తెలిపిన విషయములు గలవు. డాక్టరుల అభిప్రాయము గలదు. భారతశాసనసభ్యులును దేశనాయకులు నగు, మాలవ్యా, హన్స్ రాజుగార్ల ప్రతిపాదనములు గలవు. అట్టితరీ, విచారణ ముఖ్యమని బాలుడయినను గ్రహించగలడు. పోలీసువారు కొంత దౌర్జన్యమును ప్రయోగించిరని, క్రేరారుగారు గూడ అంగీకరించిరి. అట్టితరీ, నిది సమర్థనీయ మగునా లేదా యని నిష్పక్షికవిచారణ జరుగుట యవసరము గాదా? తీర్మానము ను ఏ బది యేడు గురు ప్రజాప్రతినిధు లా మోదించియుండ, దీనికి ప్రతికూలముగ నలువదియయిదు వోట్లు చేకూరెను. ఈ నలువదియయిదులో, ఇకవయోరవోట్లు అధికారులవి. మిగిలినపందొమ్మిదివోట్లలో, ప్రజాప్రతినిధివోట్లు ఒక్కటే గలదు. ఇట్టి వోట్లు నిచ్చిన ప్రసిద్ధులు గజ్జువీగారే. దీనినిబట్టి ప్రజాభిప్రాయము విచారణను గాఢముగ గోరుచున్నటుల స్పష్టముగాలేదా? ప్రభుత్వమువారి డిట్టితీర్మానము నెదిరించుట బట్టి విచారణను నలుప రనుట స్పష్టమే. సైమన్ కమిషను రాకమూలమున స్పష్టనిధనాయకులగు లజపతిరాయిగారు అనువుల బాయవలసి వచ్చెను. వీరి మరణమునకు బిమ్మటగూడ సైమన్ కమిషనును సత్కరించువారు మిగులుట దేశదురదృష్టము దప్ప వేరు గాదు. సైమన్ కమిషనుకు కృత్రిమస్వాగతముల నిప్పించుటకు నలుపుచున్న ప్రయత్నములను జిన్నాగారు చక్కగ నిరసించిరి. బహిష్కారవాదులు తమ యభిప్రాయమును చెలువులకు ప్రదర్శనముల గావించుచో, అందుకు బూనినవారిని దండింపనేల యని జిన్నాగారు రడుగుచున్నారు. భారతశాసనసభలో జరిగిన చర్య ప్రస్తుతపరిపాలనా విధాన స్వభావమును తెలుపుట కక్కరకు వచ్చును. స్వాతంత్ర్య సంపాదనావశ్యకతను తేటపరచును. దేశనాయకుల కవమానము గలిగినను దానిని తొలగించుకొనలేని స్థితిలో ప్రజలుండుటచే, దీనినుండి ఎంతత్వరలో బయల్పడిన సంతమేలని విదితమగును. లజపతిరాయిగారు దేశగౌరవముకొరకై చేసిన ఆత్మార్పణముఫలించుగాక!

నైమనుకమిషను: చెన్నపురి

నైమను కమిషనువారు బర్మానుండి నిన్నటి దినము బయలుదేరిరి. చెన్నపురికి కిరు సోమ వారమునాడు వచ్చెదరు. మద్రాసు రాజధాని యొక్క వివిధప్రాంతములనుండి బహిష్కారప్రద ర్శనమునందు పాల్గొనుటకు ప్రముఖులు పలువు రేతెంచియున్నారు. నైమనుకమిషనురాకకు పూ ర్వము, బులుసు సాంబమూర్తిగారిని, సోమ యాజులుగారిని నిర్బంధించుట జూడ, బహిష్కార మును నిరోధించుటకు ప్రబలప్రయత్నము గను పించును. కాని, ఇట్టి నిర్బంధములు, బహిష్కార సాధ్యమునకే తోడ్పడునని నమ్మవచ్చును. ప్రజల దీక్ష యొకను బాపమును గాని తగ్గనేరదు. మద రాసు కార్యరేషనువారు చేయ నెంచిన స్వాగత ప్రయత్నమును ప్రజ్వలెల్లరును నిరసించుచున్నారు. లజపతిరాయగారి మరణము, నాయకుల నిర్బంధ ములు మున్నగు సందర్భముల గాంచినప్పటి, దేశగౌరవమును మది నెంచువాడుగాని, ఆత్మగౌరవ మును కాపాడదలచుకొనువారు గాని, యీ కమిషను కేమాత్రము స్వాగత మొసగజాలరు. సోమవారమునాడు పౌరులు పక్షల నన్నిటిని కట్టిపెట్టి, బహిష్కారపు టూరేగింపు నందు జేరి, నైమను కమిషనుతో తమ కేంత మాత్రము నిమిత్తము లేదని చెల్లడిచేయుట ముఖ్యవశ్యకము. చెన్ననగరము సమశుభమునకు తగిన చాకచక్యమును చూపునని విశ్వసించెదము. బహిష్కారవిధిని చక్కగ నిర్వహించు నని విశ్వసించెదము. బహిష్కార విధిని నిర్వహించుటలో ఆహింసాధర్మమును ఏమా త్రము విడనాడగూడదని జ్ఞాపకములనుకొనుట యవసరము. ఇంతకు పూర్వము దౌర్జన్యమున కవ కాళము గలిగెను. అట్టి యవకాళ మీమారు గలుగ దని భావించెదము. నైమను కమిషనును ప్రజలు బహిష్కరించుట యనిన, స్వతంత్ర నాధారపడు టయే యగును. స్వతంత్రి నమ్ముకొని, ప్రజలు కాం గ్రెసు కార్యక్రమమును నిర్వహించుచో, తప్పక స్వరాజ్యము బడయగలుగుదురు. కమిషను బహిష్కారము, కాంగ్రెసు కార్యక్రమనిర్వహణమునకు ప్రోద్బల మొసగుగాక!

యువకుల సమావేశము

దాసు త్రివిక్రమరావుగారు నేటిదినము యువ జనుల కిచ్చినహితవు, యోగ్యముగ నున్నది. యువ జనులు ఉన్నతాశయపూరితులు. ఇట్టివారు తమ ఆదర్శములను విడువకుండునటుల జూచుట ధర్మము. యువజనోత్సాహము ఫలప్రద మగు మార్గముల బట్టినటుల జూచుట యవసరము. విద్యార్థులు రాజ కీయవిషయముల నంటరాదను సిద్ధాంతమును త్రివిక్రమరావుగారు నిరసించుచున్నారు. పట్టభద్రు లకు వోటిచ్చు లభికారము గలదు. పట్టభద్రు లయినప్పటి, ఇంకను చదువువారు గలరు. ఇట్టి వారు రాజకీయవ్యవహారములను గ్రహింప నర్హులు గారని చెప్ప వీలుగనా? విద్యార్థులు నిర్బంధించుట వలన నెట్టి దురవస్థ చేకూరునో గుజరాతులో నిటీవల విదిత మయ్యెను. విద్యార్థులు నైమనుకమి

షను బహిష్కారమునందు పాల్గొనుట ధర్మ మని త్రివిక్రమరావుగారు ఎచ్చరించిరి. విద్యార్థులహృద యములలో సద్బీజములు చొరవలసిన సమయమున సాంఘికద్వేష బీజములను పెంచుట అనర్థదాయ కము. యువజనులు మాతృభాషాభిమానము జాప వలయునని గావించినహితవు ఆమూల్య మయినది. యువజనులకు స్వేచ్ఛయే పరమాదర్శము. ఇట్టి ఆదర్శము జేరుటకు వారు యావచ్చుక్రిని వినియో గింపవలయును. యువజనులపైననే హిందూదేశపు భావ్యభ్యుదయ మాధారపడి యుండును. అట్టి భావ్యతను నిర్వహించుటలో యువజనులు చొర వను చూపుట యవసరము. అధ్యక్షులగు ప్రకా శం పతులుగారు సడపదేశము గావించిరి. యువ కుల సమావేశము, నైమనుకమిషను బహిష్కారము నామోదించుచు తీర్మానించెను. సుపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నామోదించెను. యువజను లీతిరున దేశభక్తిని వెలిబుచ్చుట శుభచిహ్నము.

సంస్థానాధీశులసభ

సంస్థానాధీశ సభా సమావేశము ముగి సెను. పాటియాలామహారాజుగారు తిరిగి ఛాన్సు లరుగను, కాశ్మీర మహారాజుగారు ప్రాభాన్సు లరుగను నియమింపబడిరి. సభాధ్యక్షత వహించిన రాజప్రతినిధిగారి సలహా ననుసరించి, యీ సభ వారు తీర్మానముల గావించిరి. పాటియాలా మహారాజుగారిచ్చిన యంత్యోపశ్చాసము బట్టి, సం స్థానాధీశులు బట్లర్ కమిటీ వైఖరితో తృప్తిచెంద లేదని తెలియుచున్నది. తాము గోరిన రాండు తేలిలు సమావేశమును కూర్చుండలకు, పాటి యాలా మహారాజుగారు ఆశాభంగము గనుబట చిరి. తమ యభిప్రాయములను సాకల్యముగ చెలు పుటకు వీలు గలుగలేదని, వీరు గుందరి. సంస్థాన ప్రజాభిప్రాయమును తెలుపుట కవకాళ మనలే గలుగలేదు. అట్టితరి, ఇట్లు కమిటీని నియమించిన ప్రయోజన మేమియో తెలియకున్నది. సంస్థానా ధీశులు కాలానుగుణముగ పరిపాలనమును జరుపు టకు యత్నించుచున్నారని, పాక్షిక యాలా మహారాజుగారు చెలిపిరిగాని, యభిప్రాయములతో సంస్థానప్రజ లేకీధివింపజూర సంస్థానప్రజలు భాధ్యతగల పరిపాలనమును చున్నారు. అందుకు గడంగక, సంస్థానాధీశుల ఆత్మశ్లాఘనకు గడంగుటవలన లాభము గలుగ జాలదు. తమప్రజలను సంతృప్తిపరుపకుండ వీ రెట్టి మార్గముల నవలంబించినను, సంస్థానము లభివృద్ధి గాంచజాలవు. దీనినే తమప్రధానధర్మమని పరిగణిం చుట సంస్థానాధీశుల కర్తవ్యము.

నిర్బంధవ్యాయామము

డాక్టరు మూజిగారు నిర్బంధనైవికశిక్షణను విద్యార్థుల కొనగవలయు నని భారతశాసనసభలో ప్రతిపాదించిన తీర్మానమునకు క్రాఫర్డుగారు సూచిం చిన సవరణ నెగ్గెను. విద్యార్థాభ్యాసార్థదర్శి యగు బాక్ పాయి గారు సవరణ సంగీకరించిరి. కాని ఇయ్యది కేంద్రప్రభుత్వము పరిపాలించెడి భాగము లకుమాత్రమే వర్తించునుగాని, రాష్ట్రప్రభుత్వముల క్రిందనున్న భాగములకు వర్తించును. వర్తించుప్రదేశములలో నయినను, దీనిని వెంటనే అమలులో

దెచ్చెదరనునాశ లేదని, బాక్ పాయిగారు చెలిపిరి. వీరు సూత్రమునుమాత్ర మంగీకరించిరి. బాక్ పాయి గారు అహింసాసిద్ధాంతము నిట్టిశిక్షణ కడ్డుగ చెప్పుట చోద్యము. నైవికవ్యవహార మంతయు హింసజై నాధారపడి యుండలేదా? క్రాఫర్డుగారి సవరణ నిర్బంధశరీరవ్యాయామమును, డ్రీలును గజవగోర చున్నది. రైఫిలు ఉపయోగమును కొలదిగ నేర్ప గోరుచున్నది. భారతీయులు పిరికిపంద లను నింద, ఇట్టిశిక్షణవలన తొలగగలదు. చిన్నతనము నుండియు బాలురకు ధైర్య మలనపుట కిది సాధన మగును.

బ్రిటిషు కార్మికులు : యజమానులు

బ్రిటిషు కార్మికులకును యజమానులకును మధ్య నుదయించువివాదములను పరిష్కరించు నిజాతీయ పారిశ్రామికసంఘ మేర్పడవలయు ననియు, అందు యజమానులకును కార్మికులను సరిసమాన ప్రాతినిధ్య మేర్పడవలయు ననియు, మాండ్ రిపోర్టు సూచించియుండెను. ఈరిపోర్టును కార్మికసంఘము లామోదించినను, యజమానులు నిరాకరించినటుల వార్తలు చెలుపు చున్నవి. పారిశ్రామికసంఘపరిష్కారము సలహామాత్రమేగాని, అది ఇరుపక్షముల వాని బంధించును. ఇట్టి ఏర్పాటునుకూడ యజ మానులు నిరాకరించుట జూడ, కార్మికసమస్య పరిష్కారమగుటకు వీలు గనుపించదు. ఇంతకాలము నుండియు జరిగినకృషి వ్యర్థ మయినది. యజ మానులసంఘమువారు, కార్మికులతో సమా ధాన పడుటకు మరీయొక ప్రయత్నము గావించెదరని తెలియుచున్నది. కాని ఇదియొకసను జయము గావించు నని తోచదు.

మునిషముక నిర్బంధము

మునిషముకమిషను రాకసందర్భమున చెన్న పురిలోని నిర్బంధించిన సరసింహ సోమయాజులుగారిని నిర్బంధించినటుల వార్తలు చెలుపు చున్నవి. వీ రిదివరకు నీలసత్యాగ్రహోద్యమమును నడిపియుండిరి. ఇట్టి నిర్బంధములు నైమనుకమిషను బహిష్కారోద్యమమును పెంచును గాని తగ్గింప జాలవు.

గాంధీమహాత్ముని సంచారము

17 వ తేదీకి ఢిల్లీకి వెళ్లును

ఢిల్లీలో శుభ 17 వ తేదీకి జనగనున్తు భారత కాం గ్రెసు సంఘసభలో విడితపత్ర బహిష్కార విధానమును వివ రించుటకు మహాత్ముడు 17 వ తేదీ ఉపయోగమున ఢిల్లీనగర మును చేరును. భారత కాంగ్రెసుసభాధ్యక్షుడగు మోరారు వి. జి. పటేలుగారి కతిధిగా వారి బస చేయును. హిందూ మహా ముద్దీయ జమస్య కాంగ్రెసు విధానము మున్నగువానినిగూర్చి వివిధ పక్షముల నాయకుల సభలోగూడ చాల్చును. 18 వ తే దీ మంగళవారమునాడు రాత్రి మరల మహాత్ముడు ఢిల్లీనుండి బయలుదేరును. (ఆ. ప్రె.)

నైమనుసంఘము

18 వ తేదీని చెన్నపురి చేరును

బర్మారాష్ట్రమున సంచారముచేసి నైమను సంఘమువారును వెంటలు కమిటీవాడునిన్న 15 వ తేదీ ఉపయోగమున రంగూ నుచేరిరి. నిన్ననే తమరియో అను పొగయొడలో రంగూను నుండి చెన్నపురికి బయలుదేరి. ఆరాగయొడ 18 వ తేదీ సోమవారమునాడు చెన్నపురికి చేరును. (ఆ. ప్రె.)

313, యస్త్వనేషు, మదాసు.

(1)

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే పనివాండు

కార్మికతగవుల చట్టము

ఈ నెల 18 తేదీన పీపిసిహెచ్. మొదానమనందు ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే జనరల్ ఆఫీసు, సెంట్రల్ స్టేషన్, గ్యాస్ పంపు పనివాండు సభిని తిరువారూరి యెడ్యూకేటెడ్ క్రిస్టియన్ సమాజ కమిటీ యొక్క కార్యకర్తలను నియంత్రించుట.

1. కార్మికతగవుల చట్టమునకు సరిపోయిన పనివాండులను నియంత్రించుట యొక్క పనివాండు నియమాలను, రాయల్ లేబరు కమిషన్ నియమాలను పరిశీలించుట, రాయల్ లేబరు కమిషన్ నియమాలను పరిశీలించుట, రాయల్ లేబరు కమిషన్ నియమాలను పరిశీలించుట.

2. రాయల్ లేబరు కమిషన్ నియమాలను ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే, జి. వి. సి. రైల్వేల పనివాండులను నియంత్రించుట యొక్క పనివాండు నియమాలను పరిశీలించుట.

3. పనివాండుల పనివాండు కాక తదితర రైల్వే పనివాండులకు ప్రత్యేక యూనియన్లను ఏర్పరచుట ప్రయత్నములను ఈ సభ వారు నిర్వహించుచు పనివాండులకు ముఖ్యముగా ప్రాతయూనియన్లను ఏర్పరచుటను కోరుతున్నారు.

బెజవాడ (న్యూయిల్డే)

ఆరోగ్యశిశువారము

ఫిబ్రవరి 14: ఈయన ఆరోగ్యశిశువారమును జన ప్రదర్శన జరుపుటకు రైల్వే విభాగమును కన్పించి, అందులో ప్రత్యేకముగా అతని ఉత్తరభాగమున పెద్దపందిరి నిర్మించబడుచున్నది. పందిరికి యెక్కువగా నియమించుచు చేయబడినది. మూడువేలరూపాయల వరకు నెలవారీ యొక్క పొలిటికల్ యెక్సైజు రు 500 / పైలవరం భూభారత సహజమువారు నాటకములను వచ్చిన ఆదాయమును రు 800 / యెక్సైజు చందాలను నియమించుచు. మిగిలిన వెంటకలను నియమించు 28 వ తేదీన లీసలకు అన్నదామనేయట కంగీకరించిరి.

28 వ తేదీన సాయంత్రం 5 గంటలకు ఆరోగ్యవారము ప్రారంభమగును. శ్రీమత సి. రామలింగారెడ్డిగారు ప్రారంభోత్సవమును జరుపుదురు. ప్రతిసాయంత్రం ఆరోగ్యమునుగూర్చి ఉపన్యాసములు నాటకములు సినిమాలు యెక్సైజు చేయబడినవి, వారములకు చాలవేలకలగు సందనని తోచుచున్నది.

వాణ్యగ్రంథముండలి - పొన్నూరు

ఇటీవల రాపట్ల తాలూకా పొన్నూరు గ్రామములో కొందఱు విద్యార్థులకు యువకులు "వాణ్యగ్రంథముండలి" అనునది స్థాపించి కాలక్రమమున కొన్ని ప్రత్యేకగ్రంథములను వెలువడ జేయుదుగాను. పీడియల్ థియేటర్ ఆడుగ్రంథమును ప్రకటించిరి. ఈ గ్రంథకర్త పేరు ప్రతాప రామకౌటయ్యగారు. ఇతనికి కావరభావ్యము ననుసరించి వండిత పామరజన రంజకముగ రూపమును పరిశీలనకు తెలియ వచన రూపముగ రచించబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును అక్షరములు, శబ్దములు నిమగ్నముగా వున్నది. క్రైస్తవ మహాజనులలో ప్రేమిత్ ఎక్కువ వ్యాప్తి ప్రయత్నము అట్లే ఈ గ్రంథము గ్రంథము పొన్నూరులో జరుగు తలచు కందుబాటులోనుండి పతనముగా నుండునట్లు చేయుటయే వీలయియున్నది. ఈమండలివా రింకను పాఠశాలయోగము, శ్రమలము, బ్రహ్మసూత్రములను, 108 ఉపనిషత్తులను విలంబి జేయుచున్నారని, కావున ఆంధ్రమహాజను లెల్ల రేవాణ్యము గ్రంథముండలి వారి ఆయా గ్రంథములను నాదరప్రాయముగా క్రయమునకు దీసికొని ప్రాప్తిపొందెదన గాక యిది విశ్వసనీయముగాను.

సింగంపల్లి వెంకటాద్రి, రాపట్ల,

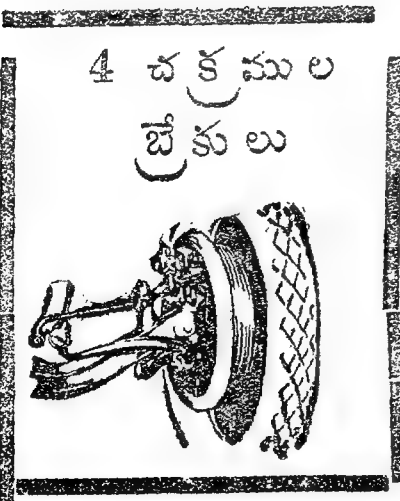
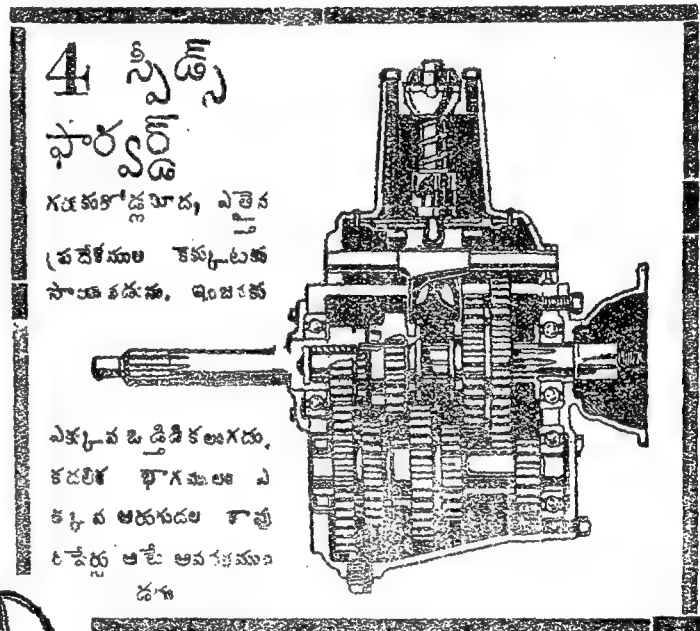
ఈ రెండు విశేషాంశములు చివరల్ లెట్ ట్రక్కులను,

అసమానమైనవిగా యొనర్చుచున్నవి.

ధర. 2,195

తెదల బలపు 6,300 పౌండ్ల శక్తి సామర్థ్యము, ధర, గమ్యస్థానమునకు మోత ఖర్చులు కలిసి.

చివరల్ లెట్ ట్రక్కులు బొంబాయిలో తయారై, అచటనే ట్రయల్ పరీక్షకు లోనగుటయే, కారును కొనదలచిన ప్రతివానికి గొప్పనమ్మక మేర్పడుచున్నది. చివరల్ లెట్ నందు విశేష విశిష్టత యీ రెండు ధర భుగతి కనుగొని తీసుకొనుచున్నాడు.

జి. యచ్. పి. సి. కర్నూలు కాలనీ అత్యధిక కొనుక్కోనుకు ఏర్పరుకబడినది.

చివరల్ లెట్ భాగములు, ఫర్నిచర్, ఇండియా, బర్మా, శివారు నందరికీ దొరుక గలవు.

చివరల్ లెట్

జనరల్ మోటార్సు వారిచే తయారైనది.

డీలర్లు:

సింపున్ అండు కో, లిమిటెడ్ మదరాసు.

జి. హెచ్. బూలీ అండు కో, బెంగళూరు, కోయంబత్తూరు.

టి. స్టేన్స్ అండు కో లిమిటెడ్, కోయంబత్తూరు.

మదరాసువార్తలు.

దేశీయ ప్రార్థనసమాజము.— ఈ పుణ్య దినమున 9 గంటలకు గోవిందవ్యక్తాతుని పీఠిలో ప్రార్థన సమాజము కలదు. 20 సం. భవనమున విద్యార్థులకు ప్రార్థన తరగతి సమావేశమగును.

విదేశీయ పాఠశాల.— ఈనెల 17 తేదీ ఉదయము 9-30 గంటలకు జనరల్ పోస్టాఫీసునందును తదితర పబ్లికేషన్ ఫీసులందును పనుగలదును. తటాలాపెట్టెలు కళవారికి ఉదయము 9-30 గంటలకే అందచేయబడును.

మురళీవిద్యుదము.— ఈనెల 17 తేదీని సాయంత్రము 4 గంటలకు తిరువల్లిక్కేటి ప్రార్థనసభస్వయం సభామండపమున పోలింగర్ శ్రీ వరసింహస్వామిరథమునకు భవనసభ యార్థము చేయిగానవిద్యుదము జరుపబడును. పల్లడం పంజీన రావుగారు మురళీ, వరహూర్ ముత్తస్వామి అయ్యర్ గారు ఫీజీలు, మద్రాసు వేలు వాయకర్ గారు మృదంగము, మద్రాసు ప్రార్థనసభగారు కంజీరా.

ద. ఇ. సంగీతసమాజము.— వారి యజమాన్యమున ఈ సాయంత్రము 4-15 గంటలకు తిరువల్లిక్కేటిలో పెద్దపిల్లి నెల 18 వారదాపాఠశాలనందును సంగీతప్రవృత్తి అయ్యుట గానమునందు, మద్రాసు ఇండ్రగోపాలచెట్టిగారు ఫీజీలును తంజావూరు వైద్యనాథఅయ్యగారు, మృదంగమును వాయల చెడరు.

ఆర్యవైశ్యసంఘ వార్షిక విందు.— రా బో పు మార్చి నెల 2, 3 తేదీలకు తిన్న నూరునందు జరుగును. ఇందుపాల్పాసరలను ఆర్యవైశ్యులందరును రా. బి. పి. అయ్యన్న చెట్టి గుంకు సుబ్రహ్మణ్యం చెట్టిగార్లలో నొకరికి తమపేర్లను వ్రాసి ముందుగా పంపవలయును.

ద. ఇ. బ్రహ్మసమాజము.— ఈ నెల 17 తేదీని సాయంత్రము 6 గంటలకు నె 97.6 అన్నవిల్వ పీఠిలో క. రంగారావుకారి స్వారిక నేపథ్య వి. పి. రాజ్, వి. పి. గారు జరిపెదరు.

ఈపు మధ్యాహ్నము. 12 గంటలకు బ్రహ్మసమాజ పాఠశాలల విద్యార్థులకు భోజనము పెట్టబడును.

ఆంధ్రరిసెర్చి యూనివర్సిటీ.— లో క్రింద చరిత్రకవిభాగము డి. కామేశ్వరరావుగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— యజ్ఞసభ్యులందును ప్రబంధము రి ఆశ్వాసములకంది విజయనగరము పూర్వపాటి వంశమునకు చెందిన పూర్వపాటి వంశపు వారిరాజుగారిచే నిడి రదియింపబడెను. ఆంధ్రరిసెర్చి యూనివర్సిటీలో ఈ గ్రంథము యొక్క మూలకావ్యాసములగు తాటియాతల శ్రుప్తకమునా త్రమీయన్న పి. పూర్ణగ్రంథము ఎవరివద్దనైన నున్నచో దానిని వ్రాసిపంపినచో వ్రాతఖచ్చులు ఆంధ్రరిసెర్చి యూనివర్సిటీవాడు భరించెదరు. అట్టి సంప్రద్యగ్రంథమును డి. కేమగిరిరావుగారు ఎం. ఎ. ఆంధ్రరిసెర్చి యూనివర్సిటీ, విజయనగరం అను విలాసమునకు పంపగోరుచున్నాను.

రాకపోకలు.— డా! పట్టాభి సీతామణియ్యగారు, కె. వి. ఆర్. స్వామినాయుడుగారు, కళా వింకటాచార్యులు, న. సత్యనారాయణగారు, పాటాచేటి మార్కటకాళిరావుగారు పా. సత్యనారాయణరావుగారు, పత్త పి. భ. నరావుగారు మున్నగువారు కేటి రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘసభకు, మద్రాసు వచ్చిరి.

టి. అమీనారాయణ చెట్టిగారు. డి బి కృష్ణక నాయకుగారు నిన్న ఉదయమునకు మద్రాసువచ్చిరి.

దేశభక్త కొండనంకవరయ్య పంతులుగారు కేటియంద యమునకు మద్రాసువచ్చిరి.

కల్లులు గిడ్డె గారు కేటియందయమునకు మదరాసువచ్చిరి.

డా! కె. రాఘవేంద్రరావుగారు గతరాత్రి బళ్లారికి

పోలీసువాని కొత్తముస్సాబు

మదరాసులో బీటు కనిస్టేబులకు గొడుగు లొసంగదలచిరి. చేయిలో వట్టుకొన నవనరము లేకుండ గొడుగు నువయోగించిన పని కిబ్బంది కలుగదు. (ఎ. రత్న.)

అక్రమ ప్రవర్తనయను నేరము

ఒక తెనాలి స్టేషన్ పై కేసు

కేసు కొట్టివేయబడుట

ఎన్. వి. కేసుచారిగారు అనుకోక తెనాలి స్టేషన్ పై ఒక కేసులో కొందరు సాక్షులవిషయమున అక్రమముగ ప్రవర్తించిన లీగల్ ప్రాక్టీసరు అయ్యుండ కేసుచేయబడెను.

కేసు వివరములేమన మహమ్మద్ గఫర్ బేగ్ అను యుద్ధాయి తరపున కేసుచారిగారు స్టేషన్ ఫిర్యాదితరపున పన్ను రిసాతులను తనదార్జీతరపున సాక్ష్యమొసగవేయటం ప్రధానమై లీగల్ ప్రాక్టీసరు కేసుచేయబడెను.

కాని పై నేరమున యుజ్జాపురవరులకు లీగల్ సాను తనందున కేసు కొట్టివేయబడెను అని హైకోర్టుజడ్జిచేర్చుచు చెప్పిరి.

సంచార ఖద్దరు వస్త్రాలయము సభ

వారాయణపరమహంసుండేడి సంచార వస్త్రాలయము 1929 నవంబరు ఫిబ్రవరి నెల 16, 17, 18, 19, తారీ ఖులయందు చెంగల్పట్టుకు మార్చబడును. అస్సీ. పూర్వ ఖద్దరు వస్త్రాలయము కాన్ఫరెన్సు ప్రదర్శనకాలమునకు ప్రదర్శించబడును. ఖద్దరు ప్రదర్శనకాలమునా ఇంటింటికి పంపిణీయైతే అచట భరణకే అయ్యుచును.

సి. వి. రంగం శ్రీ

గౌరవకాంక్షనీయం

తమకుకావలసిన మధురగట్టియను

కలరు నూలున్న, తెలుపు,

కలరునూర వట్టుకున్న

క్రిందకనపరచిన విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించి కొనకొరెదము.

వి. శారథి అందు కంపెనీ, నెం 69, రామనాథపురం రస్తా, మధుర

వ్రాించి ఆఫీసు:— 158

నెం 1/64 తంగళాపిఠి మదరాసు పి. టి.

అస్సెస్మెంట్ వీధి శెవ్వాపేట, కేలం

ఆపనుదేశస్థి

రమ్యాదేశీయులు విమానములమీద

కొండపాకు వచ్చుట

వెంగురెడ్డిగారు రమ్యాదేశీ విమానముమీద కొండ పాకు వచ్చిరి. వెంగురెడ్డిగారు అరణ్యాలలోకి వెళ్ళే మార్గమున గుడిసె ఘులాం పది గాన 12 వ తేదీని కొండపాకునందే బతుకుచేసి పీరటు పెట్టిరి. కొండపాకుని విమానముమీద కాబూలునందే 15 వ తేదీని విమానమున కీడుకొనివచ్చిరి. (అ. పై.)

మంచుగడ్డ తయారుచేయు

మొషసరి

అనగా రిఫ్రజరేటరు, పంపు, యింజను చౌకగా అమ్మబడును. కొద్దికాలము మాత్రమే వుపయోగించబడినది గనుక కొత్తదని భావించవచ్చును వలయువారలు “శింగముకెట్టి వెంకటరాజుగారు నర్సాపురం, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా” అని ఉత్తరప్రస్థుత్తరములమీదగాని, న్యాయముగావచ్చి మాటలాడిగాని పరిష్కారము సుచేకొనవచ్చును.

Good chance.

“శిల్ప వంటి మజిలి న్ను”

దొరలు మిక్కిలి ప్రీతిగా వాడుచున్నారలక్కరలేనిచో డబ్బు వాపసు అవ్వెదము. ప్రసిద్ధి జెందిన మజిలీనని మీకు తెలిసీయే యుండును. అందమైన షోరూలుగల

12 గజముల తాన 6 కమిజులగును డూ 7-8-0

15 ,, మెడగల శనిశనముగరికమిజులగులపెట్టె 9-0-0

వట్టువి 8 కమిజులగులపెట్టె 15 ,, మెడగలవి. 9-0-0

పొట్టికీకేసు. క్యాలరీలగుయినాం.

గుస్తా అందుకో, చికాకోల్. గంజాం జిల్లా. 5288

అంగ భాషా తరచయము లేనివారలకు బహుశుభముగ

కేర్నూరుకు తెలుగు అర్థముతో నుండు

ఆనంద ఆంగ్ల భాషా బోధిని

గ్రంథము మిక్కిలి సహకారిగ నుండును.

30 పేజీలను, చక్కని కాలిగ్రేమింగును భారతభాషా, భాష సంబంధించిన 16 అక్షరాలనుపలుకులు గలిగియున్నది.

దీనియందు ప్రతిభావంశ తెలుగు ఉచ్ఛారణ, ఇంగ్లీషు భాష, అర్థము తెలియజేయుచు వుండును. ఇంగ్లీషు పాఠశాలలో 10 సంవత్సరములు కేలగొనిదిరావలయు ఖచ్చితమైన పంపాడించిన జ్ఞానమును ఇండియన్ దుండినీ పంపాడించవచ్చును. ఉపాధ్యాయుల వనక పరిలేదు. గ్రామోద్యోగులు, కరణములు, దొరలతో సంబంధముగల జట్టరు, వెంటవాలు, మ7 యితర సిబ్బందిలు శిరతకును, అంగ భాషాతరచయము లేనివారలకును, మా ఆనంద ఆంగ్ల భాషాబోధిని చాల ఉపకారిగ నుండును. ప్రతికుటుంబమునకును ఇది ముఖ్యావసర్యకము. నె 8428

ఆనంద బోధిని ఆఫీసు,

(8428) పోస్టుకాఫీసు నెం. 176, మధుర

లాలాజీమరణమును గూర్చి తీవ్రచర్చ

విచారణసంఘనియామక మామోదించబడుట

విద్యార్థులకు సైనికశిక్షణ మామోదించబడుట

భారతభాగ్యవంతులలో లాలాజీ మరణమునుగూర్చి తీవ్రచర్చ జరిగెను. పార్టీనాయకు లందఱును చర్చలో బాల్గాని ప్రభుత్వమువారు మహానాయకుని హత్యగావించిరిని రుజువుచేసిరి. విచారణసంఘ మును నియమించినయెడల తమగుట్టు బయటబడునని ప్రభుత్వమువారు భయ మందుచున్నారని తెల్పిరి. విచారణసంఘమును నియమించవలెనని మున్నీ ఈశ్వరశరణుగాదు ప్రతిపాదించిన సవరణ అధికసంఖ్యాకు లచే నామోదించబడెను. 57 గురు అనుకూలముగను 45 గురు ప్రతికూలముగను వోట్లు నిచ్చిరి. బాలు రకు సైనికశిక్షణ మివ్వవలె ననుతిర్మానముగూడ సభవారిచే నామోదించబడెను.

(ఫి. 16ను.)

దిల్లీ, ఫిబ్రవరి 15:—లాలా బజవతిరాయగారి తీర్మా నము శేష చర్చకువచ్చునని తెలియబడెను. సైనిక శిక్షణ ప్రాధికారమును పూర్తిగ నిండిపోయెను. సేటి కార్యక్రమము నందు మొదటిది మాంజీగారి సైనికశిక్షణ తీర్మానము. రెండ వది జోగయ్యకుంతులగారి ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానము. మూడ వది లాలాజీగూర్చిన తీర్మానము. జోగయ్య కుంతులగారి తీర్మానము ప్రతిపాదించవలెనని కడమ రెండు చర్చించబడెను. శ్రీశ్రీ ప్రభుత్వము ముగియగనే క్రీరాధికారుల వచ్చేవారము 19వ తేదీన రైల్వేబస్టలు ప్రజాకల్యాణసంఘము, 21 తేదీన చర్చించ వలెననియు ప్రకటించబడెను. 20 తేదీన ఆధికారశరణుగారి తీర్మా నములు చర్చించబడును. 22 సభ లేదు.

నిర్బంధ సైనిక శిక్షణము

భారతీయ విద్యార్థులకు నిర్బంధ సైనికశిక్షణ యొసంగ వలెనని డా॥ మూంజీగారి తీర్మానముపై ఇతివరకు కొంతచర్చ జరిగి నిలిచియుంచబడెను. ఆచర్య యుక్తుడు కొనసాగించబడెను.

సవరణ

కుమార రంజనశింగుగారు తీర్మానమును బలపరచివీడ వ కర్మలు ప్రాధర్మ్యగాదు యాదినవ సవరణ అసలు తీర్మానము నకు బదులుగనుండు వలెనని ప్రతిపాదించిరి:— “భారతీయ యువకుల కొనసంగబడుచున్న శిక్షణ యందు స్త్రీలకుమిటివారిచే నూచించబడిన లోపముల తొలగించుట కై, పాఠశాలకు కళాశాలకు బోయెడి భారతీయ బాలికలకు 12-20 ఏండ్ల మధ్యవారికి దేహవర్తికముల అటలు, డ్రెస్సు, ని ర్బంధముచేసి, చిన్నరైఫిలు ఉపయోగించుటకు గూడ ప్రోత్సా హించుటకు తగుక్రమపాత్ర వలెనని యాసభవారు గవర్నరు జనరలుగారికి శిఫార్సుచేయు మున్నారు. ఈ సవరణను ప్రతి పాదించుచు, కర్మలు ప్రాధర్మ్యగాదు భారతదేశమునకు మంచి సైన్యమునుట అవసరమనిరి. నిర్బంధ సైనికశిక్షణము దేశసం రక్షణకై యుద్దేశించబడినది. భారతీయుల దృఢకాయమున ధీరపురుషులను చేయుటయే యాతీర్మానము యొక్క ముఖ్య దేశము. ప్రస్తుతము పాఠశాలలో నొసంగబడుచు దేహవర్తి కు శిక్షణము కాగుండలేదు. ప్రభుత్వమువారు రైల్వేబస్టలలో సేటిభవించుచున్నార. బాజపాయిగాడు అహింసాధర్మ మునందు నమ్మక మున్నవారైనను యాతీర్మానము ననుసరింపుటకు వెనుదిరుగని దలంచెదను. చిన్నరైఫిలు ఉపయోగము శేర్షినచో భారత యువకులకు స్వవర్తిపాలన వాఙ్మ ఆధిక ము కాగలదనిరి.

సర్దారు గులాబుశింగుగారు డా॥ మూంజీగారి తీర్మాన మును బలపరచిరి.

భారతీయ యువకుల యందు నాయకత్వము వహించు సవరణ క్రమశిక్షణ యభివృద్ధిచెందుటగాను సైనికశిక్షణ, రైఫిలుపైల్లులు మున్నగునవి 16-20 ఏండ్లలోపు బాలికలకు శేర్షవలెనని ఎం. కె. ఆచార్యగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. తన సవరణ డా॥ మూంజీగారి తీర్మానమునంపలి ఆభిప్రాయ మును స్పష్టపరచిన దనియు, క్రీరాధికారి సవరణను బలప రచినదనియు ఆచార్యగారు తెలిపిరి.

డా॥ మూంజీగారు

డా॥ మూంజీగారు చర్చకు బదులుచెప్పుచు; కర్మలు ప్రాధర్మ్యగాదు యువయుక్తముల సవరణ చేసినందుకు కృతజ్ఞత తెలిపిరి. యిదివరకు బాజపాయిగాదు తెలిపిన ఆభిప్రాయకు ఆశ్చర్యముదెల్పుచు వారి విద్యావిధానము, వారి ఉద్యోగాను భవములబట్టి యుంకికవిధముగ చెప్పవలసినది. ఈ తీర్మాన ము అమలుజరుపుటకు రైఫిలుఖర్చులకుగాను ఎంత లెక్కవేసినను రు 10 లక్షలగుండు ప్రభుత్వమువారు 8 కోట్లు అనునని లెక్కవేయుట నిర్దిష్టమగుచున్నది.

తరువాత బాజపాయిగాదు లేచి ప్రస్తుత విద్యావిధాన మును పలువురు పద్ధతులు పూర్తిగ ఖండించుటకు సమాధానము చెప్పచు జయరంగుగారు గాదు తెలిపినవిషయములన్నియు సంగీకరింప వలెననిరి. పిదప డా॥ మూంజీగారి తీర్మానము కర్మలు ప్రాధర్మ్యగారి సవరణగూర్చి మాట్లాడుచుండిరి.

డా॥ మూంజీగారు:—“నేను కర్మ ప్రాధర్మ్యగారి సవ రణ సంగీకరించుచున్నాను. (కరతాళ ధ్వనులు.)

రైఫిలు నిర్బంధము కాదు

బాజపాయిగాదు యెట్లు నడిపిరి:—కర్మ ప్రాధర్మ్యగా రిసవరణ డా॥ మూంజీగారి తీర్మానమున కనుగుణ్యముగ మున్ను 8. దేహవర్తికముశిక్షణ యొసంగుటకును గూర్చి కేంద్రప్రభుత్వ మువారు రాష్ట్రప్రభుత్వములకు నూచించిన వారెట్లు అమలు జరుపుచున్నది. రిపోర్టు దిప్పించెదము సైనిక శిక్షణము డ్రెస్సు విద్యార్థులకు నిర్బంధము చేయబడుచు గల ముఖ్యమూలము ను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. కాని నెలవేత అమలు జరు పుట మనుకొనరాదు. రైఫిలు ఉపయోగము చేర్చుటగూడ విద్యార్థుల లండరికి నిర్బంధముచేయక విద్యుత్తుగ విడచిపెట్టిన చో అంగీకరించుటకు ప్రభుత్వమువారికి అభ్యంతరము లేదు. ఈతీర్మానము సవరణగూడ సానిక ప్రభుత్వములకు పంపింప గోరదను.

ఎం. కె. ఆచార్యగారు తమసవరణ ఉపసంహరించు కొనిరి.

సవరణ నెగ్గుట

కర్మలు ప్రాధర్మ్యగారి సవరణ ఓటునకు తెట్లగ సంగీక రించబడెను.

లాలాజీ మరణమును గురించి చర్చ

అంగ్ల పార్లమెంటు సభలో వింటర్టన్ ప్రభువుగా రొసంగిన పాగరుబోతు జబాబులకు తమ యసమ్మిని తెల్పు చు, పోలీసువారు కొట్టిన దెబ్బలచే యొక బ్రతుకవలసిన మ హానాయకుడు లాలాజీగారు అకాలమృత్యువు వారబడిరి ధృ డపరుచుచు వ్యూరక ప్రసాదమిస్రాగారు తీర్మానము సుకపా దించిరి. మరియు బాండో విచారణ బూటకమనియు, పోలీ సు దుండగములను ముగగుతరులకు శేర్షదేయించెననియు, తీర్మానము స్పష్టము చేసెను.

తీర్మానము పసాదించుచు మిస్రాగారు చెప్పిరి. “ప్రభుత్వమున, పాంచాల ప్రభుత్వమున తమ ముఖ్యమంత్రి లాలాజీ మరణించెను. వారు బ్రతికి న పోయిన ప్రభుత్వమువారు తమవల వేదయొందురా? పై గావారు పోలీసుల దుండగములను సమరించిరి. బజవతిరాయ గారి నచ్చి స్నేహితుడు కలవల్ వచ్చిందే గాదు అంగ్ల పార్ల మెంటులో తేలుగా వింటర్టన్ ప్రభువు పాగరుబో తు జబాబు చెప్పెను. ప్రభుత్వమువారు దౌర్జన్యము సుకయో గించవలసినవిషయము యెవ్వరిని తమవల వేడ తగదని యు, దెబ్బలవల్ల లాలాజీ మరణించలేదనియు వా రనిరి. పోలీసుల పోలీసువాటి ప్రజలు పోకుండ చేయు టకు యాపని గూడ వారు తెల్పిరి. దీనియర్థమేమి? బజవతిరాయలయిన వది కొట్టుకపోయినయెడల ప్రజలు తీగ లను దాటిపొయి యొంతురని యేగదా? పోలీసులు కల్పించిన దానినంతయు ప్రభుత్వమువారు నమ్మిరి. ప్రభుత్వమువారి మా టలు 8 సార్లు మారినవి. కాని ప్రజల వాక్యములేమియు మారలే దు. ప్రభుత్వమువారి వాక్యములు కుద్ధ అబద్ధములని బజవతి రాయలే చెప్పియుండెను. ప్రజలు చిన్న విషయముపై గడ విడచేసిరి పంజాబు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు చెప్పగా బాండోగారుకూడ అట్లే వ్రాసిరి. కొంతమంది ప్రజలు తీగల పై చేతుల కెట్టుటవలననే వారిపై బడిరి ఆధికారులు గూడ చెప్పిరి. పోలీసువారు బజవతిరాయలను పార్శ్వ గాదించిరిని వాద్యదాది ప్రాయము.

ఈశ్వరశరణుగారి సవరణ

హోంమంతుర, కండిత్ మోతీలాల్, కండిత్ మావ్యా సర్ పుర పోత్రమదాస్, సర్ అబ్దుల్ కయామ్, మార్టీ మహ మ్మద్ యాహూజ్, మున్సియ్యోక్తశరణు, గారలు కూడిన ఒక సంఘమును లాలాజీ మరణమునుగూర్చి నిచారించుటకై నియ మించుటనని మున్నీ యాశ్వరశరణుగారు ప్రతిపాదించిరి. ఈ సంఘము ఒక నెలకొరకులో నితీక సవరణను.

ఈ సవరణ సుకపాదించుచు మున్నీ యాశ్వరశరణుగా రిట్లు చెప్పిరి:—దెబ్బలు తగినవరకువార లాలాజీగారును, ఆ సమయమున వచ్చుటనను యితరులను ప్రకటనలుగావించిరి. పోలీసువారుకొట్టిన దెబ్బలచేతనే లాలాజీ మరణించెనని అంద

రును నమ్మించుటవలన ప్రభుత్వమునా రి విచారణసంఘము ను నియమించిన చాల సవరణలుగానుండును. హోంమంతురగా రును, వై సరాంగుగారును పంపిన సాక్షాత్తు తరివాక్కు కిది యొక్కటే తగు వర్ణనసానుగానుండును.

లాలా మానంరాజ్

లాహోరులో సైన్య బహిష్కారము జరిగినకొరకు లాలాజీగారి ప్రకటనను హంసరాజుగారు ఆశాదు జరిగిన సంతకులన్నిటిని పూసగుచ్చినట్లు సభవారికినిశించి, యేమి యు కారణములేక, కాంతియుతముగా ప్రజలు అడ్డతీగలవద్ద నిలచుండగా పోలీసు ఉద్యోగీయులు లాలాజీపై బడిరిని చెప్పెను. తాను బజవతిరాయల ప్రకటనే యొందెననియు, ఆతని చేసినది వెనుకటికొరకు అశాస్త్రాధిపత్య తనలో మాట్లా డిన ఉద్యోగీ యు చేయ నీయు, తాను దౌర్జన్య రహిత మాన్యా వలంబుడు కానిచో దెబ్బ త దెబ్బ యివ్వవలసినదేయనియు చెప్పెను. పోలీసువారు చెడు దెబ్బలను, సాండర్సు ఒక దెబ్బను గుండెమీద కొట్టిరినియు, లాలాజీ పెద్దవాడగుటచేత వారు భీకవులనలె నడించెననియు వారు చెప్పిరి. అధవా నీనియరు నూవరించెందెంబుగానున్న వాడు బజవతి రాయలవంటివాని నెరుగనిచో వాడు సామాన్య రక్షకభటుడుగానైనను ఉండరగదు. బాండో విచారణనంటి పంఘము అసవరణలేదు. బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు బా రొలీ సమన్యాకరిష్కారమునకై నియమించిన సంఘమునంటి పంఘ మసవరయని వారు చెప్పిరి.

ప్రభుత్వమువారి ప్రతిఘటన

ప్రభుత్వపక్షమున తీర్మానమును యెవరించుచు శేషన్ క్రెరాధికారిట్లు చెప్పిరి.

అక్టోబరు 20 తారీఖున పోలీసులు కొట్టినదెబ్బలచే బజ వతి రాయలు మరణించెనాయను విషయము చింతింపము. ఉపపాదకుడు ‘హత్య’ అను మాటను అశాలోచితముగానాడి నందులకు నేను చింతించుచున్నాను.

డి. పి. మిస్రా—అది హత్యఅని మరల చెప్పుచు న్నాను.

క్రెరాధ—అమాట కాననసభలో నుకయోగించుటకు తగినది కాదు.

మిస్రా—మీ కిష్టములేని మాటలనియు?

మరియు క్రెరాధగారు యీ క్రిందివిధముగా నడిపిరి:— పోలీసులు కొట్టుటచేత బజవతిరాయలు చచ్చిపోయెననియు వారి యాశామరణమునకు హేతుమయ్యెననిగాని చెప్పుమాట లను నేను ఖండించుచున్నాను. పాంచాలలో బహిష్కార ప్రదర్శనములుచేయుట కందరకు సామకా మొసంగబడెను. కాని లాలాజీ మరణమున సంరక్షించు నంతవరకు మాత్రమే పోలీసులు చర్యచుచుకొనిరి. ప్రజలు కం చెలు దాటిరాకండ చేయునంత దౌర్జన్యము నైనను పోలీసులు చేయవలసినవైనను. తీగలవద్ద జరిగినసంగతి బాండోనిశీకలో నున్నది. కొట్టుట పయవను సంఘము వెల్లిన తరువాత 15 నిమి షములకు జరిగెను. హంసరాజుగారు ముందరిచెప్పిరి. అదిసరి కాదు. బాండోగారు నిమ్మకపాతులు, ఇంకొక సంఘ మసవ రణలేదు. నేను రెండుకారణములకై ఈశ్వరశరణుగారి సవరణను ప్రతిఘటించుచున్నాను. 1. పంజాబుకుమినను లాహోరు వెల్లినవృద్ధు యేర్పాటులు గాదించిన పాంచాల ప్రభుత్వము వారు విచారణ సంఘము నిశివరకే నియమించి విచారణ జరి పించియుండిరి. 2. పాంచాల కాననసభ ఈవిషయమై చర్చ జరిపియుండిరి. ఇట్టి సందర్భములలో పోలీసువారు చేయవలసిన వని చాశ్చిష్టము గా నుండును. ప్రతి విషయమును రాజకీయముగా తలచి ప్రద ర్శనములు చేయరాదు. (ఆధికారం వార్తను) పోలీసులు తమ విధినిచాల ప్రకంపనీయముగా నిర్వహించిరి.

పండిత మదనమోహన మూలవ్యా

తీర్మానము నామోదించుచు కండిత్ మదనమోహను డి ట్లు చెప్పెను. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు 144 సెక్షను ప్రకార మిచ్చిన అజ్ఞా న్నాయసమ్మతము కాదు. ఇట్టి అజ్ఞులను నేను ఆదనా రులు తిరస్కరించిరి. ఇట్టి అర్జునులను నుండు గూడ తిరస్క రించగలను. నేను ఆసమయమున అచ్చటనే యుంటిని. మేము రైలుస్టేషనుకు వెళ్లదమని తలచలేదు. కాని అర్జురు మాకు తెలి యు గా నే ను క్షణ దలచిరి మి.

లాలాజీకి దెబ్బలు తగుగానే నేను వారివద్దకు పోయిరిని తనపై కావలెననివది కొట్టిరిని లాలాజీ శాశ్వతమైన. లాలాజీగారు అచ్చట లేకపోయినయెడల చాల గండరగీతము బరిగియుండు ను. ప్రభుత్వమువారు భారతీయులయెడ చాల అశ్వాసముగ ప్రవర్తించు చున్నార. అంగ్ల దేశములో ప్రభుత్వమువారిలు చేయుదురా? ఈ ప్రభుత్వవిధాన మనులలో నున్నంతవరకు అభిమానముగలవాడెవ్వడు గౌరవముగ బ్రదుకజాలడు. భార తీయులలో కాంతి నెల కొల్లు వారు యెట్లు చేయుట ఖోచనీయము. ఈ తీర్మానమునం రు ను ఆమోదిం చి భారతదేశము యొక్క గౌరవమును నిలబెట్టుదురని కోరుచున్నాను.

జయకర్త

“లజపతిరాజుల మరణమునగుంచి ప్రభుత్వ పథ్యము విషయమును చెప్పుచు ఒక్కమాటయైనను తెలివకుండుట శోచనీయము. పోలీసువారి చేతుల వారు పురుషులచేరి. భారతదేశములో ప్రామాణ్యత తెలిసిన యొక శాయకుడు సామ్రాజ్యాధిపతి అదేనని యాశీస్సులు చెప్పిరి. పండిత మదనమోహనుడు, లా లా హంసురాజుగారు ఆపయమున నవ్వటనే యుండిరి. వారు మీయెదుట భాషించియు యున్నారు. మరణకాలమున జీవితరాజులు చెప్పినమాటలు మన మెరుంగదును. “దేవుల పచ్చిపొవున వృక్షంబు చెక్క మాటలు కూడ గౌరవనీయములే. ఇట్టి రీతి యందు రుపెద్దలుయొచ్చిన వామ్యాలములు ఆపత్త్యములని జేమునిరెవార గారు చెప్పియున్నారు. బాయిదు సంఘముయొందు సామ్యము చ్చినవారు తమ యభిప్రాయములనుగానా చెప్పినది. పోలీసుల వామ్యాలములే యంత గౌరవనీయములగుచో ప్రజలకువచ్చిన శాయకుల యభిప్రాయములనేగా త్యటికరించవలసినది? లా లా జీగారు సామ్రాజ్యాధిపతిని దేశీయులు నమ్ముచున్నారు. వాయుగానా అధికారులయెడ వక్షపాతముతో తమ నిశ్చయము ప్రాసీరి. ఇదివరకు విచారణ సమగ్రముకాదు. ఈశ్వరశరణుగారు నూచించినసంఘము సమగ్రమైనది ఇట్టి సంఘముననియమించుటచే ప్రభుత్వమువారి గౌరవము పొచ్చును. ఈసభయొక్క గౌరవము నిలుచుటకై యీ ప్రతిపాదన సామోదించుట ఆత్మ వసరము.

జిన్నా

జిన్నాగారు యీ క్రిందివిధముగా నుపన్యసించిరి:— క్రైతరుగారు చెప్పిన మాటలు యీ సభకుగాని, ప్రభుత్వము నకుగాని గౌరవావృద్ధములకావు. సహకారవాదులను పురి కొల్పివారిచే నయినను సంఘమునకు ఆహ్వానములనిప్పించుచు న్నవారు ప్రభుత్వమువారే. ప్రజలు తమ యిష్టము వచ్చినట్లు ప్రదర్శనము చేయుటకు హక్కుగలిగియున్నారు. లాహోరు లో ముండ్ల తీగలపద్ధతి నిలుచుండిన ప్రజలు శ్వాస సమ్యక్త ముగానే ప్రదర్శనముగాంచిరి. ఈ విషయము చాల ముఖ్యమైనది. లజపతి రాజులు గొప్పశాయకుడనికాదు. ఒక ప్రజాసంఘము మీద నిష్కారణము గ పోలీసులు కొట్టుట ధర్మవ్యతిరేకము. లాలాజీ గాక యెవ్వరున్ను చెబ్బలు తగులవలసినదే గదా! వైబడి కొట్టెరకుట యు జావయినది. నిష్కారణముగాను, కావలసినయొ చేసికని ప్రజల నుచున్నారు. ఈ సభలోని యిద్దరు పెద్దలు చెప్పిన తరువాత విచారణ సంఘము నియమించ వసరము లేదని యింకల సమం జవముగా ననుకదదు. విచారణ కేంద్రకు భయపడెదరు. పోలీసులు చేసినది శ్వాసముని యుజువైనచో మీగౌరవము పొచ్చును.

పండిత మోతీలాల్

“అన్యోన్య విశ్వాసమును, సహకారమును ఆపసరమని నై సరాయిగారు చెప్పిరి. క్రైతరుగారు చెప్పిన మాటలను నిట్టి అన్యోన్యత యొక్కదు కా? లా లా జీ గారిని సామ్రాజ్యాధిపతి మనకు తెలిసిన విషయములను యు జువైనది. ఒకడు లాలాజీగారికి గొడుగుబట్టి ఉత్తరక్షణమున ఆద్యత్య మయ్యెను అగొడుగుగ్రామి వారు. లజపతిరాజులని అధికారుల తనివైబడి కొట్టిరి. విచారణసంఘమును నియమించక పోయినయెడల పోలీసులే లజపతిని పంపిరిని ప్రసవంవమున కుద్ధమగును. ఎంతవరకు ఆపసరమో అంతవరకే ప్రభుత్వ వాడు దౌర్జన్య మునుకయోగించిరిని క్రైతరుగారు చెప్పియున్నారు. అది సత్యముకాదు, అక్కోల్ జరిగిన పంపది కాకు తెలియును. అక్కడ గూడ పండిత జనవారి లా లా నెహ్రూ, గోవిందవల్లభ్ కంతులుగారివై చెబ్బలుకడెను. 14 నెక్కు నరికమించినయెడల వారిని విచారించి కక్షించుట సంభావ్యముగాని వైబడికొట్టుట తగినదని, ప్రజల విశ్వాసముగల సంఘము నొకదానిని నియమించి, విచారణజరిపించుట యిర్వసరము.

ఆర్థమూర్తి

విశోషియ పథ్యలవైఖరిని తెలియజేయుచు ఆర్థమూర్తిగారు ఉపన్యసించినప్పుడు చాలమంది ప్రశ్నలతో వారిని తికమకపరిచి, విషయమును సారముగా శాలోచించవలసినదనియు, ఉద్దేశము శాఫల్యపరిపాదనయు ఆరడుకొరెను. రెండువిషయములు అలోచనయందును యిరడుచెప్పెను. ఒకటి పోలీసులు దౌర్జన్యమును ఉత్తయోగించి రా? అది అందరు ఒక్కసారినిదే అతను శీకలు రెండు ఆ చెబ్బలవలన లాలా మరణించెనా. ఆ దౌర్జన్యమును నుకయోగించుట శ్వాస సమ్యక్తము అని ప్రజలు 184 నెక్కును అరికమించ సంకల్పించిరి. ప్రజలు తీగలను దాటి రాకుండ చేయుటకు కొంతదృష్ట్యము పోలీసులు చేయవలసి వచ్చెను. లాలాజీపతి సామ్రాజ్యాధిపతివడనని పథ్యలవైచ్చిన మాటసత్యముకాదు. సాంఘికసామ్యగూడ యందుకుసంబంధించినదేయని కొందర అభిప్రాయము (ఈవిషయమును యెత్తుట సమంజసముకాదని కొందరపథ్యలు చెప్పిరి) ఒకసంఘము వి

చారించినతరువాత యింకాక సంఘము శీకరులుబాగుండదని ఆరడు చెప్పెను.

రెయిని

రెయినిగారు సవరణకు ప్రతిఘటించుచు యిట్లుచెప్పెను:— లాలా లజపతిరాజు మాటలు శీలాత్మరములుగావు. ఒక్కదానినే అనేకవిధముల నర్థించుట సాధారణముగా శ్వాససానము లలో చూచుచున్నదే. ప్రభుత్వము వారు విచారణకు భయపడుటలేదు. ఇదివరకే విచారణ జరిగెను. పోలీసులు నేరములైనచో కొర్టులు గలవు. సామ్రాజ్యాధి యెవ్వరును దుజువుచేయ జాలరు.

దివాకరుమకలాల్

ఇంతముఖ్యవిషయములో ప్రభుత్వ వైఖరి సమంజసముగా లేదు. వాయుడే విచారణ ప్రజలకు యిష్టములేకుండెను. ఉద్యోగముల విచారణలో శ్వాసయెట్లు గలుగును? శ్వాసవిచారణసంఘ మనవరము. లాలా హంసురాజుగారు, లజపతిరాజులను ఆపయముచెప్పివారిని ప్రభుత్వ పథ్యనిర్ణయకు శ్వాసమునకు వ్యక్తమగుచున్నది.

హోమెంటు:— నేను వారు అజ్ఞాతులని చెప్పలేదు.

చమకలాల్:— రివారి ప్రకటనలు సత్యమని యెందు కంగీకరించరు? విచారణసంఘము కావలసిన ప్రజలు కొరి న కొర్టును ప్రభుత్వము త్యటికరింతురే ఆత్మవంచకము చేసి కొనినవారగుదురు.

క్రైతరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిన తరువాత ఈశ్వర శరణుగారివరకువై బొట్టు పుచ్చుకొనబడెను. 18 అనుకూలు గను, 45 గుడు ప్రతిపూలుగను బొట్టుచేసిరి. సభ సోమవారమువరకు ఆపుచేయబడినది.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ సభ

శీర్షానములు
నేటిమధ్యాహ్నము 8 గంటలకు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీసభ మెలావురకునందు స్వరాజ్య మార్కభవనమున టి. కరాళం కంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై ఈక్రింది శీర్షానము లామోదించబడెను.

108 నెక్కుక్రింద ఆరెస్తుకాబడిన శ్రీయత యులు సాంబమూర్తిగారిని వారి స్వార్థత్యాగమునకును దేశభక్తి అభినందించుచున్నారు.

మద్రాసు కార్పొరేషనులో సయిమును సంఘమునకు స్వాగత విచ్చుటకు అనుకూలముగ బొట్టుచేసిన కాన్సిలర్ల చర్య నీసభవారు ఖండించు చున్నారు.

నైమను సంఘమునకు స్వాగతప్రముఖ సమర్పించుటకు శీర్షానించిన జిల్లాబోర్డు ఆధ్యక్షుల చర్యను ఈ సభవారి శీర్షానించిన దుంచబడిరి. వీరు నైమను కమిషను ఎమీమ్మలకు శీర్షానించిన ఆధ్యక్షుల చర్యను ఈ సభవారి శీర్షానించిన దుంచబడిరి.

మద్రాసు కార్పొరేషను కాన్సిలర్లు అందులో కరాళం కాంగ్రెసుకమిటీసభ్యులు స్వాగతప్రముఖ సార్వక నొసగబడినను, మరి యెచ్చట నొసగబడినను తక్షణ ఆయమున హాజరై స్వాగతప్రముఖ పాదులరెపున సభ్యుల బడలేదని స్పష్టముగ చెల్లడిచేయవలసిన యీ సభవారి శీర్షానించుచున్నారు.

నైమనుసంఘ బహిష్కరణసభ

శ్రీ 8 గంటలకు సాహుకార్లు నైకాబాదు కొద్దిమంది తరఫవనమున నైమనుసంఘ బహిష్కరణ సభ జరుగును. ఎన్. సత్యమూర్తి, ఆర్టుల్ హమీద్ ఖాన్, కె. శాగేశ్వరరావుగారు మున్నగు శాయకు లుకన్యసించెదరు. శ్రీమూర్తి ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

గ్రామోద్యోగుల సంఘము

గవర్నరుగారు రాయబారమున కంగీకరించుట

మద్రాసు రాజధాని గ్రామోద్యోగుల సంఘాధ్యక్షు లగు పి. శుబ్బయ్యపిల్లై గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

మద్రాసు రాజధాని గ్రామోద్యోగుల సంఘరాజ్య బారమునకు మద్రాసు గవర్నరుగారు రంగీకరించి ఈనెల 21 తేదీ మధ్యాహ్నము 12-30 గంటలకు రాయబారవ్యవహారముగల రాసచ్చవని తెలిపిరి. ఈశోవున క్వరలో నీరాయబారవ్యవహారములను, వివిషయములనుగూర్చి రాయబారులు తెలిపెదరో దానిని గవర్నరుగారికి తెలియజేయవలసిన వారు వ్రాసిరి. కావున రాయబారపథ్యులగ శేరువారు తమశామములను, తాము తెలువబోవువిషయమును నెలనేరంతిద్వారా యీక్రింది చిరుశాయకు తెలియజేయవలెను. పి. శుబ్బయ్యపిల్లై, 20 అగండేబిది, మెలావుర్, మద్రాసు.

శ్రీ శైలము స్క్రీము

రాజీ కుదురుట

శ్రీశైలము స్క్రీమును గురించి పుష్కరిస్సాయలవారికి ని, లింగాయతు స్సాయలవారిని కర్నూలు సముకొర్టులో జరిగిన దావాలో రాజీకుడినందున ఈనెల 6 వ తేదీన ఈశుగున పేర్లుగలవారిని కొర్టువారు మేజిస్ట్రేటుబోర్డు సభ్యులగ నియమించుచు కర్నూలు జిల్లాసముజడ్జిగారు ఉత్తరువు గా విందిరి.

బోర్డు సభ్యులు

పి. రామయ్యగారు కొయ్యలగొట్టు, బోర్డు అధ్యక్షులు. బిద్రుకోట నరసప్పగారు కర్నూలు, పి. శారాయగ స్సాయి శాయకుగారు కర్నూలు, గాజేపల్లి శేషయ్యగారు అత్తికూరు, వై. పిల్లయ్యచెట్టిగారు నంద్యాల, పథ్యులు.

నీలు సత్యాగ్రహనాయకుడు

నిర్బంధించబడుట

నైమను బహిష్కరము సందర్భమున తూర్పుపడి, ఫిబ్రవరి 15:—నీలు సత్యాగ్రహశాయకు డగు నరసింహసోమయాజిగారిని పోలీసువారు నిన్నటి దినము మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు ఆరెస్తుచేసిరి. 4 గంటలకు కత్తెరు నాయకు వీరు తీసికొని పోబడిరి. ఒక వారము దినములు నిర్బంధించబడిరి. వీరు నైమను కమిషను ఎమీమ్మలకు నిర్బంధించుటకై కత్తెరు ఆరెస్తుకు ఉత్తరువు నొసగి తెలియించుచున్నది. నేటిదినము బానిసు పెట్టెను దాఖలు చేయబడును.

గాంధీగారి సంచార క్రమము

ఏప్రిలు మే మాసములందు ఆంధ్రదేశము వత్తురు దీర్ఘి, ఫిబ్రవరి 16:—ప్రస్తుత యెర్పాటుల ప్రకారము గాంధీగారు రేపు కింఘనండి యెచ్చటికి వచ్చి మంగళవారము శాయ అసామ్యుకాదాదునకు బోయి నెలాఖరు వరకు ఆశ్రమ మనందుండి వీడవ బర్మాబోయెదరు. రంగూనులో ముచ్చి కి లేదిన చేరి ఆ నెలాఖరుకుండి తిరిగి కత్తెవారు తరివసభకు తీప్రిలు మొదటివారము వత్తురు. ఆ పిమ్మట ఆంధ్రదేశమునకు బోయెదరు. ఏప్రిలు మాసము అంతయు, ఆపసరమో మే మొదటి వారముగూడ ఆంధ్రదేశమున పంచరింతురు (ఆ. వ్రా.

ప్రతి గృహమునందు ఆత్మవశ్యకముగా నుండతగినది !
దీనిచే గలుగు గుణము ఆత్మదృఢము !!

మా లోకామయమార్ కసూరి మా త్ర అను

Regd. trade Mark

తెప్పించి, ఒకదఫా వాడిన మీరు మిక్కిలి తృప్తిచెందెదరని మా నిశ్చయభిప్రాయము. ప్రతిదినము ఆడుగకరే మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రబల నిదర్శనము. ఇవి మేలే నకస్తూరి, కంతుమపువ్వు, అపూర్వమైన పీచుధులు మొదలగునవి చేర్చి, శాస్త్రాన్వితముగా తయారు చేయబడినవి. తంబూలముతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. చలువిధముల, దగ్గులు, శీతలము, అజీర్ణము, పేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పిల్లల కడిగెము, ప్రక్కల ఈడ్పు, అగ్నిమాంద్యము, ముఱుద్ధ కము, బుహినర మొదలగువాటికి ప్రయోగములతో వనిచేయును. స్త్రీలు కనీపిల్లలు మువలీనాకు మొదలగువారికి అమృతసనానము. వారింతలకు ఒక గొప్ప పరప్రసాదము. 250-300 మాత్రలు గల ముడి 1 కి ధర రు 0-4-0, పొట్టు ఖర్చు 0-4-0. పోస్టేజ్ ఖర్చుతో 6 పసా రు. 1-8-0, 12 కి రు. 2-18-0, 25 కి రు. 5-3-0

భీమగిరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొఫైటరు, శ్రీ సీతారావు వైద్యశాల, మెదక్.

అహమదాబాదులో మరల విద్యార్థుల మెకలు

కెయిరా మొగల్లులు విద్యార్థులు నమోకబుట గురించి వివరములు తెలుసుకొనుట కొరకు అహమదాబాదులో విద్యార్థుల మెకలు పంపిణీ చేయబడినది. ప్రభుత్వ విద్యార్థులకు పంపిణీ చేయబడిన మెకలు 20 వ తేదీనండి విద్యార్థులకు పంపిణీ చేయబడినది. ఈ మెకలు విద్యార్థులకు పంపిణీ చేయబడినది. (ఆ. ప్ర.)

రైలు ఆనందము శాస్త్రిగారు

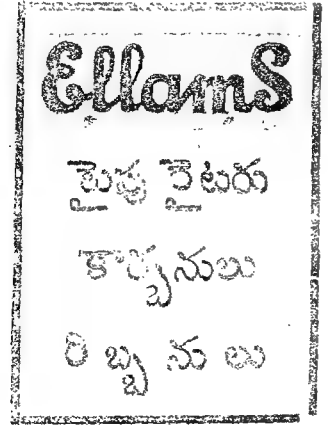
నేడుదాదానూరుకు బొంబాయి చేరిరి

శ్రీమంత్రి వి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు దక్షిణాఫ్రికానుండి కలెక్టర్ ఆఫ్ పాన్ గామాలో బయలుదేరి నేడు 18 వ తేదీ ఉదయమునకు బొంబాయి చేరిరి. ఆచట డాక్టర్ బిసెంటు, కె. నటరాజు, కె. ఆర్. వేంకటరామశాస్త్రిగారు మున్ముఖముగా శాస్త్రిగారి స్వాగతమొసగిరి. దక్షిణాఫ్రికా నుండి బొంబాయి రావ్విపునందలి మితవాద సంఘముల ప్రతినిధులు కొందరుగూడ బొంబాయివచ్చి స్వాగతమును పొల్లారు. శాస్త్రిగారికి ప్రస్తుతమును పంపిణీచేసిన బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి కృతజ్ఞతలకు మంత్ర యాదనగా గుర్రులపై చక్రవర్తిని దోకడముగూడ జరిగి స్వాగతమొసగిరి. సర్ విలియం బట్లెముగారు మున్ముఖముగా శాస్త్రిగారికి స్వాగతమొసగిరి తొలిసారిగా రైలుచేరి. (ఆ. ప్ర.)

కర్నూలులో ఒక రాజద్రోహము కేసు

ముద్దాయి నిర్దోషియని విమదలచేయుట కర్నూలు జిల్లా ఆధికారులకి ఎన్. పరివరెడ్డిగారు సర్కారు ప్రకటన వారుకొనెనని ఆరంభించి తేదీన కేసును కర్నూలు సెషన్సుజడ్జిగారు 1929 డిసెంబరు నెల 18 తేదీని విచారణచేసి ముద్దాయి నిర్దోషియని నిర్ణయించుట కౌటచేసిరి. ఇతను జైలునుండి రద్దుచేసిరి. (ఆ. ప్ర.)

రూ. 2,000
ఉచితము
ఇటువంటి ఉచిత
గల సదుపాయము
మీ కేసురుగా
లభించును.
దానిని జాబ విడువకుడు.
వివరములకు నేడే వ్రాయుడు

అంధు కో, లిమిటెడ్
హైదరాబాద్ నె 308 రు
గోడ్డు మద్రాసు.

నైమనుసంఘబహిష్కరణము

గాంధీ మహాత్ముని అభిప్రాయము

నైమనుసంఘమునెదుట సాత్యమిచ్చుట వ్యర్థము

“నైమను సంఘమునెదుట సాత్యమిచ్చుటవలన కలుగులాభ మేమి?” అని కరాచీలోని డెయిలీ గెజెటు పత్రికాసంపాదకుడు నన్నడిగెను. ఈసంఘమునెదుట సాత్యమిచ్చుటవలన భారతజాతి కెట్టి లాభము కలుగదుగాన నది వ్యర్థముని నేను నిర్ధారణగా తెలుపుచున్నాను. ఇప్పుడు సాత్యమిచ్చుచున్న వారిలో హెచ్చుమంది ప్రభుత్వోద్యోగులే. తదితరు లెవరైనగూడ సాత్యమిచ్చినచో అట్టి వారు నిరంతరమును ప్రభుత్వోద్యోగులకటాక్షమును గోరి వారి ననుసరించుచుండెడు వారే. కావున నిది యంతయును వ్యర్థమే. ఉద్యోగుల అభిప్రాయమును పార్లమెంటువారికి తెలుపుటయే ప్రభుత్వము వారి ఆశయమైనచో కొన్నివందలను మాత్రమే వ్యయపరచిన యిండియా దొరతనమువారు దానిని బ్రతుకు దొరతనమువారికి కడుసులభముగా నందజేయ గలుగుదురు. అంతమాత్రమునకు వేలకొలది రూపాయలను వ్యయపరుచుచు లండనునగరమునుండి నైమనుసంఘమును భారతదేశమునకు రావించవలసిన అవసర మెంతమాత్రమును లేదు గాన యిపు డీసంఘము నచ్చుటవలన జరుగుచున్న పనియును యిందుల కగుచున్న అమితమగు ధనవ్యయమునుగూడ వ్యర్థములే యని నేను నొక్కి చెప్పుచున్నాను. ప్రజల అభిప్రాయమును తృప్తిపరచుటకు తలచునట్టి ప్రభుత్వమువారు నిరంకుశముగా నేపనినైనను చేయగలుగుదురు గాని అట్టి దొరతనమువా రేనమస్యనుగూడ పరిష్కరింపజాలరు. ఇప్పుడున్న విషమస్థితి మరంత విషమ మగుట తప్ప దీనివలన మరెట్టిలాభమును కలుగదు. దేశీయులందరును ఈసంఘమును తీవ్రముగా నిరసించుచున్ననుగూడ దొరతనమువారు ప్రజాభిప్రాయమును కొంచెమైన లక్ష్యముచేయక పట్టుదలతో ఈసంఘము నికను మనదేశమునకు దుంచుటయే భారత రాజకీయప్రజాభిప్రాయమును తృప్తికరింపవలెనని వారు కోరుచున్నారనుటకును, వారిపు డటులచేయుటకు సమర్థులై యున్నారనుటకును, దేశీయులందరును ఏకీభవించి యేకగ్రీవముగను మిక్కిలి తీవ్రముగను నిరసించుచున్నను గూడ దొరతనమువారు లెక్కచేయ రనుటకును, ప్రబలతమనిదర్శనముగా నున్నది. (ఎంగుయిండియా-14-2-28.)

నైమనుసంఘ బహిష్కరణ

ప్రెసిడెన్సీ కాలేజి ప్రిన్సిపాలుగారి ప్రకటన
మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజి ప్రిన్సిపాలుగారికి శిక్షింపబడుచున్న ప్రకటించిరి. ఈనెల 18 తేదీని అన్నితరగతులవారికి మా ప్రకారము కాజాల జరుగును. ఉపన్యాసములు పూర్తి చేయబడునంతవరకు పాఠశాలను మూసివేసిరి. బలవంతములగు కారణములవలననే తప్ప నెలవారముగ నైమనుసంఘ పండుకమును ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగా కడచుకొనుచున్నది. విద్యార్థులు పాల్గొనగూడదని మండలిని పబ్లిష్ చేశారు.
కలపవర్తకులు హతాశము
జరుపుటకు నిశ్చయించుట
కలపవర్తకులు (జను ఈనెల 18 తేదీని తమదొరతనములను మానివేసి హతాశము జరుపుటకు నిశ్చయించిరి.
కొత్తగా మత గతపుగ అధికార మియబడిన రైలు రివరెండు స్త్రీలు కీర్తిగారు ల్యూయిసుండి ఈస్తుభోరణకు వయనమగుచు చలించిరి. బుధవారము నాడు చిన్నపల్లి విమల చనిపోయెనట.

విజయనగరము మున్ముఖ కోర్టులో

O. S. 689/28
వాది:—జిడ్డు శ్యామసుందరరావు మయినర యినందున గార్డీయను తల్లి లతమ్మ.
ప్రతివాది:—కాశీభట్ల సాంబమూర్తి.
మద్రాసు హైకోర్టు వారు 489/22 డిక్రితో చెల్లిపోయిన పయిన విజయనగరమున ప్రతివాది వాదించిన డిక్రిని అమలుచేసి అక్రమముగా చెక్కు జనూరుచేసినందున ద్యామేతను వాదించు సెంటుకు ప్రతివాదిపయిపురు 660-0-0 లంపు దావాచేసివాడు ధరరుదావా 22-2-29 తేదీకి వాయిదావదిచ్చెను. ప్రతివాది తనకుగల ఆక్షేపణ ఆరోజున ఖర్చు నాని పీడపద్యారాగాని పోషరయి తెలియజేయుకొనవలెను. తేనియడ ఆతని పోషకుడు దావా తీర్చుచేయవలెనని యిందుమాలముగా తెలియపరచవలెననిది.
8-2-29 } గంటి కామేశం,
విజయనగరం సిటి } ఖమ్మగోడు పీడరు.

నైమను బహిష్కరణ

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి సందేశము

నేడు ఢిల్లీనుండి నెహ్రూగారిటుల ప్రకటించిరి :
మన దేశమునందు అన్ని పట్టణములలోను నైమను సంఘబహిష్కరణము జయప్రదముగ కొనసాగింపబడుచున్నది. అటులనే చెన్నపురిలోగూడ జరుపబడునని నేను ఆశించెదను. నైమనుసంఘమును బహిష్కరించవలెనని తీర్మానమును 1927 డిశంబరులో జరిగిన కాంగ్రెసు మహాసభలో చెన్నపురిలోనే ఆమోదించబడినది. నేటివరకును అన్ని చోట్లను అతీర్మానము నరిగ కొనసాగింపబడినది. జాతీయమునాథులవారి తీర్మానమును కడపటిసారి చెన్నపురివారే కొనసాగింపవలసియున్నది. కావున మిక్కిలి శ్రేష్ఠముగా దానిని కొనసాగింప గోరెదను.

మరిచితరుణము ! చౌ క ధ ర లు !
మేము ప్రతి ప్రజలకును వట్టువంచలతో పరిపాలనము చేయవలెనని విశ్వాసమును వహించుచున్నాము. సర్దు సచ్చుచివారికి తిరిగి సొమ్ము వాతను యిచ్చివేయుదుము. మన్నకముచాలా కాలము వుండును.
గి 8 లు పొడిపు 46 అం 1 పెడల్పుగల వంచ 18 రు 5-4-0
గి 8 1/2 లు ,, 46 ,, ,, 18 రు 6-2-0
గి 5 లు 6, 6 1/2, 7 గజములలో కూడా దొరతను.
గి 2 లు పొడి 46 అం 1 పె టెల్పుపట్టువంచె 18 రు 7-8-0
గి 8 1/2 లు ,, 46 ,, ,, 18 రు 8-12-0
యీ తె లంపు వట్టువంచల ధరకే అక్కచాయ, నంగ వండు, బ్లూరం, సులతోను దొరతను.
సరుకుల అన్నియు వి. పి. గా వంచబడును.
మావూరి మారయ్య,
వట్టుబట్టు వ్యాపారులు,
పున్నాడ, (తూర్పుగోదావరిజిల్లా.)

నైమను బహిష్కరణపు ఊరేగింపు

చింతా ద్రి పేటలో నేపియరు పార్కునుండి

18 వ తేది శనివారము ఉదయము 7 గంటకు బయలుదేరును

కోటకు నెదుట నమున తీరమున నున్న
క్యాపి డ్యు చౌ అను స్థలము వరకు వెళ్లును

చెన్నపురి పార్కు లందరును

అక్కడ వచ్చి ఊరేగింపులో చేరవలెను

చెన్నపురి
16-2-1929

ఎస్. న. త్యమ్మారెడ్డి,
బహిష్కరణసంఘాధ్యక్షుడు.

18-వ తేదీ ప్రజల కర్తవ్యము

చెన్నపురి నాయకుల ఉపన్యాసములు

శ్రీ కా. నాగేశ్వరరావుగారి అధ్యక్షత క్రింద
సభ జరుగుట

గోఖలే భవనము ప్రేక్షకులచే క్రిక్కిరిసియుండుట

18-వ తేదీ నైమను కమిషను, చెన్నపురి కడదెంచు
సందర్భమున ప్రజల కమిషనును బహిష్కరించి హత్యలను
గానించిననీ ప్రజాభిమతముగాను నిన్నటిసాయంత్రము
గోఖలే భవనమున శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు వంటి
గారి అధ్యక్షత క్రింద సభ జరగవలెనని, సభకు ఆంధ్ర కమి
షను ప్రజాభిమతములను అనుసరించి ఉత్సాహపూరితములగు
ప్రసంగములను గానించిరి. సభాభవనము సభ్యులచే క్రిక్కిరిసి
యుండెను.

అధ్యక్షులు

శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు వంటివారు ప్రభు
త్వమున ఉత్సాహమున నాటికి మూడుదినములలో సోమ
వారమునాడు నైమను కమిషను చెన్నపురికి రానున్నదయ్యెను,
ఇంతకాలమునందు గానించుచున్న ప్రయత్నములకు గడు
వుదినము సమీపించియున్నదనియు, సోమవారమునాడైనను
ఎక్కడు, ఎప్పుడు కేరళభవనం కేంద్రమునో ఆ వివరములన్నియు
రహస్యముగ నుంచబడినవియు, దీనివలన సర్వాధికారి
మనగారికి వారి విమర్శలకు, దొరకనమువారి కందరకును భీతి
జనించినది తెల్లమగుచున్నదనియు పలికిరి. చెన్ననగరమునం
డు పోలీసు థిలులు చిరులందు ఆశంజరముగ వచారు చేయు
చుండుటయు, దండనామూలై తిరుగుట మొదలైన వాదావుదిన
గానించిన దొరకనమువారి భయభయమున్నారకుట నిక్కమని
దిజానమవుచున్నది. ప్రజల మన మెంతమాత్రమును భీతి
లవలసిన వనిలేదు. ఏమనగా మనలో రహస్యప్రకరణ లేదు.
నా.ధి మహాత్ముడు రాజకీయరంగమునందు ప్రవేశించిన పిదప
రాజకీయములందు రహస్య ప్రవర్తన నుంఠరించినది. క్రొత్తద్యమ
మునకు ప్రభుత్వము భీతికొని ప్రజలపై పెత్తనము పోలికను బహిష్క
రమునంది ప్రజలను భీతావస్థానములకు ప్రయత్నించుచున్న
దో అప్పుడే మనకు జయముగలిగినదని తెలిసికొనవలెను. భారత
కర్తవ్యమున దీనిబహిష్కారద్యమము జయించినదని చెప్పవచ్చు
ను. నైమను కమిషను ఎప్పుడు కరిగింకొల్పవలెనో అలవాటు
బొందెను; కలకత్తా తుదకు రంహను పట్టణములకు దండెటను
ప్రజలచే విజయమునకు బహిష్కరింపబడినది. రంహను నుం
డి వయసును కమిషను సభ్యులు ప్రేమతో నెత్తుడు చెన్నపురి
జేరుడులో ఎచ్చటికి వెళ్లుదురో ఘన కీర్తియు తెలియదు. అట్టిసం
దర్భములలో వపురులందరును ప్రతియొక్కరూను, క్రిక్కిరింప
జూడారు పట్టుకొని సగరవిధులందు తిరిగి నైమనుగాయా మారు
రానక్కరలేదు; మిదేక్షనకు తిరిగి వెళ్లుదు అని చెప్పవలెను.
ఇట్లు బహిష్కారద్యమము కొనసాగకుండ జాయకలను నిర్వం
ధించి జైలులో పెట్టి భయ పెట్టవలెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రయ
త్నించుచున్నారట. కాని జైలుకు సాంబమూర్తిగారు
నిర్వయమున వలించని ధైర్యముతో కొరంగొట్టిన కరుగు
యన్నయన శ్రీ. ప్రకాశంగారు, శ్రీ శ్రీనివాసయ్యంగారు
నిర్వంధించుటకు భయపడుచున్నారట. కాని ప్రజలందరూ సమ
కర్తవ్యమును నెరవేర్చవలయును. నాయకులైనను ప్రజలైనను
గోఖలే భవనము. కావున సోమవారమునాడు మనము

గానించబోవు బహిష్కరణను బహిష్కారము కడు
కాంతముగ, కాగ్రతగ ను జరుగవలెనని.
మనకు ధర్మక్షేత్రమునందు నిమగ్నులమైయున్నాము. వ్యూహా
నిధికి మనకు జన్మరాక్షు గలరు. మనము "వలదు, వలదు" ను
చున్నను సైన్యము కమిషను దేశమునకు నిర్వంధముగ అంతబడి
నది. కావున ప్రజాపట్టణమున ప్రతిభుటించి యుద్ధించిన కమి
షనును బహిష్కరించుట మన విధ్యుక్తకర్తవ్యము. ఇట్టి దేశీయ
ద్యమమునందు జనలందరూ ఆచార్యోపాధ్యాయులు పాల్గొన
వలసిన అవశ్యకత గలదు. కాని, నతి, ముఖ్యములను విడి
ప్రజలందరూ ధర్మక్షేత్రమున నీయద్యమమును కొనసాగించ
వలయును. భారత ప్రజాపాలి యంతయు స్వరాజ్యాభిలాషులై,
సంకల్పమునందును, ఆచరణమునందు స్యాంత్రోపాసన గానిం
చిన స్యాంత్రోత్తము సిద్ధింపగలదు.

"ఈ వట్టణ సగరపాలకసంఘసభ్యులు కొందరు
నైమను కమిషనుకు స్వాగతము సంగుట కై
తీర్మానించుట మన కైరళకు తీరని అవమాన
మును వాటిల్ల జేసింది. ఇది విరుల అశాభ్యము మగునది. స్వా
ధికరణమున కొందరు సమాదర్శనమున కమిషను కట్టి స్వాగత
మొసంగినను చెన్నపట్టణమునందు నినియు ప్రజలక్షణ, స్వాగత
మునకు నెట్టి సజలము లేదని మనము వెల్లడిజేయవలెను.
(విజయ, విజయ) అందులకై తాముదరును సోమవారమునాడు
జరగవచ్చు ఉత్సవమును పాల్గొని బహిష్కారద్యమమునకు
వలపురది జయమును చేరవలెనని, సగరమునందులకు హత్య
లను గానించవలెను. హత్యలను జరుపుకొనుట, అందుకు
పేరవారి కనేకలక్ష కష్టనష్టములు కలుగును. కాని ఇట్టియె
మున జీవించును దిష్టి దోకమును మాత్రమే లభించిన
భారతమున మరల నిట్టి యవకాశము లభించు
లేదో చెప్పవలెను. బహిష్కరణముగ నెరవేరిగాని హత్యల
గానించవలసినదిగో కోర బులెను. ప్రతివారినీ మా
దేశాభిమానములగలవు. కాని కార్యరంగమునందు దుష్ట
భీతి కెందదన. అట్లుచు భారతయుద్ధమున కారణ మయ్యు
మునో హత కరించి, తుదకు క్రిక్కిరించు గీతోపదేశమును
బడసి, సంకల్పించుదుము. గానించబడినవాడైన ధర్మమును
నిర్వర్తించెను. అటులే మన మెల్లరమును సుత్యాములము
కాక, స్వాభిమానమును త్యజించి, మాతృదేశముపట్ల మనవిధి
గుర్తించి మన ధర్మమును నిర్వర్తించవలెను." అని వలికిరి.

(హర్షధ్వనులు)

శ్రీ మద్వారి అన్నపూర్ణయ్యగారు

ఉత్సాహమున ఆంధ్ర దేశ తావన విరాగనరు అగు
శ్రీ బుజుగు సాంబమూర్తిగారిని సంబోధించి చెన్నపురి కరు
దించినా మనియె, సాంబమూర్తిగారు గత ఎనిమిదిసంవత్సర
ములనుండియును స్వాంత్యోత్సవము ప్రబోధించుచున్నను 18 వ
తేదీ చెన్నపురియందు హతించినో ప్రమాదకరముగ భావించి
ప్రభుత్వమువారు సాంబమూర్తిగారిని నిర్వంధించియుండిరి.
కలకత్తా సగరమున జనవరి 12 వ తేదీన నైమను కమిషను రా
నున్నదని 18 తేదీ తెలియజచ్చెను. మూడుదినములలో కల
కత్తా పోరులు హత్యలను గానించుచు ప్రకటించిరి. 10 వ
తేదీ కాటికే పపురలందు హత్యలను గానించ కర్తవ్యము
లైరి. దురదృష్టవశాత్తూ సగరమునందు ప్రకటనకర్తము లంటిం
చుటగూడ సాధ్యముకాలేదు. కాని కలకత్తా పట్టణమున కల
రాత్రి కేపుర మంతయు ప్రకటన కర్తము ల
తోనింపి జేయబడినది. కలకత్తా యువ జనములు
వారి ప్రేమనాయకుడగు మహావీరుగారి యాజ్ఞనుసరించి
స్వయముగ ప్రకటనకర్తముల నంటించుట జేసియె అట్టికా

ర్యమును సాధించబారిరి. (హర్షధ్వనులు) మదరాసువిద్యార్థుల
రీతిగనే రేతటిఉదయము సంసిద్ధులైనచో వట్టణమునందు ప్ర
కటనలచే నిండి చోగలను, (విజయ విజయ) దురాచారము మా
నినను న్యాయవాదులు కోర్టులకు హాజరు గావించినను విద్యార్థ
యుల కొకకాలం బహిష్కరింపనిచో హత్యలను జయప్రదము
కాలము.

శ్రీ. సాంబమూర్తిగారు చెన్నపురియునకులకు ప్రత్యే
కముగ నీబహిష్కరణసందేశము వొసంగియున్నారట. ప్రభు
త్వమువారు నిర్వంధించుచున్నను వపుడే ప్రారంభించి యున్నా
రు నీబహిష్కరణసంపాదకులు సోమవారమునాడు గాత్రుడై
చెన్నపురికి రానుండె లైలులో నిర్వంధించబడిన సేవీవార్త
లు తెలుపు చున్నవి. మన మినిర్వంధించి విధానము
నెరుగొనవలెను. మన కా ము యువకులు
కలకత్తా యువజనుల ఆదర్శము ననుసరింతురని ప్రార్థించు
చున్నాను. శ్రీ శ్రీనివాసయ్యంగారు తెలిపినచుండుచున్నట్లుగా
చింతింప దైర్యమునందు సేవగూడను విద్యార్థులు వారియ
వారాలందు ఆజిజాగరూకతపై పెత్తనమును ప్రధాన్యమున
వరాదు లాలాటిగారి హత్య జననారి లాటునె ప్రయత్ని
యొక్క యువ కుడితర నాయకుల హత్య
భవములు మన సాంబమూర్తిగారి నిర్వంధములకు
పిమ్మట నైమనుసంఘ బహిష్కరణముగూర్చి విప్లవవలసిన
అగత్యములేదు. పోలీసువారు కాంతియుతులగు స్వచ్ఛందమై
తల పొందించినను, ఎట్టి నిర్వంధముల గానించినను మన ధర్మ
మునకు వైదొలగరాదు" ఈ సందర్భములో ఉపన్యాసములు
శ్రీమతి వసంతాదేవిగారి ఉత్సాహపూర్వకమున వినిపించి వారి
దివ్యసందేశమును ప్రజలెల్లరు నాకర్షించి అటులాదరింపుదని
వలికిరి.

అట్లుకే హిందూభానుగారు: మట్లాడుచు "సోమవార
మునాడు కమిషను రానున్నది, కమిషను బహిష్కరణమును
గూర్చి మనకర్తవ్యమును మన ధర్మమును మనము నిర్వర్తించ
వలెను. బహిష్కారద్యమము కాంతియుతులగు జరుకబడవలె
నని మన నాయకులు కోరియున్నారట. గతసంవత్సర మేలైన
అల్లరులు జరిగియున్నచో ఈ సంవత్సర మట్టిది లేకుండ ఉద్ధ
మమును జయప్రదము గానించవలెను." అని వలికిరి.

"Bynin" Amara

గద్యాపితకీర్తిగలగొప్పటానికే
ఇదిదేవానున కర్తవ్యకాలములో కత్తిరి,
ఉత్సాహము నిచ్చును, అశ్లేషము ఆకలి
లేమి చే బాధపడు వారలకు ఆకలి
గల్గించి శిష్టశక్తి పెంపొందించును

లైసింగ్ అమారా శ్రతి గృహమునందు
ఉంచకలెనదే.
హిందూదేశమునందలి అన్ని ముఖ్య
మైన, ఉగ్రాములయందును మందు
లమ్మవారి కడకు దొరకును.

Allen & Hanburys Ltd.
LONDON
Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS,
Block E, 2nd Floor, Clive Building,
CALCUTTA

5250-1

చెన్నరాష్ట్ర యువజన మహాసభ

15-2-29 తేదీని మధ్యాహ్నం గోకేల్ హాలులో సమావేశము

అహింససంఘాధ్యక్షు లగు శ్రీయుత దాసు త్రివిక్రమరావుగారి స్వాగతోపన్యాసము

యూవకోద్యమము యొక్క ప్రాముఖ్యత

ప్రస్తుతము సూరించునగా మేల్కొనిన యవశులందగు
 ను తాము చాల కాలమునుండియు నొక విధమున మూఢత్వము
 తోగూడినట్టియు, ఫలవంతము గానట్టియు, క్షిణమునకు లో
 బడియుంటిమని యెప్పటికంటె నెక్కువగా నిష్పన్ను గ్రహిం
 నగలుగుచున్నాడు. చిరకాలము నుండియు నాటుకొనియున్న
 దేశాచారములు, మూఢనీధాంతములు, పెద్దల నాయకత్వము
 మున్నగు ప్రతిబంధకములకు లోబడియుండుటచేత తమస్వతం
 త్రాలోచనానా, సజ్జనికతానియందును వనకాశము లేకుం
 డెను. పూర్వపు సోపానదాయము లెప్పుడు ప్రబోధము గాంచి
 యున్న యవశుల పరిశుభ నిలవజాలవనియు, అట్టి సాంప్ర
 దాయములు సామాన్య క్రేయమునకు తగియుండలేదని కనుగొ
 నబడిన వెంటనే అది విడిచిపెట్టబడవలెననియు, కిరీపుడు
 భావించుచున్నాడు. ఈమూలన యవశోద్యమము యొక్క
 భావము లేంతయెక్కువగా పరిశీలించబడి కార్యరూపమున లె
 టబడిన నంతత్వరగా నాని యుద్దేశము ఫలించగలదు. యవశుల
 యొక్క యంతృహము, క్షిణికాపాదబలులు ముగ్రమేగాక,
 ఫలవంతములగు మార్గములతో ప్రసరించుచుండవలెను. స్వంత
 జ్ఞానమును సంపాదించి యర్జించు యానిశోత్సాహమును ఆరంభి
 తయై టకు నునమెన్నటికిని యర్జించగూడదు. స్వప్రయత్న
 సాధనములననే భాగ్యవంతులైన వరికుద్ధత చెందును. యానిశోద్య
 మము జీవితముయొక్క భౌతికవాంఛల కెదురుగా పోరాడు
 చు సంపూర్ణాంతరంగిక స్వేచ్ఛ కనకాశముల సఖికము గావించు
 టతో ప్రధానస్థానము నాక్రమించుచున్నది.

విద్యార్థులు, రాజకీయములు

బాంబాయి గవర్నరు విప్లవ కాలేజీ విద్యార్థులయొద్ద
 నిరీక్షణతో యావస్థనించుచు, కాలేజీయందు రాజకీయసమ
 వ్యూహం వర్ధింపబడుటకును, కాలేజీయందును రాజకీయోద్యమ
 ములో పాల్గొనబడిన ధీమతు గలదని కడుచుచుత్కారముగా
 బలిగిరి. రాజకీయోచోచనమును, రాజకీయవర్ధకును ధీమతు
 గల్పించి యిచ్చించు మహోభావము మిగుల కోచనీయము.
 విద్యార్థిదేశ అంతమగుటయొప్పుడు? రాజకీయములలో పాల్గొ
 ను అర్హత ప్రారంభమగుటయొప్పుడు? దేశముయొక్క రాజకీ
 య జీవితములో పాల్గొనబడు ఒక పాల్కు
 విద్యార్థి తనబాధ్యతల నెంతవరకెరిగియున్నాడు
 అంతకంటె శిథిలముగా ఒక అండరుగ్రాడ్యుయే
 కాలేజీ విద్యార్థిజీవితము వెంటనే తనబాధ్యతల నెరిగియుండునా?
 భారతదేశము గాక యితరదేశములలో మనము బ్రాచిసయెడల
 అచ్చటి విద్యార్థులు రాజకీయములలో పాల్గొనట ప్రమాదక
 రముగా భావించబడలేదని మనము చెలిసికొనగలము. ఇటీవలే
 విస్కాన్సిన్ విద్యార్థులయొక్క విద్యార్థులెల్లరు, మె
 కారిటీయొక్క చాటిస్ వెంటనే, జనరలు అసెంబ్లీకి యొక్క
 కోబడిరి, బాన్సె, రోహాక్, ఛార్లెస్, బార్నార్డు అను పేర్లు
 గల యావిద్యార్థులు భయముల నిమిత్తంబై రెండింటి యొక్క
 వయస్సు గలిగి యొన్నట్టియు, రాజకీయములలో
 చాల యసభివమున్నట్టియు నిద్రకు అభ్యర్థులు నోడిందిరి. ఈ
 యావస్థలెల్లరిలో నొకడు డెమోక్రటిక్ పక్షమునకును మరియొ
 కడు రిజర్వ్ పక్షమునకును చెందియున్నవారు విద్యార్థులు
 రాజకీయ జీవితములో పాల్గొనకుండ కాటంక వనపబడుట
 లన నియోజకాధికార మువయోగించబడకుండ అటంకరహ
 తమనున్నదనియు, సాంఘిక రాజకీయ సమస్యలు కార్యరూప
 మన పరిక్షించబడుచున్నదనియు, మనము చెలిసికోవలెను.

[illegible]

గుజరాతి కాలేజి నమ్మ

విదేశీయులగు ఉపాధ్యాయుల క్రింద విద్యార్థులకును ఉపాధ్యాయులకును అన్యోన్య సామరస్య పేర్కొనఁచఁబడుజరారు కాలేజీ విద్యార్థుల పమ్మొక్క కారణమేమనగా, (ప్రెస్విటేరియన్ కను విద్యాధిపతు నాయకుడగు మోలాంకరు గారికిని నిధియుండిన పరూధానమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించెను. విశ్వ విద్యాలయ నిబంధనలను తిక్రవించెను. విద్యార్థులకు జరిమానాలను విధించెను వారు పరీక్షలకు హాజరుటకు ప్రతిబంధకములను గలిగించెను. ఈ విషయములలో విశ్వ విద్యాలయము జోక్యము బుచ్చుకొనలేదు. విద్యాభ్యాసముం ద్రియేషియము చేయబాలక చేరులమునుచుకొని యారకుండెను. కుదలేక పువ్వు పరిష్కరింపబడుటకు కాంగ్రెసు అవసరపూజేయు జరుగవలెననిగూడ నూచించబడెను గాని కుదరక ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలగజేయకొని ఉద్ధయ పక్షములకును సమాధానముగూర్చిరి. విద్యార్థుల పమ్మొక్కను దింపియించినది. కాని దాని యొక్క గుణ సాధనమును విద్యాధికారులును, విద్యార్థులును గూడ సేర్వకొనెదరుగాక యువకులు, సైమను కమిషను

మన యొక్క లిప్యను గొప్ప సాంఘిక రాజకీయ సమస్య పెదుర్చొనవలసియున్నది. భారత దేశముయొక్క స్వతంత్ర

శ్రీదాసుత్రివిక్రమరావుగారు

మదరాసు యువజన మహాసభ

ఆవ్యానసంఘాధ్యక్షులు

పాపములకు తమ విచారించుటకు మనమధ్య నిష్పృహుడైన దేవునిపట్ల
బలమును కమిచునయెడల ముద్రాను యావకులం లేదు శ్రుతి
మూలమును ప్రకటింపవలెను. ఈ జిప్తు యావకు లిట్టి
కమిచునను బహిష్కరించియొందెరి.

సాంఘిక సమస్య

మన సమస్య మీప్రకారము చివరకు కష్టములే కనపడ వచ్చెడియొప్పుంది. దీనికి మార్గముగా రచయిత మన సాంఘిక విధానములను గురించి తీర్మానము చేసెను. మన సాంఘిక నిర్మాణము అనధికముగా కార్యములు చేసి విదేశీ క్రతువుల కష్టము క్రయశక్తిని పెంచుచున్నది. ఈ రాష్ట్రమునకు సాంఘిక విధానములను తీవ్రముగా మార్చుచున్నది. వీటి వలన మనము పొందగలము టయువకుల విధియొనగలయున్నది.

தா-வ-பி-ந-யி

మన జాతీయభివృద్ధికొరకు యావత్తుల ప్రయత్నములు
 కలుపుటకా కను మాతృభాషాభివృద్ధికిగూడ తోడ్పడవలెను.
 ఒకజాతికి నొక విదేశీభాష నెక్కుంధముగా విధింపబడుటనగు
 ఆ జాతీయుక్కు విద్యాన మంతయు చల్లారిపోవుట తటస్థం
 వచ్చును. కాబట్టి మన యావత్తుల కను మాతృభాషాధ్వజము
 పెంట్టిన బూవవలెను.

భారతయువకుల ఆదర్శము స్వేచ్ఛా సంపాదనయే

భారత యువకు లెక్కువ తమ దేశముయొక్క గమ్య స్థానమును కామే నిర్ణయించవలెను. మన జాతీయభివృద్ధి అనేక విధములగు అదర్శములు జాతజనుచున్నవి. కాని, కామమునకు ఒక్క అదర్శముమాత్రమే గోచరించుచున్నది. నాన (ప్రాచీన విజ్ఞానమును వికసితజేయుటకు భారతదేశము ప్రపంచముయొక్క యితరదేశము లనుభవించుచున్న స్వేచ్ఛను అనుభవించవలెను. భారత దేశముయొక్క పరాధీన త్వము ఒక్క భారతజాతిమాత్రమే గాక ప్రపంచమున కంతకుకూడ అనిర్వచ్యముక మగును.

అధ్యక్షులగు
వ్యవసాయము మాత్రముగా గలదు. అందును మొదటిది భారతదేశపు స్వచ్ఛందముగా
యూ, జాతీయ రాజ్యమునకు గురించియు యువకుల సంధికార
మన నుంచుటకు, అధికారులను, వారీయనుచరులను, ప్రభు
త్వ కలాకాలాధ్యక్షులను గావించుచున్న ప్రయత్నములగురించి
పిక్కు మదరాసు రాష్ట్రమునందేగాదు, భారతదేశముం దన్ని
ప్రాంతములందును గూడ ఇట్టి ప్రయత్నములు
గావించబడుచున్నవి. చెన్నపురి రాజధాని కలాకాలాధ్యక్షులను
పెండునాగు ప్రతినిధ్యార్థియు 18 లేదీస కలాకాలపు వచ్చి
తీరవలెనని గావించిన యొకరు వట్టివానితో నొకటి. ఇంతకుండు
యొకవరులయొడలను దేశముయొడలను పూరించును అతరాధము
మరియుకటి యొండవారు. దేశముయొక్క సిరిగతులను,
వారిదేవతమునకు దేవులొకనవలసియున్న సమస్యలగురించియు
బోధించని విద్యాలయము విద్యాలయ మే గాదు. అది అంధకార
నిలయము. భారతదేశమును నిరంతరదాస్యమున నుంచువలెనను
ఉద్దేశమే ఇట్టి వర్యులకు కారణము. కలాకాలాధికారులు ఇట్టి
వైఖరి నవలంబించినయొడల మనదేశములో నిపుడింత
నిరుద్యోగ సమస్య యుండెడిదిగాదు. ఇంతకుండు
యనాథులు పనిలేక ఎందుకీడ్చిన వర్తనలనించితిమాయని మిగుల
చెందుచుండెడివారుగాదు. కలాకాలాధ్యక్షులు ముగించినసిమ్మల
దేవనాధారములేక, ఏవ్వర్తని అనలంబింపకాలక, నిరాశాపకులై
చేరితమును బరువుగ భావించవలసిన సిరియందుండెడివాకుగాదు.
ప్రతినిధ్యార్థియు, తనకు ప్రత్యేకాభిమానముగల దేవదేయక
వర్తితము నవలంబించియుండెడివాడు. మనదేశ చిత్రదేశముల
వలెనే, పరిక్రమలతోడను, ధనధాన్య సంపదలతోడను విరాజి
ల్లుచుండెడిది. అది ఇప్పుడులేనివాడు, భారతయువకులు తమ
దేశపు సిరిగతులగురించియు తమ జాతీయరాజ్యముల గురించి

యువజనమహాసభాధ్యక్షులు

శ్రీయత టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు

చియు చెలిసికొనరాదనియు, అందు పొల్లొనరాదని నిశ్చయించుచున్నాడు. మంచి కళాగ్రముద్ధియు, రాజకీయతేజస్యు నగు రామస్వామి మొదలియారాత మొన్ననొక, యువజనపక్షముతోను అన్యత్వమువహించి ప్రసంగించుచు, విద్యార్థులు రాజకీయములయందు పొల్లొనరాదని నడుపుట అశ్చర్యకరముగ నున్నది. కాని అసభ్యులయొక్క వారసులవలించిన చర్యమాత్రము వారు బోధించినవిదాంతమును ఖండించుచున్నది. అటుల బోధించి వారు చేసినచేయి నై మను కమిషనునకు ఆహ్వానము నొసగవలెనని తీర్మానింపజేసిరి. భారతదేశమున కమనుకరమని బహిష్కరించుచున్న నైమను కమిషనునకు స్వాగతమొసగవలెనని తీర్మానించుట రాజకీయముతో పొల్లొనుటగాదా! విద్యార్థులు తమ పాఠములను పూర్తిగావలె ఈ రాజకీయములతోనే పూర్తిగ ప్రవేశపెట్టవలెనని నేను చెప్పలేదు. భారత జాతి కంఠమున సంబంధించిన క్షేత్ర సమయములయందు మాత్రము జాతీయ రాజకీయములయందు పొల్లొని, దేశ గౌరవ రక్షణకు బాగులయై నిలబడువలెనని గోరుచున్నాను. చెన్నపురియునకు తీమాత్రము జేయబలరా?

అధ్యక్షులు యువకుల సుద్బోధించి నడిపిన రెండవ విషయము, నిర్బంధ వ్యాయామము పరిమిత శిక్షణామూల గురించి భారత విద్యార్థులందరూ, సైనిక శిక్షణను నొందుచు యూనిఫారమును ధరించియున్నయెడల, ఇట్టి క్లిష్ట పరిణామాలయందు, భారతమాతకు జానులయై నిలువవలెనని ఇంతక విన్నవించు సుద్బోధించ వలసిన అవసరముండెడిదిగాదు. క్రతిశాసకజేతము నందును, కలాకాలబో యువకులకు నిర్బంధవ్యాయామము పరిమిత శిక్షణమును అందుచున్నారు. కాని, మన క్రథర్తము వారమాత్రము మన యువకుల కిట్టి శిక్షణమును నిరాకరించుచున్నారు. ఈ తోపనమున పరిమించు భారతీయుల క్రథమ

కర్తవ్యము. భారతీయుల ఆత్మగౌరవ పరమార్థముగాను ఇది ప్రథమ పర్యాయము.

అధ్యక్షుడు ముగించుచు సంఘమును పంపు బహిష్కారము కోరవలయును అని గుర్తు వేసి యీ బహిష్కారము కొద్దరని యొక గళము వందల కంటెను విచిత్రమును వందలకు వ్యాపించియున్నది. ఇట్టి వందలకును నమ్మవారు గూడ కొందరుంటుంటున్నారని అభ్యర్థకర్తలు అన్నది. ఆ కోరవలయునట్టి కొట్టలుంటున్నట్లు. ఆ విషయము భయపడక కర్తవ్యమును చేసినట్లును సంపూర్ణముగా కాంతముగ నొనర్చుటకు మేము కావలసివచ్చినట్లును వుండునట్లును అన్నాము. అటుగాక కొట్టలయే ఇరుగుపొరుగులు. ఇకపైనే నియమించబడిన "బహిష్కారము" "గుండాల" వచ్చి కొట్టలయే అనుకొనుదు. అప్పటికిని మన ధర్మమే "గుండాల" అని మి బాటియోద్యమమును వదలుకొని పారిపోయెదరా? లేక నిలిచి చెల్లలనై నవలెనని మీ పర్యవేక్షణమును నిలువజేయుకొనెదరా? యువకుల మీ రెటులచేసినను వృద్ధుడనగు నేను మాత్రము పారిపోను. పారిపోవున కగ్రభాగమున నేను నిలిచి అరెస్టుల నన్నిటిని నేను తీసెదను. నాతరువాతనే ఇంకెవరైనను చెల్లుల తీసవలసి వచ్చును. ధైర్యము, సాహసము, హింసాభవములే నిది పర్యవేక్షణము సాధింపజాలము. 18-వ తేదీ కరీకులయందు చెన్నపురి యువకులు ఎటుల ప్రవర్తించెదలో బాడవలసి యున్నది.

పిమ్మట తీర్మానములపై చర్చ జరిగెను. ఈ క్రింది తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడెను.

తీర్మానములు

అధ్యక్షుడు ప్రతిపాదించగా తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ అందరేదీ అనుకొనిరి.

1. లాలా లజపతిరాయ, పండిత గోపభద్రచాను, ముగ్ధులు గాంధీ, పండిత కె. డి. కామ్రే, శ్రీ దక్షిణాం గోపాలకృష్ణయ్యగార్లు మరలములకు విచారించుచు, యీ పథకము వారి కలుంబుములకు సంతాపము చెల్లుచున్నార.

2. "బొంబాయి అల్లరుల సంఘమున గతవారము అచ్చటి యువకులతోనైన నేమను యీ పథకము ప్రకటించుచు దేశ సంతకముగ నేనెవరయిన ప్రాంతముల గోల్పోయిన ధీమతుల యువకుల పరమమునై సంతాపము చెల్లుచు— అధ్యక్షుడు వారి త్యాగమును ప్రకటించుచున్నార."

సైమనుకమిషను బహిష్కారము

"ప్రతి యువకుడును నైమను బహిష్కారమునందు పాల్గొని పాపవారము ఇరుగుపొరుగు బహిష్కార ప్రబోధమును ఇయ్యవలెనని నొనర్చు తోడ్పడవలెనని యీ పథకము గోరుచున్నాడు."

ఎ. ఎల్. పాండ్య—ప్రతిపాదకులు.

ఎస్. కృష్ణ—అనువాదకులు.

గుజరాతు విద్యార్థులు

4. గుజరాతు విద్యార్థులు తమ హక్కులను సాధించుటకై చేసిన కృషికి యీ పథకము అభినందించుచు తమసంతోషమును తెల్పుచున్నాడు.

సి. గోపాలచంద్రాచారి—ప్రతిపాదకులు.

మ. బ్రహ్మగంగాధర—అనువాదకులు.

బి. వీ. రామస్వామిగారు—బలపరచినవారు

ఎ. ఆర్. సి. ఆచారిగారు.

నిర్మాణకార్యక్రమము

5. భారతదేశీయ మహాసభవారు యీ సంవత్సరము నిర్మించిన సాంఘిక నిర్మాణకార్యక్రమమును యీ పథకము సంగీకరించుచున్నాడు.

ఎ. ఆర్. సి. ఆచారిగారు—ప్రతిపాదకులు.

ఆర్. లక్ష్మీరత్నగారు—అనువాదకులు.

ఆర్. పార్థసారథిగారు—బలపరచినవారు.

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము

6. "యీ పథకము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే భారత దేశ ఆదర్శముగ సంగీకరించుచు, దేశములోని యువకులందరూ దేశవాస్యములైతే తమ కృషి చేయవలెనని హెచ్చరించుచున్నాడు."

గోపాలకృష్ణగారు—ప్రతిపాదకులు.

మ. బ్రహ్మగంగాధర,

రామస్వామిగారు.

బలపరచినవారు.

నారిమనుగారి సందేశము

ఈసభ. కథకులుగ నన్నకొనబడి అనివార్యముగ కారణములచే రాజకీయపాఠము కె. ఎఫ్. నారాయణగారు సమాజ కే విజయము గోరుచు ప్రాసినలేఖ పఠనంబడెను.

శ్రీనివాసయ్యంగారు

"ధైర్యము-నిగ్రహము" తా నీదివర కనేకకార్యములు నుడిసినటులనే, ఈరెండును కార్యసాధనకు ప్రధానావశ్యకములని శ్రీనివాసయ్యంగారు నుడిచిరి. ఈగుణములేనని, ఎట్టికార్యమును సాధ్యముగాదు. 18 వ తేదీన, సంఘము కమి

షను బహిష్కార సంధర్భమున మదరాసు పౌరులకు గల "ధైర్య-నిగ్రహము"ని పరిశీలించెదను. ఆనవన బహిష్కార వాదుల తోడ్పడి విద్యుత్తులకరాదు. ఏమకామును మూలములని నదని బలవంతపెట్టరాదు. ప్రతివారును సంపూర్ణ పాతకాలము తమ విద్యుత్తును భావించునటుల కాంతవనముతో (ప్రాత్య హింసవలెను. చెన్నపురి పౌరుల కాదినమున తమ బాధ్యతలు బాగుగ చేరియునని నమ్ముచున్నాను. అధికారము, నిషేధపు టు తరువుల గావించిన యెడల కాంగ్రెసువాదులు వానిని ధిక్కరించి తీరవలెను.

సంఘమును సంఘబహిష్కారము, భారతదేశమున కంత కను సంబంధించిన, జాతీయత్య గౌరవమునపు, దేశమునందన్ని కత్తులును సయమును కమిషనును బహిష్కరించెను. జన్మకపుత్రము వారు ఇటీవల తమ నిశ్చయమును మార్చుకొనుట కొనసొందు. వారు గూడ ఇటీవలవరకును, నైమను సంఘమును బహిష్కరించవలెననియే ప్రకటించుచుండిరి. హిందువులు మహమ్మదీయులు, బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేతరులు, ఆరాలగోపాలము నైమను కమిషనును బహిష్కరించుట తమ తదితరకర్మముగ జరిగింపవలెను.

బహిష్కారప్రముల గోడలపై

నంటింప నిరాకరించుట

శ్రీనివాస అయ్యంగారు ప్రపంగసందర్భమున, "నైమను బహిష్కారప్రములను, ముగించి గోడలపై నంటించుటకు చెన్నపురిలోని "బిల్-హిస్టింగు కంపెనీలు" మూడును నిరాకరించినది చెల్లుచు, దెబ్బకుడ వారి నాగరింకకాలక పోయెననియు, పోలిక అధికారులకు వారంకగా లేవనవలసిన అవు పరమముయొ అభ్యర్థముగ నున్నదనియు నుడిచిరి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ముగించుచు, 18-వ తేదీన కగరమున సంపూర్ణముగ పాతకాలము ఇరగవలెననియు దుకాణములను, వార్తాపత్రికా కార్యాలయములను మూయవలెననియు ఉదయం 7 గంటలకు నేపియును పొరకొనదు ఇరుగు పర్యయందు ఊరే గింపునందును ప్రతివారును పాల్గొనవలెననియు నుడిచిరి.

ప్రకాశం పంతులుగారు

శ్రీయ్యక, ప్రకాశంపంతులుగారు పిమ్మట నువ్వనించుచు, నైమను సంఘమువారు వచ్చుట కింకను రెండుదినముల కంటే ఎక్కువ వ్యవధిలేక పోయినను, వారకప్పుడు వచ్చుననియు ఏమార్గమున గొనిపోవుట ననియును ఇంకను ప్రకటించబడక పోవుటను బాడ-ప్రజల బహిష్కార కృతకీర్త్యముయొక్క ప్రభావము ప్రభుత్వమువారికి బాగుగ చేరినదివలెయు నున్నవగుచున్నదని నుడిచిరి. కాకపోతేను వా రా సంఘమున కర్పించవలసిన, స్వాగతకరమును గురించి నుడువుచు, ఇప్పుడే నను, దాని వర్షించు నుద్దేశమును వదలుకొనవలసిన దని రామ స్వామియెడలియారగారిని గోరిరి. మదరాసు మొలలునంటి అంగ్లో హైందవ పత్రికచే గూడ తీవ్రముగ ఖండింపబడిన స్వాగతకరము వర్షించుటవలన ఎవరికి గౌరవముగ ప్రకృించిరి. 18 వ తేదీన, ప్రతి విద్యార్థి యును కలకాలము వచ్చి తీరవలెనని ఉత్తరవు చేయుచు, రాజధాని కలకాలాధ్యక్షుడును ప్రెస్ కగా రు గావించిన యీ తరువును గురించి ప్రకాశంపంతులుగారు మాటలాడుచు, కలకాలము పోకండుటకు ప్రతి విద్యార్థికిని హక్కుగల దనియు నుడిచి, ఇట్టి అధికారికంకకర్త్యమునె డల గుజరాతు కలకాల విద్యార్థులు ఇయ్యవలెనని సాగించిన పోరాటము, చెన్నపురి విద్యార్థుల కాదర్శముగ నుండవలసిన ప్రబోధించిరి.

శ్రీస్తవకలాధ్యక్షుని విచిత్రచర్య

గో. శేవవరపు రామచానుపంతులుగారు, పిమ్మట ప్రసంగించుచు, భారతయువకులందు జాతీయభావము, దేశభి మానము గలగకుండ చేయుటకను బ్రిటిషు పరిపాలకులను వారి యనుచరులను అలాదిగా తంత్రాంగ మొనర్చుచున్న విషయము ను డిచి, ఆ తంత్రాంగ విమర్శిని సాగుచు నీ యున్నదనియు ఆం డెటిమార్కును కలగలేదనియు నుడిచిరి. అందు నిదర్శనముగ, ఈ యుదయమున, శ్రీస్తవ కలాధ్యక్షుడు గావించిన విచిత్రచర్యను దాహరించిరి. శ్రీస్తవవిద్యార్థి కపరిగ్గున వార్షి కొత్తను మీరినమున ఇరుగుపొరుగులందు దిను. ఆ యుత్తవ కార్యక్రమము సందర్భమున అగ్యత్తువహించి కి. శే. లాలా లజపతి రాయగారి విచిత్రమును బహిరంగపరచుటకు విద్యార్థులు తన నాహ్విరించిరి. అందుకు తా సంగీకరించెను. శ్రీస్తవ కలాధ్యక్షులకు దాక్షుడు హనుగారు ఈ ప్రాతకాల ముననే తన గృహమునకు వచ్చి "నైమను బహిష్కార డిజి ప్టి యందు మీరు గూడ సంతక మొనర్చినటుల చేరిననది. లజపతి రాయగారు, నైమను బహిష్కారము సందర్భమున చెల్లులు తినిరి గనుక, వారి విచిత్రము ప్రదర్శనోత్సవము సందర్భమున అనివయమునుగుంచి మీరేమైన చెప్పవలసి రావచ్చును. కాని మాకళాకాలమున దట్టిరాజకీయముల కపకాక మొనకాలము" అని నుడిచెను. "మీవిద్యార్థులు నన్నాహ్విరించినపుడు, ఎట్టివర టులను చేరినయిండ్లలేదు. మీ రిప్పు డట్టివరటుల విధించినను నీ సంగీకరింకకాలము, నాకత్తుడేమిలోచిన నది చెప్పెదను.

ముందుగా నే నెట్టిప్రాచీ యువకులను" అని తాను ప్రత్యుత్తర మొనగెను.

అంబునయెడల, పభా కార్యక్రమమునందే లజపతి రాయ విచిత్రము ప్రదర్శనమును తొలగించెదనని నుడిచి చెల్లెను. కార్యక్రమమునందే దట్టిమాత్యు గావించినను నేను వెల్లితీరెదను. విదేశీయపరిపాలకులు, భారత యువకులకు అభ్యగౌరవ ము, స్వదేశభిమానము గలగకుండచేసి విదేశీయ వ్యాపారమున నుండుటకు సెల్ 1800 వ నెట్టి తంత్రమును ప్రారంభించి ఇంకను దానినే సాగించుచున్నారనుట కిది నిదర్శనము. భారత యువకు లట్టి విదేశీయవ్యాపార మునసరిగిరిని తొల గిండుకొని, స్వదేశీయోద్యమమునకు పునాదుల నిర్మింపవలసిన స్థితి వచ్చినది.

శ్రీస్తవ కలాధ్యక్షుని విచిత్ర చర్య అంతటితో ముగియలేదు. బ్రాహ్మణేతరవిద్యార్థులు కొందరు గలరు. వారికిని, బ్రాహ్మణులగు మీ రాజకీయముల కును కలియదల" అని అకడనెను. "మీరు నుడిచిన ఈ వాక్య మును నేను నమ్మును. మీ రాసగువిద్యలో బ్రాహ్మణవిద్య యనియు బ్రాహ్మణేతరవిద్య యనియు విభేదమున్నదా? అట్లే రాజకీయములలోగూడ బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర తరగతులు లేవు. బ్రాహ్మణులు ఎంతదేశభిమానులో బ్రాహ్మణేతరులు గూడ అంతదేశభిమానులే" అని నేను నుడిచిరి. మనయువ కులమునములు ఈవిధముగ జరగవలెనున్నది. ఇట్టివారి మాటల వివర, మన యువకులు, దేశీయ నాయకులు చూపిన మా ర్గము ననుసరించెదనని నమ్ముచున్నాను.

పిమ్మట అధ్యక్షుడు, బొంబాయినుండి వారినుకొనగాను పథకధర్మత సహించుటకు రాబుదికి చింతించుచు, యువ జనమహాసభకు నిజయును నాసించుచు వసిన సందేశమును పదిచిరి.

ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు మధ్యాహ్నపుర్యయ్య ఆత్మహరి గోవిందాచారిగార్లు యువకుల సుద్ధాభివృద్ధిపిమ్మట సందేశాతరధ్యవములతో పథ ముగిసెను.

నర్సారావుపేట డి. ము. కోర్టులో

O. S. No. 920/1928

వాది:—కఫిలవాయి పున్నయ్యగారు.

ప్రతివాది:—బచ్చకొటయ్య

యీ నెంబరులోని వాదిప్రతివాదిపైని ఖాతా తెలుసుబట్టి రు 145-8-0 కు దావా దాఖలు చేయ గా ప్రతివాదికి నోటీసునిమిత్తం 21-2-29 తేదీని వాగ్దానముగ నుగ్రు గనుక ఆక్షేపణలు కోర్టువారికి మన అంతు నుడిచినదని యిందుమూలముగా తెలు పడ

టి. యస్. యల్. నారాయణ
17-2-29 వాది తరపు స్టే డరు

నో టీ సు

తెనాలి పిన్. డి. ము. కోర్టులో

O. S. 418/1922; E.P. /1928

వాది:—దీవి సీలాది.

ప్రతివాది:—సుంకర లింగయ్య కొడుకు పు

న్నయ్యకు తెలియజేయునది యేమనగా.

సీతాలాకు జప్తు అయిన సీరానికి శత్రు వరటులు నిర్ణయించుటకున్నా పదరాశియందు సీకుల హక్కులు తెలి గల కట్టలు తవ్వెలా, టైటిల్ డిక్ల్యునగయిరా దస్తావేజులు దాఖలుచేయుటకును శలంకాలముందు ధరావరుతేకుండా వాని శలంకాట పెట్టుచుని పొటయెత్తును డిక్లీ యొత్తంలో చెల్లుపెట్టుకొనుటకున్నా వాని కోరుచున్నందున పదరు అన్ని విషయములకు ఆక్షేపణలు తెల్పుకొనుటకు ది 18-2-29 తేదీకి నాంబాదాయుబడిగి గనుక తెలియచేయజమెనది.

యల్. రామకృష్ణయ్య,
11-2-29. వాదిపక్షం.

గవేరియ

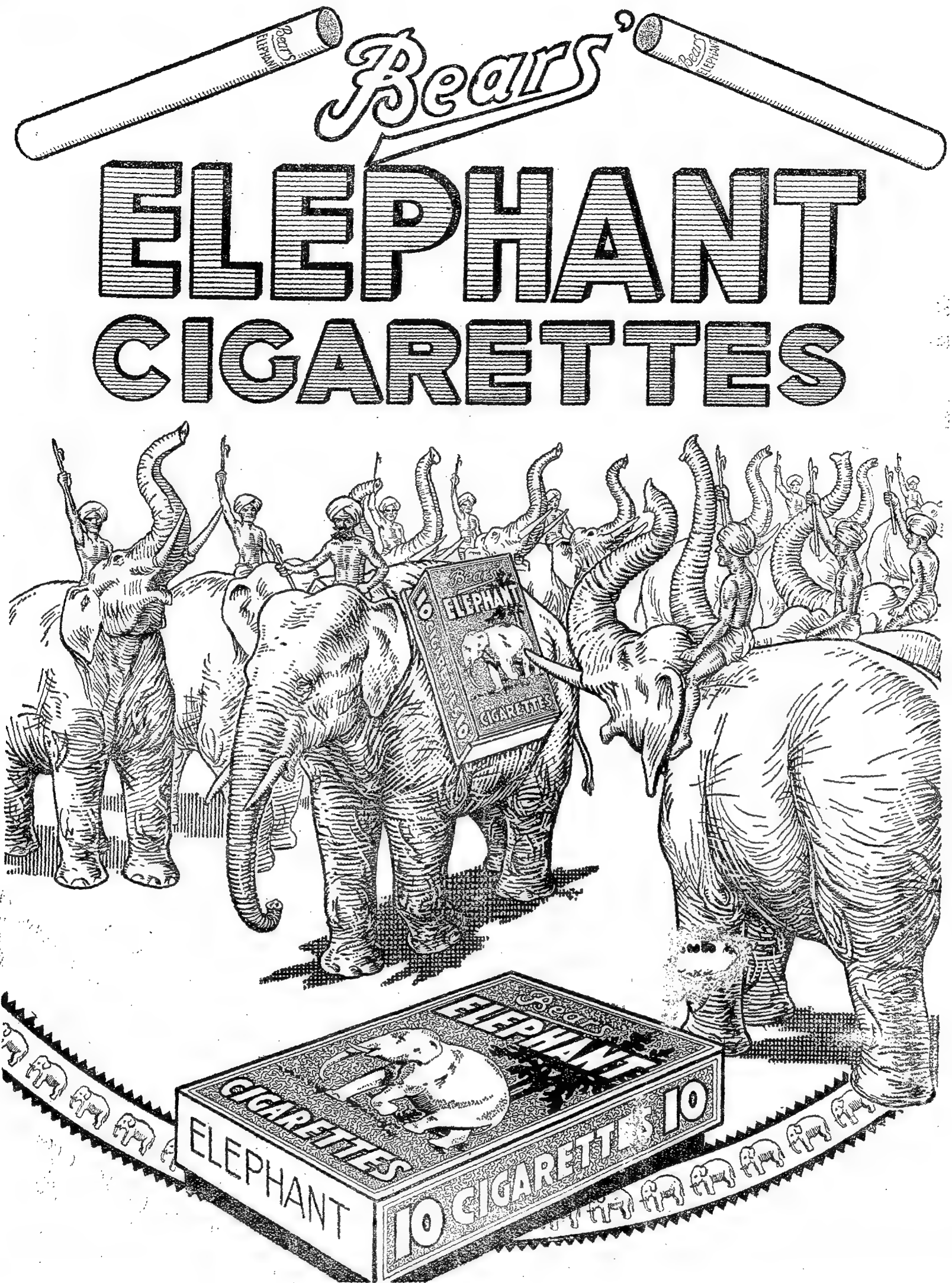
ప్రెంచి గవేరియ మిక్ నెరు అను మందు నెగకోగము.

పుర్రగమున్ను. పెంటసేగుమునకుబడి బాధరగను. మంట, చులుకు, ప్రచించుటలకును. గవేరియ లీజులులను కంకతేనీ, దీర్చించిన నెగకోగమును అంతరము లేకుండ మాన్యును. పత్త ములేదు. 16 ప్రాముల ప్రావము 8 కోరాలకు, పెరు 2-8-0 జి. పి. గ. రు 8. ఈమందు గోదావరి రైలుస్టేషన్ వద్ద వారి గ్రామఫోను సామ్రాజ్యముడ అమ్మును.

టి. సాంబాబ్రదర్సు, ఇన్స్పెక్టరు పేట

పి. శి.వి. అండు కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం. పెరిచేపి, నల్లూరు జిల్లా

ప్రైమా ఫోనులు

మంచి ధ్వనిగల మొదటితరగతి ఫోనులు

ప్రైమాఫోను టేబిలు గ్రాండ్స్ కిమి అవకాశమును సమీకరించు నిలుపుకొనుచున్నవి. అదర్థ గృహములం దుండుకొనుటకు తగిన అదర్థనిలుపునైన ఫోనులని అనేకులే అంగీకరించుచున్నది. యంత్రకాస్త్ర సమృద్ధి, తాప రహితమైన మోటారులతో నిర్మితమగుచున్నది. వాసికెక్కిన నాడికి టోకారము, విస్తారమైన విద్యుత్ సౌండ్, చేబరులు, మంచి మెటలు సౌండ్లు వాక్కులు గలిగి చక్కని శబ్దములను ప్రేక్షకులకు ఫోనులను ఘనము నిలుపు కొనుచున్నవి.

డబుల్ స్పీకరు నెం. 10½ మోడలు రూ. 100.

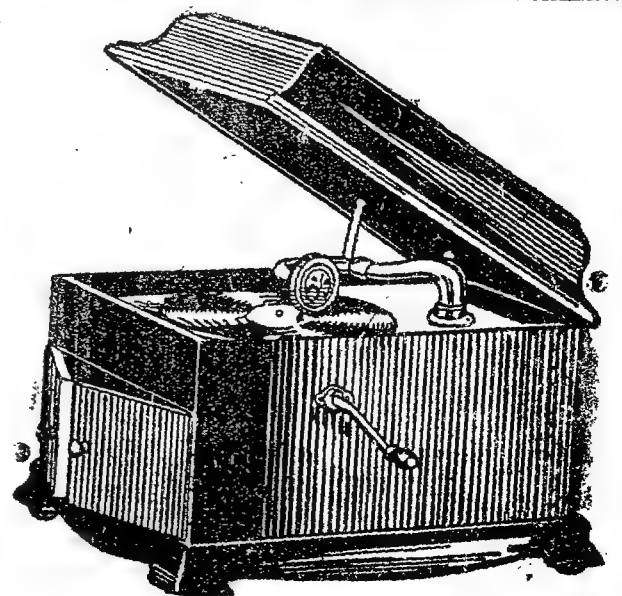
ఇండియా, బర్మా, శిలానలం దేశై త్వస్థేనకైనను, ఏ శత్రు స్థమునైనను నుండుచునేడ పాఠమును. నలయువారికి కేటలాగు వంతులు.

5409

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:—

BOMBAY PHONO GENERAL AGENCY,

520-22-24, Kalbadevi Road, Bombay.

Telegraphic Address "PRIMAPHONE". 3.

మదరాసు హైకోర్టు తీర్పులు

గొల్లపూడి శివరామకృష్ణశాస్త్రిగారు
హైకోర్టు అడ్వకేటు, కచ్చేరీకోడ్డు, మైసూరు

(1) ఒక క్లయంటు దగ్గర నుంచి నకిలీ తీసికొనిన (కానూ, లేక బహుమానము) ఎట్టిసందర్భములలో చెల్లునకి ఎట్టి సందర్భములలో చెల్లునకి అనుచున్నది, గా. హ్యా. రా. కేసు, బాక్సు గార్ల చే తీర్చిదిద్దబడిన, అందరూ ప్రాప్తమయ్యే ఉన్నత న్యాయస్థానముగా రుణ వసూలు, వారి క్లయంటు అనుబంధములు చెల్లవల్సి బహిష్కారము బంధువులైన లక్ష్మీదేవమ్మగారు 18 ఎకరముల మాగాణిభూమిని, నీటికాదు, తమచేసిన పహాయములకు కృతజ్ఞతగా, గొల్లపూడి శివరామకృష్ణశాస్త్రిగారు (కానీకొనిన పెట్టికొంటు ప్రస్తావనలో ఈ 18 ఎకరములు స్వ. ప్రస్తుతపాపాలో కాలవ(తరివాకి చెందుటలుగా, అతలుంబువారందరూ ఏర్పాటుచేసికొని నకిలీకానికి ఆధారము పూర్వీకము కానందున, భూమి పూర్వీకమునకు వారూ దావా చేసి బంధువుల సహకారముతో లక్ష్మీదేవమ్మగారికి ఉండిన ఆస్తిలో ఈ 18 ఎకరములు చాలా కొద్దిభాగమనియు, ఈ బహుమానము తీసికొనబడెనందు అమెమీద ఎట్టి ఒత్తిడినీ న్యాయస్థానము కలుగజేయలేదనియు, అమె న్యాయస్థానంలో ఈ గొల్లపూడి శివరామకృష్ణశాస్త్రిగారు నకిలీచేసిన, తరివాదులు హైకోర్టు అప్పీలుచేసిరి.

గా. హ్యా. ల. నకిలీ క్లయంటును ఎట్టి ఒత్తిడినందరూ ప్రాప్తమయ్యే, వారిద్దరికీ సాధారణముగా ఉండు సంబంధమును జటిలము అగొల్పే స్వభావంలో చేయబడలేదని అనుమానము వదలకుననియు, అట్టి అనుమానము లేకుండా, క్లయంటు(నకిలీకా) నిష్పక్షపాతముతో అతనిచేసిన ఇతరుల సహకారము పొందితాను చేయవలసి ముందరిని సహకారమునందుట ఈ గొల్లపూడి శివరామకృష్ణశాస్త్రిగారు రుణవసూలు చేయవలసియున్నదనియు, న్యాయస్థానము ఇతరుల సహకారమున లక్ష్మీదేవమ్మగారిని కోరినట్లు రుణవసూలు చేసినది, లక్ష్మీదేవమ్మగారు స్వతః ఇతరులను దానచేయవలసి గొల్లపూడి శివరామకృష్ణశాస్త్రిగారు సంక్రమించలేదనియు, అంతరంగ క్లయంటుల పక్షము లాభముపొంద

దినముల వచ్చిన అనుమానము! వారి సాక్ష్యములను తీసివేయబడలేదనియు, అందుచేత గొల్లపూడి శివరామకృష్ణశాస్త్రిగారు అప్పీలును అంగీకరించిరి. యె. యస్. 218 ఆఫ్ 1927.

2. ప్రిలిమినరీ డిక్రీమీద అప్పీలు చేసినంతమాత్రముచే, ఆడిక్రీని పూర్తిచేసిన కోర్టుకు పైసలు డిక్రీపూర్తిచేసే హక్కు లేదు. అప్పీలుకోర్టు గా "నీ ఆర్డరు" వంటిదేవు, మొదటికోర్టు పైసలు డిక్రీపూర్తిచేయవలసి చెప్పబడును. యె. యస్. 824 ఆఫ్ 1928, 425 ఆఫ్ 1927, సి. ఆర్. సి. 1729 ఆఫ్ 1927.

3. కడప మునిసిపాలిటీవారు యె. యస్. యం. రైల్వే కంపెనీ వారిపై "ప్రావీట్ ట్యాక్స్" విధించిరి. రైల్వే కంపెనీ అసమ్మత ప్రావీట్ కంట్రీ, అసమ్మత రాజ్యములకు కడప మునిసిపాలిటీవారు దావా చేసిరి. ఆదావా హైకోర్టు జరిగిన పండుకు ప్రావీట్ చేయబడినది. గా. హ్యా. త్రి. ని. వా. స. ఆ. యం. గా. హ. వా. ది. కి. అనుమానముచేసిరి. మునిసిపాలిటీవారు ఇద్దరు జడ్జిలకు అప్పీలు చేసిరి. ఆ అప్పీలు గా. హ్యా. ప్రధాన న్యాయమూర్తి, గా. హ్యా. అసంకల్పన అయ్యన గార్లందరి విచారణకు వచ్చెను. న్యాయమూర్తులు, గా. హ్యా. త్రి. ని. వా. స. ఆ. యం. గా. హ. అభిప్రాయములో ఏకభావము, జిల్లా మునిసిపాలిటీల అక్రమ రైల్వే కంపెనీలను గూర్చి ఎట్టి ప్రావీట్ చేయవలసి లేదనియు, ఇండియన్ రైల్వే అక్రమ 185 వ సెక్షన్ కంట్రీ ఇండియా క్రమరహిత పూర్తిచేసిన నోటిఫికేషన్ చెల్లదనియు, అందుచేత క్రమరహిత మునిసిపాలిటీల అక్రమ రైల్వే కంపెనీ వారిపై పన్ను విధించుటకు, మునిసిపాలిటీకి అధికారము లేదనియు తీర్చిదిద్దెను. యె. యస్. యె. 85 ఆఫ్ 1927.

4. "ఏ" అను ఆమె "బి" అడవారికి తాను వ్రాసియు వున్న విశ్రాంతిస్తానేనా నామకం వ్రాయబడినదియు, తన కేంద్రభూమిన్నూ మట్టలేదనియు, అందుచేత చెల్లదనియు, అదస్తానేనా ఆమె అప్పీలు చేసినది చెంట్లనే పూర్వీకమునకు పోయేయెడల, క్రమమైనవర్గ చేయబడుననియు నోటిఫికేషన్ ఇచ్చెను. "ఏ" పై నోటిఫికేషన్ జారీచేసి, నోటిఫికేషన్ సంగతులు ఇబ్బందులు చెప్పెను, "ఏ" జమ్మ, "బి" అను వారికిని అక్రమమైన సంబంధము ఉన్నదనియు, "బి" యొక్క బోధచే పై నోటిఫికేషన్ ఇవ్వబడినదియు మొదలగు సంగతులు వ్రాసెను. "బి" నోటిఫికేషన్ వ్రాసిన హాజరునకు, ఆమె "ఏ" మానవత్వమునకు, (దిఫమెషన్) క్రిమినల్ చార్జ్ ఇచ్చెను. సబ్జిడివిజన్ మేజిస్ట్రేటు బి. కి. రి. రూ. హా. జరి

మానా విధించెను. హైకోర్టు రిజిస్ట్రేషన్ పెట్టినది చాటుచేయగా, గా. హ్యా. అడ్వకేటుగా, ఏ. కన్న, సి. కిన్నె అట్టి సంబంధము వున్నప్పటికినీ నోటిఫికేషన్ జారీచేసిన పదనా రించవలసిన అవసరము లేదనినీ, ఏ. యొక్క నోటిఫికేషన్ హాజరునకు చేసిరి అది జరగానుకాదనియు, క్రిమినల్ చార్జ్ బి. కి. జరిమానాతోటతో సరిగానే తీర్చిదిద్దెను, పరిష్కారించి పెట్టినది కోర్టు తీసికొని, కి. కి. 279 ఆఫ్. 1928.

5. ఒక డిక్రీ అమలుకై, డిక్రీ పూర్తిచేసిన కోర్టు నుంచి ముయికోర్టుకు ప్రావీట్ చేయవలసి నిబంధించి జరగోడు 89 వ సెక్షన్ కంట్రీ పెట్టినది చెల్లెను. ఆ పెట్టినది ప్రతివాదులకు నోటిఫికేషన్ ఇవ్వబడినది. గా. హ్యా. వారు హాజరై తమ అబ్జక్షన్లు చెప్పకొనలేదుగాన పెట్టినదికోరిన (కారందీక్రీ) ప్రావీట్ చేసిరి. రెండవకోర్టులో, డిక్రీ నోటిఫికేషన్ అమలుకై "ఎక్స్ క్యూషన్ పెట్టినది" చాటు చేసెను ఈ పెట్టినదిలో ప్రతివాదులు, డిక్రీ అమలుకై కాలిఫర్నియా కంట్రీచేయవలసియు, డిక్రీ మొత్తము తొలగిస్తే డిక్రీ హాజరుకు ఇచ్చివేయబడినదియు మొదలగు అబ్జక్షన్లు చెల్లెరి. గా. హ్యా. మాధవను నాయకు, బాక్సునూర్లు. ప్రతివాదులు తమ అబ్జక్షన్లు డిక్రీ ప్రావీట్ పెట్టినదితో తమకు నోటిఫికేషన్లు పై చెప్పియుండవలసినదియు, అప్పుడు ఈ అబ్జక్షన్లు తీసికోవలసియు సాక్ష్యము వారు డిక్రీ అమలు జరుపలేదనినది పరిష్కారించినదియు ఇప్పుడు ఆకరిష్కరించవలసిన విషయమును పునః విచారించుటకు నీయలేదనియు దావాలకు రిన్ జాడికేటా (పునర్విచారణ మాడదను నూర్తము) ఉన్నట్లే ఎక్స్ క్యూషన్ ప్రావీట్ చేయవలసి మాదా "రిన్ జాడికేటా" ఉన్నదనియు తీర్చిదిద్దెను (ప్రతివాదుల అబ్జక్షన్లు తీసికొనిరి. సి. యం. యె. 487 ఆఫ్ 1927.

6. కొన్ని ఈశాన్య గవర్నమెంటువారిచే "లాండు ఆక్విజిషన్ ఆక్టు" కంట్రీ తీసికొనబడి కాంక్ష చేయవలసి ఇవ్వబడినది, ఆమెత్తము ఈశాన్య గవర్నమెంటువారిచే రాయలు తమకు జిరావీటీ హక్కులు వుండుటచే ఈశాన్య గవర్నమెంటువారిచే మేల్కొని మడివారముల ధరలనుబట్టి కాంక్ష చేయవలసియు భూగిరిచేయవలసియు వాసిందిరి. సర్కార్ నేలు జడ్జి రాయలుకు జిరావీటీ హక్కులు లేవని మొత్తము ఈశాన్య గవర్నమెంటువారిచే తీర్చిదిద్దెను. ఈ తీర్పు రాయలు హైకోర్టుకు అప్పీలుచేసిరి. గా. హ్యా. దేవదాసు, బాక్సునూర్లు, గవర్న

ఈ రెండు విశేషాంశములు చివరే లెట్ ట్రక్కులను

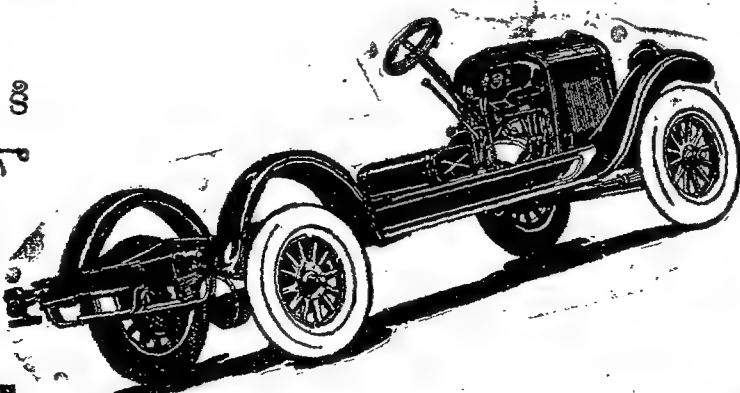
అప్రమానమైనవిగా యొనర్చుచున్నవి

ధర రు 2,195

యఫ్. ఓ. ఆర్. మదరాసు

చివరే లెట్ ట్రక్కులు బొంబాయిలో తయారై, అచ్చటనే డిస్ట్రీట్రాకులమీద పరిశీలనబడుట తక్కువ ఖర్చులో కొనదలచిన వార్లందరకు నమ్మకమును గలిగించుచున్నది. చివరే లెట్ నందు రెండు విశేషములు గలవు. ధరమాది, ఒక మారు పరిశీలించి చూడుడు.

వెంటనే
డెలివరీకి
సిద్ధముగా
నున్నవి

4 చక్రముల
బ్రేకులు
ఎక్కువ నిరసాయమును,
రక్షణను గలిగించును.

4 స్పీడ్స్
ఫార్వర్డ్
మిట్టపల్లపు రోడ్లమీదను, ఏటవాలుగా
పోవునప్పుడు ఎక్కువ పవర్ ను సప్లయిచేయును.
ఇంజనుకు ఎక్కువ ఒత్తిడిగలుగ నీయును. రిపేర్లు
చాలావరకు తగ్గిపోవును.

మద్రాసు. సింప్సన్ అండు కో, లిమిటెడ్ ఉదకమండలం.

మొంటుకును భూమిగలవారికిని భూమికిమీకును గూట్టి వచ్చే వివాదములను పరిష్కరించే తీర్పునే "ఎవార్డు" అందుచేయును. భూమికిమీకునుగూట్టి ఎట్టివివాదములేక గవర్న మెంటుఇచ్చిన కాంపెన్సేషను మాకులావలెనని ఒకరున్ను, మాకులావలెనని పురియొకరున్ను, పొట్టాదినదానిపైచేసి తీర్పు "ఎవార్డు" కాదన యు, మామూలుగా పార్టీలమధ్య వివాదములను తీర్మానించే డిక్రీయే అనునదియు తీర్మానించిరి. డిక్రీఅయితే కాంపెన్సేషను మొత్తము రు 5000 లకు తక్కువగాబట్టి జిల్లాకోర్టుకు అప్పీలుచేసియుండవలసిన దనియు, హైకోర్టుకు అప్పీలులేదనియు తీర్మానించిరి. యన్. ఆర్. 7958, 7971, 7974 ఆఫ్ 1927.

(7) త న భా పెట్టిన వారు, త న భా వా క తీర్పుని మి త్తం, త న భా మొ త్త ము న కు "చెక్కు" వ్రాసి తీసికొని వెళ్లెను. త న భా పెట్టించు కున్న వారు, "నాకు చెక్కు అక్కరలేదు, రొక్కమీ కావలెను" అని చెప్పలేదు. "నీకు చెక్కు తీసుకొనునది లేదు" అని చెప్పుకు చేసెను. గో! శ్యా! వాలకు, తిరువెంకటాచార్యులుగార్లు, తనభా పెట్టించుకున్నవారు "చెక్కు" వద్దని అధ్యంతరపెట్టక "రొక్కమీ పుచ్చుకోవని చెప్పబడెక, తనభా పెట్టినవారు చేసిన "పెండరు" పరియైనదేఅనియు, తనభా పెట్టించుకున్నవారికి ఆ లేదనంది విడిగోరే హక్కులేదనియు తీర్మానించిరి. సి. సి. సి. ఎ. 28 ఆఫ్ 1927.

(8) ఒకడిక్రీ అయితలో, క్రతివాదిపేరున్న ఒకస్వాధీనపు తనభా హక్కులను జప్తుచేయవలెనంటే, చరాస్తిని జప్తుచేసేబట్టు చేయవలెనాని, సిరాసిజప్తుపదతి కూడదు. అవసరమలేదు. సివిల్ ప్రొసీజునికోడు ఆర్డరు 21, రూలు 46 క్రకారం జప్తు చేయవలెనాని, ఆర్డరు 21 రూలు ౪౬ క్రకారము చేయవలెనాను, గో! శ్యా! ఫిలిప్సుగారు సి. ఆర్. సి. 10 ఆఫ్ 1928.

(9) ఒక మొనకకు, పెన్సిమెంటరీ గార్డియను ఉండగా అతను గార్డియనుగా నుండుటకు నిరాకరించెననిన్ని, మొ

నకు తల్లి లేకుండుటచేతగా చరపోయినదనిన్ని, వాడి ఒక అఫిడవిట్టు దాఖలు చేసి క్రతివాదియైన మొనకకు కోర్టు హెడ్డుక్లాక్కుచ్చు కోర్టుగార్డియనుగా ఏర్పాటు చేయమని కోరెను. కోర్టువాడు హెడ్డుక్లాక్కుచ్చు మొనకు క్రతివాదికి గార్డియను అడ్రెస్లేటను' గా ఏర్పాటుచేసిరి. ఆదావాలో వాది డిక్రీపాం చెను. అస్సాలుకాదా డిక్రీపై, హైకోర్టుకు రివిజను దాఖలుచే యగా, గో! శ్యా! ఫిలిప్సుగారు, వాడి అబద్ధపునంగతులతో అఫిడవిట్టు దాఖలుచేసి కోర్టుగార్డియనును అపాయంబు చేయించెననియు, ఆ అపాయంబుమొంటు చెల్లదనియు, మొనకు ఎన రున్ను రైఫ నెంటు చేయలేదనియు, అందుచేత ఆడిక్రీ చెల్లదనియు తీర్మానించిరి, చావా పునర్విచారణకు పంపిరి. సి. ఆర్. సి. 245 ఫ్ 1928.

(10) డిస్పిక్టు మనసమున, సివిల్ ప్రొసీజునికోడు 151 వ సెక్షనుక్రింద తనకు తప్పని పోషనంతమాత్రముచే తనకు పూర్వము ఆక్టోబర్లో మనసముగా ఉండిన తన పూర్వీకుల ఆ ర కలను మార్చేహక్కులేదు. ఒక మనసముగారు ప్లుంబులలో ఎట్టి వ్యాజ్యకారణమున్ను కనుపించలేదని ఆర్డరు 7 రూలు 11క్రింద రిజక్టుచేసెను. తర్వాతవచ్చిన ముయొక మనసము నొక కటి మనసముత్తరు తప్పని రద్దుచేసి ప్లుంబులు పైలుకోనిది తీసికొనెను. గో! శ్యా! ఫిలిప్సుగారు, వెనుకటి మనసము మొక్క ఆర్డరుపై అప్పీలు ఉండగా, అప్పీలు చేయవచ్చును, 151 సెక్షనుక్రింద వెనుకటి మనసము ఆర్డరును మార్చుటకు మనసము వ్యాతికిన్ నులేదని రెండవ మనసము ఆర్డరును రద్దు చేసిరి. సి. ఆర్. సి. 893 ఆఫ్ 1928.

11. జమిందారీలో ఒకభూమి "ఏ" పేర పట్టా ఉన్నది. "ఏ" అభూమిని "బి"కి అమ్మెను. జమిందారుకు "బి" మీద రెంటుదావావేయటకు అధికార మున్నది. జమిందారుకు పట్టాదారుమీదనే దావావేయవలయుననియు, "బి" పేర పట్టా పుట్టలేదు కాబట్టి "బి"మీద రెంటుదావా చెల్లదనియు వాదించ

బడిను గాని ఆవాదన అంగీకరింపబడలేదు. యన్. యు. 876 ఆఫ్ 1926 గో! శ్యా! జాక్సను, రిలీ గార్లు. 12 "ఏ" అనువాద "బి" తో ఒక కంట్రాక్టు చేసిన కాంట్రాక్టు జరిగినతర్వాత, "బి" కాంట్రాక్టు లేనీలేదనియు కాంట్రాక్టు తాను రెక్కానంచేయవచ్చురలేదనియు చెప్పెను తరువాత, "ఏ" తనకు కాంట్రాక్టుక్రిందవున్న హక్కులను, "సి" అనువారికి ప్రాప్సిచ్చు చేసెను. "బి" కాంట్రాక్టు "బి"చే నయవలెన (అనగా ఒక్కొక్కప్పుడు కారం చేయవని తెలిపినందున) "ఏ"కు కాంట్రాక్టుక్రింద వున్న హక్కులను, "సి"కి ప్రాప్సిచ్చు చే హక్కు ప్రాప్సిచ్చు ఆఫ్ ప్రావర్టీ ఆక్టరు ౪ సెక్షను రివ క్లాగ (క్రకారం లేదనియు వాదించబడినది. గో! శ్యా! వాలకు, యా! నను నాయకుగార్లు వైవాదనను అంగీకరింపక, "ఏ" కు ర హక్కులను ఇకయలక ప్రాప్సిచ్చుచేయు అధికారము "బి" కాంట్రాక్టులేదని "బి" చేసినంత మాత్రముచే పాలేదనియు "సి"కి ఆ కాంట్రాక్టు "స్పెసిఫిక్ రెక్కామెన్సు" కోలేన క్కు వున్నదనియు తీర్మానించిరి. సి. సి. సి. యు. 14 ఆఫ్ 1926.)

సాము వావన్

అగ్రకభస్మము:—అరిమాత్రము, మధుమేహవ నకు ప్రత్యేకయోగము. కింగ్స్ ఫురర తు 1-5 రు 2-8-0. ను వియ్యనిచో సాము వావన్ వాడేయవచ్చు. బుధప్రసాద్:—అజీర్ణము, కడుపునొప్పి, పై క, కూలలు, పరిణామకూలకు (అన్నము జీర్ణమునకు వయ్యరవ్యవ కలగు కడుపునొప్పి) వైశ్రాయానము, మలబద్ధకమునకు తిట్ట 60 మాత్రలు రూ 1 మాత్రమే. వైక్రాంతచంద్రోదయం:—నగ్గ, ఆయావమునకు రామబాగము. తు 1-5 రు 5-0-0. 6 చరకాశ్రమం - నూజవీడు (కృష్ణ)

పియర్స్ సబ్బుతో స్నాన మొనర్చిన దేహము శుభ్రముగా నుండును.

Pears' TRANSPARENT GLYCERINE Soap
Matchless for the Complexion

A. & F. Pears Limited, London, England
Established 1789

Soapmakers to Their Majesties
The King-Emperor & The Queen

వర్గాకిమిడి

(స్వకీయవిలేఖరి)

సంస్థానం గత రెండు సం॥ నుండి మిక్కిలి క్రోధగా కార్యముల నిర్వహించుచు, ప్రభువులయొక్కయు, ప్రజలయొక్కయు ఆపూర్వాశుగ్రహమునకు పాత్రులైన, శ్రీ మారాజావారి ఏజంటు ఎ. డి. క్రాతె బి. సి. ఎస్. గారు ఇంగ్లాండుకు ప్రయాణమై తమ ఉద్యోగమునండి విరమించుకొని 8-2-29 తేదీన మా కట్టణము విడచిరి. ఈ స్థానమున ఎవరు నియమింపబడుదురో తెలియదు.

కాలేజీ:—మొన్న ఫిబ్రవరి మొదటివారములో విద్యా కళామంత్రిగారు కాలేజీని జూచిరి. ప్రెసిడెంట్ పి. జగన్నాథస్వామి ఎం. ఏ. గారు స్వాగతము పలికిరి. ప్రధానమంత్రిగారు కాలేజీని ప్రకటించుచు ప్రజలను ప్రకటన తెచ్చు సేర్పాటుతో శ్రీ వల్లభురాధీశ్వరులు మహాత్మరము కార్యముల నిర్వహించుచున్నారని మిక్కిలి కొనియాడిరి.

కొట్టణ:—శ్రీ గవర్నరుగారి సత్కృతివల్ల ఒక పాశ్చాత్యహాటలలో నాకరులు కొట్టుకొని ఆయాధముల నుడయ్యెడిది. తిరిగి ఎరెన్సుచేయబడ్డారు.

కైకలూరు తాలూకా

(స్వకీయవిలేఖరి)

తాలూకాబోర్డు

ఈ తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు 11-2-29 తేదీన జరిగినవి. 12-2-29 తేదీన తాలూకాబోర్డు అసెంబ్లీలో తాలూకాబోర్డు సభ్యులు అసెంబ్లీ నుండి మరొకరు ఆజ్ఞులు అజీజ్ సాహెబులు జనార్దన్ గుడివాడ రివిన్యా దివిజనులు అసెంబ్లీని ఏ. వారిశలన వోట్లు లెక్కింపబడి ఈదిగువవారు జయము గాంచిన ప్రకటించబడినది తెలియచున్నది. 1 ఉనికిలి పోలింగులో చింతకల్లి అంకప్ప చౌదరిగారు 2 మండవల్లి పోలింగులో గుడివాడ నూర్యకారాయణ శాయకుగారు 3 పెడగొన్నూరు పోలింగులో కాజి లక్ష్మీరాజయ్య చౌదరిగారు 4 కోడలొల్లపాలింగులో చన్నంకెట్టి వెంకయ్యశాయకుగారు 5 కైకలూరు పోలింగులో మాగంటి వెంకటకృష్ణయ్య చౌదరిగారు 6 తాడివాడ పోలింగులో అల్లూరి శుబ్బరాజుగారు 7 కలివెండి పోలింగులో కె. విశ్వనాథమూర్తిగారు 8 కుమ్మరి పోలింగులో అడపాల గోపాలస్వామి శాయకుగారు 9 కైకలూరు పోలింగులో మట్టుపూడి రామాంజనేయులు శాయకుగారు. ఈ 9 ఎలక్షన్ స్థానములనాక 3 శామిశేషను స్థానములు గలవు. ప్రెసిడెంటు పదవికొరకు కావులకు కమ్యూలకు శ్రీమైన పోటీ జరుగజున్నది. శామిశేషను స్థానము లెవరయినవో వారికి అధ్యక్షతదని అభ్యుచును. అందునిది తమ ప్రెసిడెంటులవారు శ్రీమైనకృపిచేయ ప్రారంభించినది తెలియచున్నది.

జమాబంది

ఈ తాలూకా జమాబంది యీ నెల 19 వ తేదీన గుడివాడ దివిజన్ డిప్యూటీ కలెక్టరు మున్సిమహమ్మద్ అబ్దుల్ అజీజ్ సాహెబు జనార్దన్ బి. ఏ. వారిచే ప్రారంభింపబడునని తెలియచున్నది. జమాబందికి రైతులకుగలగు ప్రత్యేక పడుపాము లేమియు గన్పట్టులేదు. జమాబంది వద్ద రద్దుకలది గ్రామలెక్కల ఆడిట్ వద్ద వీర్యవయోజుల బాగుగా నుండునని వలపురు తెలచుచున్నారు.

మద్రాసు హైకోర్టు ఆఫ్

జ్యూడి కేవలనంను

ఇక సాల్వేంసీ - పిటిషను నెం 62/1929 లో

ఇక సాల్వేంట్లు:—సి. కె. నారాయణ అయ్యర్ అండ్ సన్సువారి విషయములో,

ప్రె సుచారిత్రవబడిన ఫర్మనాను 11-2-1929 తేదీన ఇక సాల్వేంట్లుగా తీర్చానెంబడిరి. పదరు ఫర్మనానుల బాకీలు రావలసియున్నవారలు తమ బాకీలను ప్రమాణపత్రములవ్వరా యాక్రింద ఫంక్షను చేసినవారివద్ద తెలుపుకోవలెనని యిందుములముగా తెలియజేయబడునని.

యఫ్. హెచ్. విల్సన్,

ఆఫీసర్ ఆఫ్ ది

నిడదవోలు

(వశ్యమగోదావరిజిల్లా)

బ్రహ్మాండమైన కాంగ్రెసు బహిరంగసభ 10 వ తేదీన శ్రీ మంగిపూడి పురపాలకమండలిగారి అధ్యక్షతన జరిగినది.

శ్రీయతులు చెడకువాడ వెంకటసరసింహంవంతులు బండరు, యర్రమిల్లి మంగయ్యవంతులు బి. యె. బి. యల్. బండరు, మొసలగంటి తిరుమలరావు కాకినాడ, డాక్టరు జగ్గన్న కామ్రై రాజమండ్రి మున్నగువారు గంభీరపశ్చాత్తాపములను గావించిరి.

య బహిరంగసభను సంతకముతో పెట్టిరి. తాలూకా కాంగ్రెసుసభాసభ్యులగు శ్రీ తాడిమిటి కుటుంబరాస్త్రిగారు యీ సభను ప్రస్తుత దేశరాజకీయవర్ధితులను ప్రజలకు కల్పించేవారులై ఏర్పాటుచేసిరి.

య సభకు మంత్రివర్గము (గ్రామవాసులు విచ్చి యుండిరి. శ్రీ డాక్టరు వేలూరరావు వరపు శివుడు శివరావు, కర్లపాలెపు బ్రహ్మానందరావు మున్నగువారున్నా సేడిక్కడ జరిగిన ఆంధ్ర ఇన్స్పెక్షన్ కమిటీ ఏజెంట్ల సమావేశమునకు విచ్చినవారన్నా, సేడిక్కడ సమావేశమైన శోకపరేటిపు యూనియన్ సభ్యులను విచ్చియుండిరి. గ్రామవాసినీ చాళువడి వర్తకులు, కాంగ్రెసువారిలో శ్రీ డాక్టరు రామమూర్తి, వెంకట్రావు, శుబ్బారావు మున్నగువారున్నా చాలమంది రైతులున్నా కలిసి గువారు ఏ ఏజెంట్లవందలమంది విచ్చిరి.

శ్రీసాంబమూర్తిగారి అరెస్టుగూర్చిన తీర్మానము మంగయ్యవంతుల గా రికార్డుచేయబ

య తీర్మానము ను యీ దిగువ రీతి గ ను ప పా దిం చు చు శ్రీయర్రమిల్లి మంగయ్యవంతులు గారు శ్రీసాంబమూర్తిగారి స్వార్థ త్యాగమును గూర్చి విపులముగ కల్పించిరి. తీర్మానమును డాక్టరు బొమ్మకంటి రామమూర్తిగారు బలపరచిరి. సభితులలో ఏకగ్రీవముగ ఆమోదించిరి. "భారతదేశ దాస్యవిమోచనార్థము తమ సర్వకీర్తులను

భారతదేశ దాస్యవిమోచనార్థము ఆంధ్రత్యాగమూర్తి శ్రీయత బులుగు సాంబమూర్తిగారిని గవ్వు మెంటువారు అరెస్టుచేసిన సందర్భమున యీ సమావేశమున వారిని అభినందించుచు యా యనజీవితవిధానమే దేశసేవాభిలాషులకు మార్గదర్శకముగాక యిది యీ దేశవారు విమోచయిస్తారు."

ఈమిటింగు సానుకూలం రీ గంటలకు పూర్తిసంభవమై 7/80 వరకు జరిగినది. ఇభాంధరము 'సాంబమూర్తిగారికి' యను ధ్వజాలతో సభ ముగిసినది.

సభాంధరము ఉపసాధించుటకు అధ్యక్షులకు సభితులకు శ్రీకుటుంబరాస్త్రిగారు విందనము లర్పించిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

నేషనల్ ఇండియన్

లైఫ్ ఇన్స్పెక్షన్ కమిటీ

లిమి టైడ్

నూతనముగా ఏర్పరచబడ్డ రెజిస్ట్రేషన్ లాభముల వద్దలి నూట్ల నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చుపద్ధతులు యొక్కవివరములు

యీ దిగువవారికి వ్రాసి కనుగొనుడు.

హిందూదేశములో యిట్టి లాభములను చూపు కమిటీ యిదితప్ప మరియొకటిలేదని నమ్ముచున్నా మని స్టేట్సుమెంట్ పేపరువారు 15-2-28 తేదీన ప్రచురించెదయిన్నారు.

వివరములకు యీ దిగువ వ్రాయుడు.

82-1

వి. కె. చెట్టి, కైకలూరు మద్రాసు. పాశ్చాత్య నెం, 150 ఫోన్ నెం, 2420 చీఫ్ ఎజెంట్:—టి. వి. రాఘవయ్య, కార్తరక సర్కార్లు, బెజవాడ

ఇంకను బడలికయేనా, రామా?

మిత్రుడా! ప్రతిరోజును నిన్ను చూచునపుడు బడలిక బెదియు స్పట్టు కనబడుచుండువు. ఆయినను, నీవు నాకంటె కొన్నిగంటలకాల మెక్కులగా బ్రక్రమింతువు. కాని కాలియంతయు నీవు కాంతముతో ని ద్రించెదవా?

నేను విత్ కార్మికు నేదించుట ప్రారంభించుటకు పూర్వము నీవలనే చెడవరములవలన కాతులందు నిదురింపలేక బాధపడితిని.

విత్ కార్మికు బార్లీ కమిషను, మాంగనీసు హైపోఫాస్ ఫెటోస్ కలిసి చేయబడిన ఎల్లరి గొప్పద్రాక్షరసము. అది త్రాగుటకు సంతోషకరముగా నుండుటయే అక్విలిఫరులగు వరములతో సంబంధించిన వ్యాధులను, విస్త్రాణము బోగొట్టి లిగ్నిఫోషన్ చేతనత్యయనోపగుటకు నిజమై న దివ్యవృక్షము. ఇద్దరముచే బాధపడినవారికి తిరిగి బలముకలిగించు శ్రేష్టమైన ఔషధము. 17,000 వైద్యులు సిఫారసుచేసియున్నారు. విత్ కార్మికులలో నేదిధమగు హానికరములగు వదార్థములను కలియలేదు.

అన్ని బజారులందును, స్టోరులందును లభించును.

సహకారోద్యమ ఉపయోగములు

డా॥ రవీంద్రనాథ ఠాగూరుగారి ఉపన్యాసము

హోల్వూక్, ఫిబ్ర ౪:— బర్మానుడివిజన సహకార ఉద్యమము డా॥ రవీంద్రనాథ ఠాగూరుగారు యిట్లు వ్యవస్థించిరి. కాగంక తాత్రా స్వయంకాపాదనసిన భారముకొది ముది మీదనే యున్నది. కాని అట్టివానిని పోషించవలసిన బాధ్యత అయివలసిగూడిన అధిక సంఖ్యాకల కృషి చేసినే అధారముగా ఉన్నది. ఇందువలన ప్రజలలో అత్యధిక సంఖ్యాకలు జ్ఞానము ఆరోగ్యమును పొందుదును. గోత్రీయ అత్యంత దీనినితీయదు జీవించుచున్నార. ఈయనముచాల ప్రజల మైనిజేయినను ప్రజలదేవ్యము దుర్గరముగ నేయించినను యిది మనకు చిరకాలమునండి అలవాటై యుండుటవలన యిది అని వార్యము అనుభావముతో మనము దీనినివలయున నెట్టిత్రేద యునుగూడ చూపుటలేదు. దీనివలన కలగునట్టి దారుణమైన నష్టమును మనము సరిగగ మనింపకున్నాము. కాని యిట్లుచేసి మనమెంత మాత్రము ఉత్తమజేయ వీలులేని పరిస్థితి లెపుడేర్పడినది. సకల ప్రపంచము నందును యాభూ కలమను విజృంభించినది. ధీకత్తి కొద్దిమందిలో మాత్రమే అడ గియుండుటయే యీమహాత్మాతమునకు ముఖ్యకారణము కా వున మనమా ధీకత్తిపుడు సర్వత్ర వ్యాపింప జేయవలెను.

గత ఏబదిఏండ్లలో కట్టణములకును గ్రామములకును చాల భేద మేర్పడినది. గ్రామములు కట్టణములకు కడుచేయ గనే యుం దినను పెక్కు కేల మైళ్ల దూరమునం దున్నటులే యగువదుచున్నవి. అసహజముగు నిట్టి విభేదమువల న మానవసంఘమునకు మేలు కలుగజాలదు. ఈ సమయగ పరి జానము ప్రపంచమునం దంతటను గూడ యిట్లులే యున్నది గాని ఒక్క మనదేశమునందు మాత్రమే గాదు. సాంఘిక వ్యక్తి ప్రత్యేకత అనునీ పాశ్చాత్య రంగము ప్రపంచమునం దంతటను గూడ వ్యాపించినది. మానవ సౌఖ్యమును కాంతిని యిది నశిం ప జేయుటయేగాక దాని వైకల్యమునే నశింపజేయుచున్నది. ఈ విషయ సమస్య నేడు సకలదేశములవారిని యొద్దుగొని యున్నది. ననగా గరిక తలకు వర విత్తాప మారణ మే ప్రధానకృత్యముగ నున్నది. జలగలనే యిదియంతయు రక్తము ను పీల్చివేయచున్నది. దీనివలన వ్యక్తులకు అధికత్ర కల్గునే గాని మానవసంఘమునకు మొత్తముచే నెట్టిమేలును కలుగదు.

ఈయనర్థమున తొలగించుటను సహకారమే ముఖ్యసాధనము. నిబిడీకృతమైన కత్తిని నిర్వహించుటండన, యితరులకు పోషకముగను ట్లుపయోగించుటండన, ఆకత్తిని సమానముగ స ర్వజనలకును విభజించుటయే ముఖ్యసాధనము. ఎవరో కొంత మందిఅధికార సాధనములను ఉపకరణములను గుత్తగొనినవో అధిక సంఖ్యాకలకు అందువలన చాల దుస్సహనీత కలగక తప్పదు. రాజకీయ చరిత్రలందు పరిపాలన సాధికారము ఒక పుడు ఒక క్కని యం దు గాని, కొద్ది మంది పైగాని నెకొల్పబడుచుండెను. అప్పుడు ఆవ్యక్తియొక్కగాని వ్యక్తులయొక్కగాని అధికారమును ఆధిక సంఖ్యా కులలో బడవలసినవచ్చుచుండెను. ఇట్టి అస్పృశ్యసంఖ్యాకల యాజ మాన్యమునందీయెన్న క్రియైన తిప్పించుకొనగోరినవో అధికార ముగలవారు వ్యాయమును విషయ శరణ్యముగగొనుచుండిరి. కాని యీ విషయ అధిక సంఖ్యాకల లామోదించి యుండలేదు. కావుననే కొన్ని దేశములలోని అధిక సంఖ్యాకలగు ప్రజలు పరిపాలనాధికారమును బలత్కారముగనే పోషించుకొనిరి. ప్రజల కత్తునన్నిటియే ధీమంజీయేటవలసి రావ్త్రి కత్తి యొక్కదును. ఆ రావ్త్రి కత్తిని వ్యక్తులవలెను చేయుటచే ప్రజల యభివృద్ధికి నిరోధ మేర్పడును. ఆకత్తిని వ్యక్తుల మేలుకారకు నుడయోగించు నడల ప్రజల సహకారమువలన ఆల్పకత్తున్నయో చేరి ప్రజలగు రావ్త్రి కత్తిగ నేర్పడును. ఇట్టిపరిణామమే యిప్పు డాంగ్ దేశమునందు కలిగినది. నక్తుల నిటుల విభజించి క్రియలో వాని నన్నిటిని పరల నేకీభవించజేయగల నైపుణ్య ము ఇతర దేశములకు లేకపోవుటచేత అన్ని దేశములలోన ఇట్టి పరిణామము కలుగలేదు.

ధనికులతో సహకారము

పైని వివరింపబడినది లిని వ్యక్తి సంబంధ మగు క్రియా కత్తి విషయమున సహకార మెటుల ప్రయోజనకరమో ధనము విషయమునగూడ సహాయములే ప్రయోజనకరమును. ఇప్పుడు ధనము కొద్దిమందికడ నే అత్యధికముగ చేరియున్నది అందువలన అత్యధిక సంఖ్యాకలు దారిద్ర్యమువలన పీడింపబడుచున్నాడు. ఇట్లు నిర్ధన లెయున్నవారు బహుశసంఖ్యాకలు ఏకీభవించి తమ ఆల్పధనమును కొద్ది భాగమువలనను నందెను కలసి చేట్టు చుండునడల అదియే అధికధనసంపదము మగును. ఇదియే సహ కార కావ్రముయొక్క ముఖ్యనిధాంతము.

ధనము సుపేక్షించుటవలన గాని ధనమును బలత్కార ముగ పొరించుటవలనగాని ధనము నుదితముగ యితరుల కిచ్చుట వలనగాని యీ జాత్ర్యధనమధ్య నివారణము కాజాలదు. ప్ర తి వ్యక్తి యం దు ను గల ని ర్భాగ కత్తి ని మే లొక్క ట్లుట వలన నే, అనగా సహకార

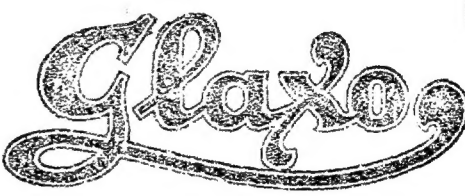

సంజీవనము—జీవోదయము.

మీ బిడ్డ ఆరోగ్యముగను, దృఢముగను నుండవలెనన్న పరిశుద్ధి మైన ఆహారమే గమనింపదగిన ముఖ్యవిషయము. సాటివారలలో ప్రభునివలె ప్రకాశింపవలెనన్నచో ఆరోగ్యకరమును, బలకరమును నైన ఆహారమునే భుజింపవలెను. ఆయువులే కొకవేళ మరణించి నప్పు టికి ఆరోగ్యవంతుడను కీర్తి కాళ్ళతముగ ప్రపంచమున మారు మ్రోగు చుండును.

మీ బిడ్డయొక్క ఆహారము గ్లాక్సో అయియుండవలెను. ఎందు కనగా అది యువరాజుభుజించు పదార్థము. అయిదు రాజకుటుంబ ములలో నుపయోగింపబడి కీర్తివంతమైనది. దీని నుపయోగించ మీ బిడ్డయొక్క దేహము అభివృద్ధి జేసి, లేజోవంతమై, ఆరోగ్యమును ప్రసాదించి యువరాజువలె, శోభాయమానమై యుండును.

6 గ్లాక్సో, బలకరమైన శ్రీరాహారము.

అల్ ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో, లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొన్నేలు చేయబడినది)
తపాలాబెట్ట నెం. 40 గంధము.

3708

సిద్ధాంతమును వ్యాపింపజేయుటవలననే యీయనర్థము తొలగ గలదు. మనము మన నిత్యకృత్యములకూడ ఈ సిద్ధాంత మునే అవలంబించునడల భారతీయ శాగరికత ఆలవాలము లగు గ్రామములు మరల నోకపారి మారిన జీవకళతో వికసించుచు దేశమునంతట భరింపగల్గును. ఇటు భారతదేశమునందు దారిద్ర్యమే అత్యధిక సంఖ్యాకలను లోగొని యున్నది. కావున మన దేశమునందు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము సహగ్రము కావలెను. అప్పుడు మనమందరము కలసిపనిజేయుటవలన పరమ పవిత్రమును భుజితమును విశ్వరూపాంతరంపన్నమును అగు మహాభారతభగవద్గీతమును మనము నిర్వింశగల్గుచుము.”

(శ్రీ. పెను.)

మద్రాసు అండు సదరకమరాటా రైల్వేకంపెనీలిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొన్నేలు చేయబడినది)

వ్యాసర్ పాడి పెరంబూరులకు మధ్య గాంట్ వోర్డ్డువద్ద నున్న లెవెల్ క్రాసింగు అండర్ బ్రిడ్జి మూసివేయుటకు గుఱించి,

21 వ తేదీనుండి వ్యాసర్ పాడి పెరంబూరులకు మధ్య గాంట్ వోర్డ్డు, యం. యన్. యం. రైల్వేమెయినులైన కలియుచోట నున్న లెవెల్ క్రాసింగు అండర్ బ్రిడ్జి శాశ్వతముగా మూసి వేయబడి జనము, బండ్లు మున్నగునవి పోవుటకు 30 అడుగుల క్రొత్త అండర్ బ్రిడ్జి ఏర్పాటుచేయ బడును.

ప్రకటన

ఇందుమాలముగా నెల్లరకు తెలియజేయునదేమనగా స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ, వారి ఫ్రీ ఇన్సూరెన్సు స్కీములు, వీసన్ అన్యూరెన్సు బ్యాంకు లిమిటెడ్, వారి ఫ్రీ ఇన్సూరెన్సు స్కీములకును ప్రత్యేకం నీలగుటచే రెండింటికిని ఏవిధమున సంబంధమును లేదు. వీసన్ అన్యూరెన్సు బ్యాంకు లిమిటెడ్ లోని ఫ్రీ ఇన్సూరెన్సు స్కీము మొలబర్త తమ చందాలను దీర్చిలోని ప్రధానకార్యాలయమునకు గాని, మదరాసులోని రాజధాని బ్రాంచి కార్యాలయమునకు, యధావిధిగా వారినండి అధికారము పొందిన ఏజెంట్లగునెల్లెంపవలెను కావలి బ్రాంచి ఆన్లైన్ జింగు నూపరింపెండెం టగు యం. యన్. ఆర్. ఏ. గుప్తగాడు, గంటూకనందున్న ప్రత్యేక ప్రతినిధి సి. హెచ్. బసవయ్యగారును చూకంపెనీ లో పనిచేయుటలేదు. హెచ్చు, ఫ్రీ ఇన్సూరెన్సుల పాలిసీ హోల్డరులు, సాధారణవర్గమును తమచందాలను నులల ఏర్పాట్లు చేయునలెను మదరాసు కార్యాలయమునకే పంపవలెను. అధికారిలగు ఏజెంట్లకు ఎవరైన పొమ్మిచ్చినచో కంపెనీవారందులకు బాధ్యులు కాజాలరు.

వీసన్ అన్యూరెన్సు బ్యాంకు లిమిటెడ్, మదరాసు.

అమకమునకు

ఇంగ్లీషు ప్రింటింగు ప్రెస్సులు, అన్ని నైజాలు, ప్లాట లో నున్నవి. నిష్కపులుచేయు మెషీనరీ, కమికర్స్ కూడ గలవు. ఇండియాలో కెల్ల చాకగా దొరుకగల ప్రథమ. మాడ గోరువారు వచ్చి పరీక్షించు కొనవచ్చును. 128-4 మూర్ స్ట్రీట్ జి. జి. మద్రాసు.

J. M. Cotta The New Madras Match Factor

క్రూషన్ సాల్ట్స్

విరోధాఖండముతో ప్రతిసంవత్సరమున నేలకొలిపి వ్యాధిగ్రస్తులు పోయి భూమి నుండి ఉద్భవించు జలమును త్రాగుతూనే ఉన్నప్పుడు ఈ జలమునందు కొన్ని అయాలుములైన ఖనిజములనుండి కొనుగ కాల్గొగ్గము నొసంగును. అమిత భాగ్యవంతులు, యువరాజులు, వర్తకులు మున్నగువారు మాత్రమే గుర్రునెక్కినవలెన యీచేలను జన్మస్థలములకు పొగల్గుదురు.

క్రూషన్ సాల్ట్స్ అందుగూడ యీచేలనులందరి జలమునకువలెనే తోహదంబున మైన ఉప్పులు కలిసియున్నవి. ప్రతిరోజును ఉదయమున క్రూషన్ సాల్ట్స్ కొంచెము తేడినీరు చేర్చి త్రాగుచుండినచో విరోధాలో నట్టిజల ముందులములకు నేలకొలిపి రూక్షములు ఖర్చుచేసి కల్గినపుడు కలుగునంతలాభమును పొందగలరు.

క్రూషన్ సాల్ట్స్ అందు విజయములైన ఉప్పులు కలియును. అవి ఉదరమునకు, కాలేయమునకు, కిడ్నీలకు, షేగులకు, నరములకు మేలు కల్పించును. ముబద్ధము, అకర్మక, లెనోప్సికి, అజీర్తికి, తిమిరువాయువులకు, కుంటిశాని నోవ్యలకుగూడ వానిని నేనింపవచ్చును.

మీరు వ్యాధి గలిగియున్నట్లు తోచినచో తేడినీటితో క్రూషన్స్ కొంచెముగా కలిపి త్రాగుడు, కొలదినియులలో మీరు గుఱుమును, ఆరోగ్యమును పొందగలరు.

ఎగుమతి చేయునపుడు చేతితో తాకబడదు.

KRUSCHEN SALTS

ఇ. గ్రీన్స్ట్రూమ్ హ్యూగ్స్ లిమిటెడ్,
స్థాపితము 1756.
మాంచెస్టరు ఇంగ్లాండు.

ఓరియంటల్

కేవలం స్వదేశపుకంపెనీ - ఇండియాలోనే స్థాపించబడినది

గవర్న మెంటు నెక్యూరిటీ లైవ్ ఆన్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

1927 డిశంబరు 31 వ తేది తో అంత్యముయ్యే 3 సం. కాల పరిమితికి తేల్చిన ఫలితములు

లాభము. రు 77,94,76.

(పంచపైట్టబడు అధిక బోనసులు)

672

లైఫ్ పాలసీదార్లకు 1000/-కి సం. కి 25 చొ.

ఎండ్రోమెంటు పాలసీదార్లకు 1000/-కి సం. కి 20 చొ.

మీరు ఎంతమొత్తమునకు యిన్నూరుచేసినప్పటికి ఓరియంటల్ లో పాలసీతీసుకొనిన మొదల మీరు లాభమును పొందగలరు.

ప్రతివత్సరము వేలకువేలు మంది అట్లుచేయుచు సంతసించుచున్నారు.

పూర్తి వివరములకు ఈ దిగువ ఎడ్రెస్ కు వ్రాయుడు.

F. E. Vaid, Branch Secretary, Oriental Buildings,
POST BOX No. 8, MADRAS.

Bangalore Branch:—No. 1 South Parade, Bangalore

Trivandrum Branch:—Trivandrum

VIZAGPATAM SUB-BRANCH, VIZAGPATAM

TRICHINAPOLY SUB-BRANCH, TRICHINAPOLY.

యువరాజులకు ఉచితముగు శిక్షణ

బట్టరు కమిటీవారి నివేదికపై సంస్థానాధీశులు
తమ అభిప్రాయములను తెలిపినవిమ్మటనే
సూచనలను అమలునం దుంచవలయును

సంస్థానాధీశులసభలో చర్చ

ధర్మి, ఫిబ్రవరి 14:—సంస్థానాధీశుల సభ తేటి దినము ఉదయము 11 గంటలకు రాజప్రతినిధి ఆధ్వర్యమున సమావేశమయ్యెను. తేటి దినము స్టేటుకౌన్సిలు, కౌన్సిల్ కానన్సభ సమావేశములు తనయున గ్యాలరీలన్నియు కేంద్రకానన్సభల సభ్యులతో నిండియుండెను.

యువరాజుల కుచితముగు విద్య

వికసితమహారాజాగారు ఈక్రింది తీర్మాన ముకపాడించిరి:—యువరాజుల కుచితముగు విద్యావిధానమును నిర్ణయించుటకు ఈ క్రింద తీర్మాన బడినవారిక సంఘముగ ఏర్పడవలెను. పాటియాలు, కాశ్మీరు, వికసిత, భోపాలు, నవనగరు మహారాజులు, సర్ మనుభాయిమెహత, కలనలు హుస్సేను, సర్ ప్రభుకేంకరకటాని, కలనలు వెండలు, మేజరుకార్వెను, కలనలు వాట్సును, మాడను, కెల్లిగార్లు.

వికసిత మహారాజాగారు ఈ తీర్మాన ముకపాడించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—1916 సంవత్సరమున జరిగిన సంస్థానాధీశులసభ ప్రథమ సమావేశమున, యువరాజులకు ఉచితముగు విద్యావిధానమును నిర్ణయించుట కొక విచారణసంఘము ఏర్పరచవలయునని ఒక తీర్మానము గావించబడెను. అతీర్మానము ననుసరించి నియమింపబడిన విచారణసంఘమువారు యువరాజుల విద్యావిధానము విషయమై కొన్ని మార్పులను గావించిరి. ఈ 18 సంవత్సరములలో పరిసితు లన్నియు మారినవి. కావున యువరాజుల విద్యావిధానమునందు మరీకొన్ని మార్పులు గావించుట అవసరము.

కేవలము విద్యావిధానమునందు మార్పులు గావించుటయేకాక యువరాజులకు పరిపాలనావిషయములందు కొంత శిక్ష గరవుటకూడ అవసరము. ఇట్టి శిక్ష లేకపోవుట చేతనే కొంతమంది సంస్థానాధీశులు తమబాధ్యతలను చక్కగ నిర్వహించుటలేదు. 1927 సంవత్సరమున రాజప్రతినిధిగారు సమావేశపరచిన సంస్థానాధీశుల రౌండుటేబులసమావేశమున నవనగరు బాంసాపేటగారుకూడ ఇట్టి అభిప్రాయములతో తెలిపియుండిరి. 1. తీతము లెంతయుండవలెను? 2. పరిపాలనా విషయములందు యువరాజుల కెట్టిశిక్ష గరవవలయును, 3. ఆ తోచన ప్రవర్తనలందు యువరాజులకు గాంభీర్యము నతిపడజేయుట, ఈ మూడువిషయములను గురించి ఈ విచారణ సంఘమువారు ఆలోచించి తగుఫలము లొసగుట ఉచితముని శాఅభిప్రాయము. పరిపాలనావిషయములందు అనభవము పొందుటకు ఒక సంస్థానపు యువరాజును మరియొక సంస్థానము నకు వదిలిన లాభికరముని కొందరు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కాని ఇది సరియైనవద్దతి కాదు. చిన్నసంస్థానములయందు యువరాజులకు ఈ ఏర్పాటు లాభికరముగ నుండవచ్చునుగాని పెద్ద సంస్థానములకు లాభికరముకాదు. పెద్దసంస్థానముల యువరాజులు తమప్రజలతోనే కలిసి మెలసి సంస్థానపు సాంప్రదాయములను శాగరికతను ప్రాచీన ఔన్నత్యమును గుర్తెరుగవలయును.

రాజప్రతినిధి—ఉపసంఘ సభ్యులచేర్చులో ఒకపేరు

మిగుల ఆలస్యముగ లెంపబడినది. స్టాడింగు ఆర్డరుల ననుసరించి కార్యదర్శికి 24 గంటలకు పూర్వమే ఇట్టి విషయములను గురించి నోటీసు ఇచ్చుట ఉచితముని నూదించుచున్నారు.

వికసిత మహారాజా—మాకు పార్లమెంటురి సాంప్రదాయముల విషయమై ఎక్కువ అనుభవము లేదు. అందుచే ఇట్టి పారకాటులు జరుగవచ్చును.

తీర్మానమును పన్నారాజాగారు బువరచిరి.

రాజప్రతినిధిగారు

రాజప్రతినిధిగారు తీర్మానముగురించి మాట్లాడుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—ఈ తీర్మానము సంస్థానములకు సంబంధించిన ముఖ్యవిషయ మగుటచే మీరందరు ఏకగ్రీవముగ దీనిని అమోదింపిన లాభికరముగ నుండును. యువరాజుల విద్యావిధాన సమస్య పరిష్కారము ననుసరించి సంస్థానములయొక్కయు సంస్థానముల ప్రజల యొక్కయు భావినీతి ఆధారపడి నిర్ణయించును. యువరాజులకు 20 సంవత్సరముల రాగానే పరిపాలనా విషయములందు శిక్షగరవుట ఉచితముని శాఅభిప్రాయము. ఈ విషయమై భేషాభిప్రాయము లుండవచ్చును. ఇంగ్లాండునందు నేల్సన్ యువరాజునకు 21 సంవత్సరములకు ఇట్టి శిక్షణ ప్రారంభింపబడును.

ఆర్మ్యరు మహారాజాగారు తీర్మానము పై మాట్లాడుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—ఈ తీర్మానమును రెండు భాగములుగ విభజింపవలయును. విచారణసంఘమును నియమింపవలయునను అంశము విషయమై ఎట్టి భేషాభిప్రాయములు లేవు.

కావున ఈ భాగమును ఆమోదింపబడును. కాని ఉపసంఘ సభ్యులపైర్ల విషయమై రేపటిదివసము చర్చ జరిగిన బాగుండు వని తోచుచున్నది ఉపసంఘ సభ్యుల నియామకము విషయమై నిర్ణయించిన ఉద్దేశ్యమును ప్రపంచమునకు నేడు వెల్లజాలకపోయినది. కావున పేర్లను రేపటిదివసము నిర్ణయించుకొనవచ్చును. ఈ తొలిపుగ అందర కలసి ఆలోచించుటకు అవకాశ ముండును.

వికసితమహారాజాగారు రాజప్రతిని ఈ మాచనము అంగీకరించిరి. విచారణ సంఘమును నియమించుటకు నునకు భాగము ఆమోదింపబడినది. రేపటిదివసము విచారణసంఘ సభ్యుల పేర్లు నిర్ణయింపబడును.

బట్టరు కమిటీ

యాత్రకొట్ట నవాబుగారు ఈక్రింది తీర్మానమును ముఖపాసిందిరి. "బట్టరు కమిటీవారి నివేదిక తయారు కాగానే దానిని సంస్థానాధీశులందరకు పంపింపింపబడును. దానిపై సంస్థానాధీశులు ఆభిప్రాయములు తెలుపువరకు, ఈసభలో నివేదికపై చర్చ జరగవలయును. తరువాత రెట్టిచర్చయుకొనగూడదనియు సభ వారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నాడు."

కవుల మహారాజాగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. కొరియమహారాజాగారు తీర్మానమును జాపరయచు సంస్థానాధీశులు నుండుగ తమఆభిప్రాయములను తెలుపుట అవసరమనిరి. ఆధ్వర్యమహారాజాగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

రాజప్రతినిధి తీర్మానముపై మాట్లాడుచు బట్టరుకమిటీ నివేదికపై తమ ఆభిప్రాయములను తెలుపుటకు సంస్థానాధీశులకు అన్ని అవకాశములివ్వబడునని, తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

సభలో ఆమోదింపబడు తీర్మానములపై

ప్రభుత్వమువారు గావించుచర్చ

సభలో ఆమోదింపబడు తీర్మానములపై ప్రభుత్వము వారు జరిపిన చర్చ ప్రతిపక్షమువేళ ముందును సభవారికి ప్రభుత్వమువారికి ఎరుకవలయునని కాన్సిల్మహారాజాగారు తీర్మానమును ముఖపాసిందిరి. సభ్యులలో సభావ్యవహారముల విషయమై ఎక్కువ ఉత్సాహము కలగజేయుట కిట్టినివేదికలు అవసరమని మహారాజాగారు నూచించిరి. పాటియాల మహారాజాగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మానము ఆమోదింపబడినది. తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారివారును ఇర్విన్ప్రభువుగారు అంగీకరించిరి.

సభాసమావేశములు

ప్రతిసంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలలో రెండవ తేదీ మూడవ సోమవారమున సంస్థానాధీశులసభ ప్రారంభము కావలయుననియు స్థాయిసంఘసమావేశము మార్చి నవంబరునెలలలో మూడవ సోమవారమున జరగవలయుననియు, ఈ దినములందు ఏ వైసను పండుగలు కలుగజేసిన దగ్గర గమనియకవలయున సభలు జరగవలయుననియు పాటియాల మహారాజాగారు రుజువుపాడించిరి. తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

సంస్థానాధీశులధర్మముల పట్టిక

1677 సంవత్సరమునండి నేటివరకు సంస్థానాధీశులు విద్య, వైద్య మత ఇతరవిషయములకు గావించిన ధర్మములకు, తిరగములవరకులను తెలుపు పట్టికను తయారు చేయవలయునని పాటియాల మహారాజాగారు తీర్మానమును ముఖపాడించిరి. జోధ్పూరు మహారాజాగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. ఈతని కప్పమైన దైనను ప్రభుత్వమువారు సంస్థానాధీశుల కోరికలను సరితీర్చెదనని ఇర్విన్ ప్రభువుగారు చెప్పిరి. తీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

సభ అంతిమో ఆశ్రయ చేయబడినది. మరల రేపటికి సమ 10-30 గంటలకు సభ సమావేశమగును. (ఆ. ప్ర.)

పడకటింటి రహస్యాలు

ఈ గ్రంథము కాంతర్వేదవిధానానికి సరసవిషయంకర్తయై, శృంగార రస గురికలతో నలరారుచున్నది. శృంగారరసకరంగములు, వైరాగ్యచింతామణి, యర్హితి కావ్యావా, ఆంధ్రుల కర్మకాండవర్ణన మొట్టిమ నగు నిట్టి శృంగారగ్రంథములందరకు ప్రచురముకావేదు. ఇందు బ్రహ్మచర్యము, వివాహము, వివాహమాడవలసిన కన్యాశుల్కములు, అనకులవాడకర్తము, సతీధర్మములు, వడకటింటిమచ్చలు, తరకాంతాపం గములు, మనస్థాపనలు, స్త్రీపురుష మోహవికల్పములు, మరల మరల మోహనక్రియలు, శృంగార సంభాషణములు, సవయాసము యువతీయువకుల పరస్పరశృంగార యుక్తిప్రయోగక్రియలు ముఖ్యంగాగలవలయు, గంభీరత్వ, పిండవృద్ధి, ఏకమిత్రులగుచును, పత్నీతాప మొనరించుచు, స్త్రీపురుషుల, కళాస్థానములు, వృత్తిచారము, శుభావ్యాధులు, తన్నివారణమార్గములు మున్నగువిషయములతో చిత్రవర్ణనతోమై మధురభాషామయములగుచున్నది. ౧౯౨7 1854

1-0-0 గ్లెను 1-8-0 లండన్ రాయల్ ఎడిషను 2-0-0. జయశంకర్ అందు కంపెనీ, చాకలపేట, మద్రాసు.

బహుమానము రు. 500.

తంజివిలాసం "గుల్ బహార్" మద్రాసు

గుల్ బహార్ తలనూనె రిజిస్టర్డ్

అర్జునారా, గుల్ బహార్ తలనూనె మహాయోగిం చిన పెంటనే, కళ్లకు చుంపవలయును, మెదడునకు కత్తిని గలిగించి పెంటలుకలు పోయిగూడు, నలుపు గాను తెరుగునట్లునట్లును. పెంటలుకలు రాని పోయిగూడునట్లుగా పెంటలుక ముచ్చట గట్టిపరచును. నేలను చంపును. కంటిదప్పిని అభివృద్ధిపరచును. ఇందులో మంచిగువాసన గలదు. ఉపయోగించిన వారి మనస్సు రంజితమేనై పుష్పములతో నిండి యున్నట్లునిపించును. దీని గువాసన ఉపయోగించిన వాడి వాదములోబాధపరచు నుండును. స్నాన మొన ర్చిన శిశువులకు కూడ యింకను సగము గువాసన నిలచియుండును. ఇండియాలో తయారగుచున్న గువాసన తలనూనె లన్నిటికిని రాజావంటిది.

యోగ్యతా వ్రతములు

లికవల్ క్రిటి మద్రాసు 27-4-1928

గుల్ బహార్ తలనూనె మహాయోగింపు డిని ప్రాచుర్యముతోకొనినాడు నాన్నే హితుల నడిగిరిని, అది శాస్త్రమైనదియె నాకు రిపోర్టు చేయింపుడి.

డాక్టర్ సి. నరేశ్

కాన్సిల్ మద్రాసు కార్పొరేషన్.

టాక్ మల్ హుస్సేన్, ఆత్మరవ్యాపారులు, ఎలిస్ రోడ్డు మాటురోడ్డు మద్రాసు, వారివద్ద నోక గుల్ బహార్ తలనూనె నీసా నోకటి కొంటిని, ఉపయోగించి చూడగా మెదడునకు, చురుకమును గలిగించి హాయిగా నుండును. మార్కెటునం దమ్మబడు యితర తలనూనెలకంటె అన్ని విధముల సర్వోత్కృష్టమైన దని తెలుపగలను. ఏ. బాసెట్,

ఎక్స్ ప్రెస్ డిపార్టుమెంటు 14-9-27.

టాక్ మల్ హుస్సేన్, ఆత్మరవ్యాపారులు ఎలిస్ రోడ్డు మాటురోడ్డు మద్రాసు, వారివద్ద నోక గుల్ బహార్ తలనూనెనీసా నోకటిని కొంటిని. నేను యిదివరలో బహుమందు పొందగలిగినతల నూనెన్నిటికంటె శ్రేష్ఠతరమైనది. పెంటలుకలు తాగుగా నభివృద్ధి పరచును. డి. డ్రెరామ్, పోస్టాఫీసుల ఇన్ స్పెక్టరు మద్రాసు 15.11.1927.

గుల్ బహార్ తలనూనె 2 బోర్డుల నీసా 1 0-14-0
డిబ్బో 1/2 డజను 2-8-0
డిబ్బో 1/2 డజను 9-0-0
ప్యాకింగ్ ప్యాప్ షిట్ ఖర్చులు ప్రత్యేకం.

టాక్ మల్ హుస్సేన్, ఆత్మరవ్యాపారులు,

మహాయోగింపు, మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

క్షేమమునకు, నష్టమునకు

నవరను బంగారముతో మంచిపనితనముతో చేయబడిన ఆధరణముల ధరించుడు

బొంబాయి జ్యాయల రీమార్ట్

88, నైనియప్పనాయక్ బడి

సావుకారుపేట, పి. టి. మదరాసు.

ప్రకృతిచికిత్సాలయము, గుంటూరు.

సర్వమస్వాధ్యరోగములును గుదుర్చుబడును. పలువురువైద్యులు నీవ్యాధి దుస్సాధ్యమని చెప్పినను నిరుత్సాహము నొందకుము. ఇందుకాలము ప్రకృతి చికిత్స కవకాశముచ్చినచో నీకు పరిపూర్ణారోగ్యము గలుగకతప్పదు. మాచికిత్సా విధానములచే సర్వవ్యాధులు నిశ్చయముగా గుదురును. మేము ప్రయోగించునది కేవల మొక్క వాతచికిత్సగాదు. మానవునకు శారీరక, మానసిక, నైతికాభివృద్ధి దాయికములగు సర్వచికిత్సలు - పథ్యచికిత్స - వివిధజల చికిత్సలు - చరక బాహుల ప్రోక్తములగు శోధనచికిత్సలు - అనసాయమూలికలు, రక్తశోధన చికిత్స - మద్రాసు మున్నగు గొప్ప పట్టణములలో గాని పొందజాలని విద్యుచ్ఛిక్తి - అమెరికా జగ్గనీమున్నగు విదేశములలో గాని తెలియబడని శక్తికా, ఆస్థినమీకరణ చికిత్సలు, చీనాదేశమున బ్రశస్తమగు మర్దనచికిత్స - కాంతచికిత్స - హైద్రాబాదు చికిత్సలు - లంఘనచికిత్స - మానసికచికిత్స - కర్మ విపాకచికిత్స - హామోషాతివైద్యము - యూనాని మూలికాచికిత్స - వర్ణచికిత్స - యివి యివి యననేల ప్రపంచమున ప్రయోగింపబడు సర్వోచ్యుక్తములగు చికిత్సలును బ్రయోగించి మస్వాధ్యములని తదితరవైద్యులు తీర్మానించిన సమస్తవ్యాధులు - నిర్మూలించబడును. వివరములు గోరువారిక అణాబిల్లును బంపి యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసిన సమస్తవిషయములకు చెలిసికొనగలరు.

ప్రాధనరు డి. రంగాచార్యులు, యన్. డి.

ప్రకృతి చికిత్సాలయము, గుంటూరు

ఏ జెంటు కావలెను

ఆంధ్ర జిల్లా లన్నిటికి
ఎక్కువ సదుపాయమైన పరతులు గలవు.
వివరములకు వ్రాయుడు.

ఏ. కాశ్యపరావు,

ప్రెసిడెంటు,

ఆంధ్ర అఫీసు ఆఫ్

ఇండియా ఈక్విటబుల్ ఇనూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్. (కలకత్తా)

నెం. 123

బె జి వా డ్.

[కాత్త కూర్పు]

తెలుగు

[1927 సం. ఫి]

హిందూలా

రెంటాల వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు,

852

వి. పి., వి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, మద్రాసు, గ్రంథనిష్ఠాశ్రమ.

4280

మల్లావగడ రామచంద్రారావు పంతులుగారు,

వి. పి., వి. ఎల్., హైకోర్టు వకీలు, మద్రాసు, గ్రంథనిష్ఠాశ్రమ.

మంచి అచ్చు, చక్కని కాగితములు, గట్టి కాలికొబైందు, పై అట్టమీద బంగారపు అక్షరములు
480 పేజీలు, వెల రు. 8-0-0. పోస్టుఖర్చు నహా రు. 8-8-0. వికోరియా డిపో, మైలాపూరు, మద్రాసు.

హనుమాన్ సము

యస్. ర. ధంకెట్టి అండు బ్రదర్స్ నెం 12, బందరు వీధి, మద్రాసు

లోక ప్రసిద్ధమైనది. దీనికి
నమా నమనది పేరులేదు.
చర్మవ్యాధులకు నంజీవి వం
టిది. ఎప్పుడును దొరుకును.

దేవీభాగవతము

పండిత దాసు శ్రీరామకవిచే ఆంధ్రమున వ్రాయబడినది.
12 స్కంధములు, 2000 పద్యములు 800 పుటలు వెల రు. 5
వి. పి. ఖర్చులు 0-2-0 4 పత్రులకు ఒక ప్రతి ఉచితము

VADE MECUM వేడి మెకం

ఇంగ్లీషుభాష నేర్చుకొనుటకు ఉపయుక్తమగు గ్రంథము వెల రు 0-8-0

వైరెండు గ్రంథములకును అందమైన అచ్చుపనులకు, బైండు, రబ్బరుష్టాంపులు, సిల్లు,
ఎంగ్రేవింగు పనులకు ఈవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

1591

4881

వాణిప్రసాదబెజవాడ